

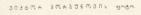
semmos progetysmai harmatar

წითელწყაოოს რაიონი. პოწინავი შექანიზატორი ლევან ამირიძე

- გილოკავთ ალოობის გარძატებიი დამთავრებას!

კონცერტი ყანაში.

3360C 830CC0330CO.

"ജ്യപ്രാലം" കാരവാത്തിലെ പ്രതാദ്യാക്ക

ურთიერომოქულენიც კი პატიოსანი, რაინღული შეხვედრებისკენ ილტვოდნენ. "ო, სპორტო! შენ — მშვიდობა ხარ! შენ ამყარებ კეთილ, წარმტაც, მგგობბულ ურთიერთობებს ხალხებს შორის. შენ ხარ ნდობა, რადგან აახლოებ ადამიანებს, ესოდენ მძლავრად რომ სწყურიათ ერთობა!" — წერდა სპორტისადმი შექმნილ თავის

დენ ძძლავთად ორი სუყურითა ერთობაა. — წერდა სპორტისაღმი შექმნილ თავის უკვდავ ოდაში თანამედროვე ოლიმპიური მოძრაობის დამაარსებელი პიერ დე კუბეიტანი

ემიებითა საპრიზო ჩილდოები.

ოლიშპიური ოქროს მედლით დაიშშვე
ნეს მკეროდ 25 ქვეყნის საშორესმენებშა სა
ბერძნეთოდან, აესტრალიიდან, აესტრიი
დან, მელგიიდან, ბულგარეთოდან, უნგრეთი
დან, გერმანიის დემოკრატიული რესპუბ
ლიციან, დანიიდან, ჩიმაბამეთან, ინდოე
თიდან, ესპანეთიდან, იტალიიდან, კუბიდან,
პალლინეთიდან, რუმინეთიდან, კონეთიდან,
აგარაგიიდან, ჩეზისლოვაკიიდან, შვეი
საფრანგეთიდან, ჩეზისლოვაკიიდან, შეი
საფრანგეთიდან, ჩეზისლოვაკიიდან, შეი-

საფრანგეთიდან, ჩეხოსლოვაკიიდან, "მვიცარიიდან, შვეციიდან, ეთიოპიიდან, იუგოსლავიიდან, საბჭოთა კავშირიდან.
სპორტულმა ნაგებობებმა პაექრობათა თხუთმეტი დღის განმავლობაში 4 836 000 მაუურებელი დაიტია. მსგავსი რამ ოლიმპიურ თამაშობებს არ ახსოვს. შედარებისათვის გავიხსენებთ, რომ ყველაზე ხალხმრავალ XXI თამაშობებზე მონრეალში დამყარდა 35 მსოფლით და 70 ოლიმბუბი რეკორდი. მონრეალის ყველა სანახაობას დაესწრო 3, 500 000 მაუურებელა.

ამერიკის შეერთებული შტატების, ინგლისის, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკისა და იაპონიის ადმინისტრაციულმა ხელისუფლებმა სცადეს ხელი შეეშალათ მოსკოვის სპორტული დღესასწაულის ნორმალურად ჩატაქებასათვის, ბაიიკოტისაკენ მოუწოდეს კეთალ ხების ადამოანგას, მაგრამ საკუთარ უძლიერეს სპორტისებთათვის უხე მადა განის გადაქტების გარდა ვურაფერს მადწიეს. უფრო მეტიც — აღმოჩნდნენ ისეთი შეუპოვარი ათლეტები, თავიანთი ერთვნული ოლიმბიური კომიტეტის დროშით რომ დაუსხლტნენ პოლიტი კოსთა ბინძურ ხლართებს და მაინც შესძინეს საკუთარ სამშობლოს ახალი სპორტული გამარჯვებები.

980

მიხეს საკუთარ სამშობლოს ახალი სპორტული გამარგვებები.
საბჭოთა სპორტსმენებმა 203 გათამაშებული კომპლექტიდან 21 სახეობაში მოიბოგეს 80 ოქროს, 69 ვექიცხლისა და 46 ბრინგაოს მედალი. მათ შორის საქართველოს წარგზავხილებიც იკიავღნენ საბჭოთა კაუშიბინს ძლევამოსილი სპორტული დელეააციის ღირსებას.

გაციის ღირსებას.
საქართველოს შვილი, როცა უცხოეთის
საგიდიონზე ან მშობლიურ მიწა-წყალზე
ასპარეზობს, იგი ამჟღავნებს არა მარტო
ბაორტულ მიღწევებს, არამედ უმაღლეს
მორალურ თვისებებსაც მას მუდამ ახსოვს
მამულიწვილური ვალი, პასუხისმგებლობა
იმ მიწის წინაშე, რომლის სურნელიც მუდამ თან დაჰყვება. ამგერადაც ისახელეს
თავი ჩვენმა სპორტსმენებმა.
თლიმპიური გამარგვიბა... მის მისათწი-

თავი იგეთა საოტსიესეთა.

ოლიშპიური გამარჯვება... მის მისაღწევად ხშირად საჭიროა აჯობო მეტოქეს რალაც სანტიმეტრით, წამის რადაც მეასედით,
მაგიამ რაოდენ ძნელი მისაღწევა ყოფილა
დისტანციის ეს ნაწილი — დროისა და სივრცისაგან გამოტაცებული, სანუცვარი პაექრობის, დასახული მიზნის ძიღწევის
მძაფრი წყურვილი ამოძრავებდა თვითეულ
ჩვენს ოლიმპიელს, რადგან უკიდურეს წოგალადეგობათა ძლევა ყოფილა კიდეც ის
გზა პროგრესისა, რომელსაც ადგას ადამი-

ახი.

ძველ საბერძნეთში არსებობდა ტრადიცია: ოლიმპიურ ჩემპიონთა სახელებს ამოჰკვეთავდნებ ხოლმე მარმარილოს სვეტებზე, რომელთაც შემდეგ მდინარე ალთეს
კალაპიტის გასწყრივ აღმართავდნენ. სწოოედ ამის წყალობით "მევიტყუთ პირველ
ოლიმპიურ თამაშობათა თარილი (776 წ.
ჩვენს წელთალრიცტავმდე) და ვინაობა პირველი გამარჯვებულისა. ანტიკელი ჩემპირველი გამარჯვებულისა. ანტიკელი ჩემპირემი უშიშრად იწვევდნენ საასპარებოდ
ჰარტოოდენ მეტიქეთ კი არა, პუნების ძალებსაც, რომელნიც ჩააგონებდნენ მათ
იღბლიანობის, ბუდისწერის ხმას, თანამედჩოვე ოლიმპიელები თავისუფალნი არიან

42002335 EMP79290909

. **ᲨᲝᲗᲐ ᲮᲐᲒᲐᲠᲔᲚᲘ**

1980 წლის 3 აგვისტოს საბჭოთა კავშირის დედაქალაქ მოსკოვში საზეიშოდ დაიხურა XXII ოლიმპიური თაპაშობანი.
თექვსმეტ დღეს კიაფობდა ოლიმპიური
ცეცხლი — პლანეტის უძლიერეს სპორტხმენთა პიკქრობებს ჰფენდა შუქა. ქვეუნიერებამ გაიცნო ახალ ჩემპიონთა სახელები, მაგრამ სიჩაუქისა და სილამაზის ამ
მსოფლიო ფეტივალის გამარჩვებულია
უმაოლეს კვარცხლბექზე, პირველ რიგში,
თვით ოლიმპიზმის უკეთილშობილეს, მა-

ბუნების სიდიადე მის ყოვლისშემძლე მშვენიეტებაშია მოქცეული, ადამიანისა ამ მადლის შესისხლხორცებაში.

მშვენიერება თავიდანვე ვერ იტანდა წყვდიადს და აკი აღენთო კიდეც ლამპარი! ათეულობით საუკუნის წინათ, როს ოლიმბოში, ელადის ნათელი ცის ქვეშ სპორტულ ასპარებობათა წმინდა ცეცხლი აელვარდებოდა, ძველი საბერძნეთის ყველა პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეეროდით!

CEMMAN

№8 (524). Ja3nlam, 1980

ჟურნალი გამოდის 1928 წლიდან უოველთვეურე საზოგადოებრევგოლეტეკურე და სალეტერატუროსამგატვრო ჟურნალე

658. 33 03-06 858M8008@M85

© "დროშა", 1980 წ.

მთავარი რედაქტორი ხუტა გერულავა

სარედაქციო კოლეგია:

335565 30360501, 005606 30360500 (3/8, 869356), 550055 30066005060, 650055 3006600560, 0056 808066380000, 35608 80865380000, 50600 808650600, 50600 808650600, ᲠᲔᲕᲐᲖ ᲒᲐᲠᲒᲘᲐᲜᲘ, ᲓᲘᲜᲐᲠᲐ ᲜᲝᲓᲘᲐ (ᲒᲡᲑᲕᲐᲠჿ-ᲠᲔᲓᲐქტორი), ᲚᲐᲓᲝ ᲮᲣᲚᲐᲖᲔᲠᲘᲫᲔ, ᲘᲚᲘᲐ ᲢᲐᲖᲐᲚᲣᲐ, ᲣᲜᲐ ᲯᲐᲤᲐᲠᲘᲫᲔ.

ᲚᲘᲢᲕᲘᲡ ᲡᲐᲑ**ᲥᲝᲗᲐ** ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐᲡ — **ᲝᲥᲢᲝᲛ**ᲒᲠᲘᲡ ᲠᲔᲕᲝᲚᲣᲪᲘᲘᲡ ᲝᲠᲓᲔᲜᲘ

რევოლუციურ მოძრაობაში, დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებისა და მსოფლიოს პირველი მრავალეროვანი სოციალისტური სახელმწიფოს — საბჭოთა ხოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის განმტკიცებისათვის ბრძოლაში ლიტვის სს რესპუბლიკის მშრომელთა დიდი დამსახურებისათვის, ჩვენი სამშობლოს მტრებთან ბრძოლებში გამოჩენილი გმირობისა და კომუნისტურ მშენებლობაში მოპოვებული წარმატებებისათვის ხსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით ლეტვის საბჵოთა სოციალისტური რესაუგლიპა

ᲚᲐᲢᲕᲘᲘᲡ ᲡᲐᲑᲞᲝᲗᲐ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠ ᲠᲔᲜᲞᲣᲑᲚᲘ**Ბ**ᲐᲮ ന്വക്ഷര്യെ ക്യാസ് സ്വാധ നില്ലാട്

რევოლუციურ მოძრაობაში, დიდი ოქტომბრის სოციალის ტური რევოლუციის გამარგვებისა და მსოფლიოს პირველი მრა ვალეროვანი სოციალისტური სახელმწიფოს — საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის განმტკიცებასათვის ბრძო ლაში ლატვიის სს რესპუბლიკის მშრომელთა დიდი დამსახურელაის ლატკიია აი ოეიაუილიკიი იძოლიული ფილი დათახატრე ბისათვის, ჩვენი სამშობლოს მტრებთან ბქტოლებში გამოჩენილი გებებისათვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუშის ტებებისათვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუშის ბრძანებულებით ლატმ00ს საბგოთა სოციალისტშირ რესპუგლიპა დაქილდოვდის **ოქტომბრის რევოლუციის ო**რდე-

დღეს მათ მითიურ ძალთა რწმენისაგან. სხვაგეარად აღანთებთ ასპარეზობისა და ძლევამოსილების მარადიული წყურვილი —კიდევ ერთი ნაბიჯით მაინც მიუახლოვ-_ კიდეგ ეოთი ააიიჯით აიიიც ითუაილოვ-დნენ იდეალს, და უფარო ზუსტად კი, საკუ-თარ წარმოდგენას იდეალზე: იტაცებთ იგ გზის ხიბლი, რომელიც ერთმანეთს უკავ-შირებს ყველა ჟამთსარბიელს, ყველა ეპო-ქას, ყველა ქვეყნის კეთილი ნების ადამი-ანა.

ქას, ყველა ქვეყხის კეთილი ხების ადაძი-ანებს.

ამ განცდით გავიდნენ მოსკოვის დიდ სპორტულ არენებზე ჩვენი ოლიმპიელე-ბიც. კოასიკურ ქიდაობაში ვაბტანგ ბლა-გიძემ, ძიუდოში შოთა ხაბარელმა, წყალ-გურთში გიორგი მშვენიერაძემ, ჩშვილდო-ხობაში ქეთევან ლოსაბერიძემ ჩემპიონის ტიტულები და ოქროს მედლები მოიპო-მეს. სამხტომში ვერცხლის მედლით და ოლიმპიადების გმირის სახელით თინი-შნა ვიქტორ სახეევის გამოსვლა. შუ-ბის ტყორცნაში საიდა გუნბამ, ძიუდოში თემურ ხუბულურმა, ხელბურთში ალექსა-ნდრე ანპილოგოვმა ასევე ვერცხლის მედ-ლები და მათალი ქულები შესძინეს საბჭო-თა გუნდს. ლიანა ცოტაძემ ათმეტრიან ტრამძლინადან წყალში ხტომაში, ხიკო-ლოზ დერიუგინმა კალათბურთში, ალექ-სანდრე ჩივაძემ, თენგის სულაქველიტმ, რევაზ ჩელებაძემ კი ფეხბუროში ქვეყნის ოლიმპიურ ნაკრებთა მესამე საპრიზო ად-აღებზე გასვლას შეუწყვეს ხელი. დასრული სპორტის მსოფლიო დღესა-სწაული — ისტორიის კუთვნილებად იქცა

სწაული — ისტორიის კუთვნილებად იქცა მძაფრ მშვიდობიან ჭიდილთა ყოველი წა იააფო იფიდოიია ქიდილა ყოველ წა-მი, ყველა ადტაცებული უცქერდა ოლიმ-პიადის საზეიმო გახსნისა და დახურვის ცერემონიალის სატელევიზიო რებორტა-უქას. დღესაც ამ დაუგიწყარი სალამოების ზღაპრულ ორგანიზებას უსვამენ ხაზს თვით

მტრულად განწყობილი ოკიანისგაღმელი კომენტატორებიც კი. XXII ოლიმპიადის საზეიმოდ გახსნისა და დახურვის ცერემონიალების მთავარი რე დანურგის ქერესისისლების მაიშვა აგე ისორი იყო საბჭოთა კავშირის სახალზო არტისტი იოსებ თუმანიშვილი, მთავარი დირიჟორი — საბჭოთა კავშირის სახალ-ხო არტისტი ოდისეი დიმიტრიადი, ხოლო ოლიმპიურ ობიექტებზე თავისი ტიტანური შრომით კიდევ ერთხელ მოუტანა გამარჯ-ვება უძველეს ქართულ ხელოვნებას "ოლი-მპიადა 80"-ის მთავარმა დიდოსტატმა, სა-

შპიადა 80"-ის მთავარშა დიდოსტატმა, სა-ბჭოთა კავშირის სახალხო მხატვარმა ზე-რაბ წერეთელმა. ჭეშმარიტად სადიდებელია ოლიმპიელ დაგული, რამეთუ მათ რა-ინდობითა და მადალი ნიჭიერებით, ვაჟ-კაცობითა და სიწრფელით მსოფლიოს ოლიმპიურ მოძრაობაში უებრო სახელი

ഉന്ധപ്പെദ്ര.

LANCES ATTERA

3046M6 6550030

ᲗᲔᲛᲣᲠ ᲮᲣᲑᲣᲚᲣᲠᲘ

ᲚᲘᲐᲜᲐ ᲪᲝᲢᲐᲫᲔ

603MEM3 @0%038060

ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ ᲐᲜᲞᲘᲚᲝ**ᲒᲝ**ᲒᲘ

ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ **ᲩᲘ**ᲕᲐᲫᲘ

ᲗᲔᲜᲒᲘ% ᲡᲣᲚᲐᲥᲕᲔᲚᲘᲥᲔ

ᲠᲔᲕᲐ% ᲩᲔᲚᲔᲒᲐᲫᲔ

მოიხვეჭეს.

გორის მრენველობის სანარმოო პროცესების ავტომატიზაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი ამჟამად ერთ-ერთი მსხვილი სამეცნიერო დაწესებულებაა ჩვენს ქვეყანაში. მისი მრავალრიცხოვანი კოლექტივი ნაყოფიერად შრომობს მთელი რიგი აქტუალური პრობლე-

მების გადასაჭრელად. გორელი მეცნიერები თავიანთ მუშაობაში ხელმძღვანელობენ საბჭოთა კავშირის ხელსაწყოთმშენებლობის სამინისტროს მიერ დამტკიცებული ნესდებით, რომელშიც ზუსტად არის დაკონკრეტებული ინსტიტუტის პროფილი და ძირითადი

ამოცანები. ინსტიტუტში დიდი ყურადღება ექცევა ჩვენი რესპუბლიკისათვის დამახასიათებელი დარგების — ღვინისა და ჩაის მრეწველობის სანარმოო პროცესების ავტომატიზაციას, კვებისა და მსუბუქი მრეწველობის სხვადასხვა დარგების ავტომატიზირებული სისტემის შექმნას, თხევადი ნივთიერებების ანალიზისთვის სპეციალური ხელსაწყოების დამზა-

დებას, დამატებითი სტანდარტების დამუშავებას.

დღითი დღე ფართოვდება მეცნიერული კვლევა-ძიება ანალიზური ხელსაწყოვბის შექმნისათვის, მუშავდება ნალექების შემკრები ხელსანყოები, ახალ ტექნიკურ ბაზაზე გადაგვყავს მოძველებული ხელსანყოები. ინსტიტუტის რაციონალიზატორები, გამომგონებლები, მთელი კოლექტივი შემოქმედებით შრომაში ფართოდ იყენებს მიკროელექტრონიკულ და გამომთვლელ მანქანებს, ნერგავს კომპლექსურ სამეცნიერო-ტექნიკურ ღონისძიებებს და დიდ ეკონომიკურ ეფექტიანობას აღნევს.

მეცნიერული მუშაობის ერთ-ერთი ძირითადი საფუძველია წარმოებასთან უშუალო კავშირის განმტკიცება, მეცნიერული კვლევის შედეგების წარმოებაში დანერგვა.

გორის სამეცნიერო-კვლევითმა ინსტიტუტმა ამ სფეროშიც მნიშვნელოვან წარმატებებს მიაღნია. მოვიყვანთ რამდენიმე მაგალითს.

ჩვენი ქვეყნის სახალხო მეურნეობის სხვადასხვა დარგში უაღრესად დიდი პრაქტიკული მნიშვნელობა ენიჭება ტენიანობის ზუსტად აღმნუსხველ ხელსაწყოს — ტენმზომს.

ამ ახალი, საფუძვლიანად მოდერნიზებული ხელსაწყოს შესაქმნელად ერთდროულად მუშაობდნენ კიევისა და გორის სამეცნიერო ინსტიტუტების თანამშრომლები.

ქართველ გამომგონებელთა ჯგუფს, რომლის შემადგენლობაში შედიოდნენ გურამ შუღლიაშვილი, ნოდარ ჩაროევი, აივენგო შარიქაძე, ხელმძღვანელობდა ახალგაზრდა მეცნიერი გურამ ტორონჯაძე.

ᲘᲚᲘᲐ ᲢᲐᲢᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

მონადინებამ, შეუპოვარმა მეცნიერულმა ძიებამ თავისი ნაყოფი გამოიღო. აქ შექმნილმა ტენმზომმა მალე დიდი მონონება და საკავშირო ალიარება მოიპოვა.

აი რას წერს საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო საპატენტო ექსპერტიზის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი: "საპატენტო ექსპერტიზის მიერ ერთდროულად წარმოებდა ქალაქ კიევისა და გორის კვლევითი ინსტიტუტების მიერ შექმნილი ტენმზომის ექსპერტიზა. ორივე ინსტიტუტის გამოგონებას მიენიჭა პირველი ხარისხი, მაგრამ თავისი ტექნიკური მონაცემების მიხედვით უპირატესობა გორის კვლევითი ინსტიტუტის გამოგონებას ხვდა ნილად". რაოდენ სასიამოვნოა, რომ უკრაინის დედაქალაქის გამომგონებ-

ლებთან ძმურ პაექრობაში ჩვენმა მეცნიერებმა ისახელეს თავი! გარემოს გაჭუჭყიანებასთან ბრძო-

ლა თანამედროვე კაცობრიობის ერთ-ერთი აქტუალური პრობლემაა. როგორც ცნობილია, ტანკერებიდან და გემებიდან ყოველნლიურად უამრავი ნავთობი, სხვადასხვა განარეცხი წყლები იღვრება ზღვებსა და ოკეანეებში. ასეთი დაბინძურება უსიცოცხლოსა და გამოუყენებელს ხდის ათასობით კვადრატულ კილომეტრ წყალს და მის სანაპირო Bomb.

ჩვენს ქვეყანაში ზღვებისა და ოკეანეების გაჭუჭყიანებისაგან დაცვის ღონისძიებათა განსახორციელებლად სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ შარშან სპეციალური დადგენილებით დიდძალი თანხა გამოყვეს.

1981 წელს ძალაში შევა საერთაშორისო კონვენციის ინსტრუქცია, რომელიც ზუსტად განსაზღვრავს ბალასტურ და გამონარეცხ წყლებში ნავთობის განსაზღვრული ოდენობით დაცვას (1 საზღვაო მილზე აღნიშნული ინსტრუქციის მიხედვით, დასაშვები იქნება მხოლოდ 60 ლიტრი ნავთობის დაღვრა ზღვებსა და ოკეანეებში).

ტანკერები და გემები, რომლებსაც არ ექნებათ გაჭუჭყიანების აღმნიშვნელი და შემზღუდველი სპეციალური მოწყობილობა, დიდი რაოდენობის თანხით დაჯარიმდებიან.

თუ გავითვალისწინებთ, რომ მსოფლიო ზღვებს უამრავი საბჭოთა გემები და ტანკერები სერავენ, ნათელი გახდება, რა დიდი მნიშვნელობა აქვს აღნიშნული მოწყობილობის დროულად და ხარისხიანად დამზადებას.

ჩვენი სამშობლოს მრავალრიცხოვან სამეცნიერო დანესებულებათა შორის დაბინძურების საკონტროლო მონყობილობის შექმნის საპატიო ამოცანა გორის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტსაც დაევალა.

დავალების შესრულებას სათავეში ჩაუდგა გორის სამეცნიეროკვლევითი ინსტიტუტის დირექტორი, ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი რევაზ თევზაძე. საკონტროლო მოწყობილობის შექმნაზე გატაცებით მუშაობენ ახალგაზრდა მეცნიერები რობერტ ოვაკიმოვი, ლაბორატორიის გამგე ანზორ მესხი, ჯგუფის ხელმძღვანელი ამირინდო მახარაძე.

მკითხველებისთვის ალბათ ინტერესს მოკლებული არ იქნება, ორიოდე სიტყვით გავაცნოთ ის სამუშაოები, რომლებსაც ინსტიტუტი ატარებს გორის ბამბეულის ქსოვილების საწარმოო გაერთიანების უკეთესი და შეუფერხებელი მუშაობისათვის.

კვლევითი ინსტიტუტის მუშაკებმა შეიმუშავეს და ფაბრიკაში დანერგეს მანქანებზე ქსოვილის და ხარისხების ავტომატური სისტემა, რომელიც სწრაფად ახარისხებს ქსოვილებსა და ზუსტ შედეგს ციფრებით ნერს საგანგებო ტაბლოზე.

ეს სიახლე აჩქარებს და აუმჯობესებს დახარისხების პროცესს, საიმედოდ გამორიცხავს შეცდომებს, ამარტივებს ნუნმდებლების მუშაობას, აუმჯობესებს სამუშაო პირო-

მსუბუქი მრეწველობის განყოფილება, რომელსაც გამოცდილი სპეციალისტი ნუგზარ რაზიკაშვილი ხელმძღვანელობს, ამჟამად ამთავრებს ამ სისტემის სრულ და საბოოო მოდიფიკაციას. ჩვენი ქვეყნის მსუბუქი მრეწველობა მალე მიიღებს მიკროელექტრონიკის ბაზაზე შექმნილ ქსოვილების დამხარისხე-

ბელ ხელსაწყოს. ინსტიტუტის თვალსაჩინო მიღნევად უნდა ჩაითვალოს ყურძნის ავტომატიზირებული მიმღები პუნქტის შექმნა მინი-გამომრთველი ელექტრონული მონყობილობის გამოყენებით. ყურძნის მიმღები ავტომატიზირებული პუნქტი მნიშვნელოვნად შეუნყობს ხელს ყურძნის ხარისხის სწრაფად და ზუსტად განსაზღვრას.

ნარმატებით გაიარა საუწყებათშორისო გამოცდა ინსტიტუტში შექმნილმა ყურძნის დუღილის ტექნოლოგიური პროცესის მართვის ავტომატურმა და ყურძნის საკონტსაშუალო შაქრიანობის როლო, განმსაზღვრელმა ავტომატურმა სისტემამ.

ამ სისტემის შექმნას სათავეში ედგა ტექნიკურ მეცნიერებათა კახ-

.

დიდატი, განყოფილების გამვე ზურაბ სამხარაძე. ქასთან ერთა<u>დ</u> შრომობდნენ მეცნიერები ვალერი გიუნაშვილი, ალექსანდრე გობალი-შვილი, ბაურ დუდაევი, ანბორ მუ მლაური, ზურაბ ათანელოვი, რო ბერტ მანაშეროვი, ვახტანგ აკოფა შვილი. ამ მეცნიერთა უმრავლესობამ თავიანთი სადისერტაციო შრომები სწორედ ღვინის ტექნოლოგიური პროცესების ავტომატიზაციას მიუძღვნეს.

საქართველოს სსრ დამსახურებული გამომგონებლის, ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატის ვლადიმერ ვაზბერნისა და "სამტრესტის" თანამშრომლების ერთობლივი მუშაობით კვების მრეწველობისთვის შექმნილი მოწყობილობანი ჩვენს სამშობლოს ყოველნლიურად 1.382 ათასი მანეთის მოგებას მისცემს.

დიდი ეკონომიკური ეფექტის მომცემია აგრეთვე ლევან ხარა-ტიშვილისა და ანზორ ბინიაშვილის მიერ შექმნილი ჩაის ფოთლის საგრეხი უწყვეტი ხაზი და როლერებზე ჩაის ფოთლის დამუშავეპის სპეციალური საშუალება.

ინსტიტუტში დღენიადაგ ზრუნავენ ახალგაზრდობის მეცნიერული დონის ამაღლებაზე. იდეურ-პოლიტიკურ და ზნეობრივ ალზრდაზე. ახალგაზრდა სპეცია-ლისტებმა შარშან გამოაქვეყნეს 11 სამეცნიერო სტატია და რამდენიმე გამოგონება, რომლებზეც საავტორო მოწმობები მიიღეს კობა ჭყონიამ, თინა ტატულაშვილმა, ნიკოლოზ მღებრიშვილმა. ახალგაზრდა მეცნიერებს თენგიზ წინიკაძეს და გიორგი ქოქაშვილს კი უკვე დამთავრებული აქვთ სადისერტაციო თემები.

სოციალისტურ შეჯიბრებაში მაღალი მაჩვენებლების მიღნევისათვის ინსტიტუტის კოლექტივი დაჯილდოვდა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსა და პროფკავშირის რესპუბლიკური საბჭოს დიპლომით.

ამას წინათ თელავში მევენანეთა და ღვინის მრეწველობის მუშაკთა რესპუბლიკურ იეკოები სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პო-ლიტბიუროს ნევრობის კანდიდატ შა, საქართველოს კომპარტიის ცენ-კომიტეტის პირველმა შეკრებაზე მა, საქართველოს კოძაოტიის ცებ ტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ამხანაგმა ედუარდ შე-ვარდნაძემ დადებითად დაახასიათა გორის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის საქმიანობა.

ნინ კიდევ დიდი ამოცანებია გა ნის კიდევ დიდი ამაიკა-ეა-ი დასაჭრელი, ივნისის პლენუმის და-დგენილებამ მომავალი ნლის 23 ლიბერვალს პარტიის XXVI ყრიყრიპარტიის ლობის მოწვევის შესახებ, ახალი შრომითი ენთუზიაზმით აღავსო ინსტიტუტის კოლიძა მტკიცე გადაწყვეტილებაა, კიდევ უფრო აამაღლოს უფოო აანალლოს აინციიერო-კელევით, საცდელ-საკონსტრუქტო-რო და საპროექტო სამუშაოების ხარისხი, მეტი წვლილი შეოტანოს ჩვენი სახალხო მეურნეობის განუხრელ წინსვლაში.

TICH SICH

ჩვენი თანამემამულე, მწერალი და ქეცნტერი ლეციხლრი მიის ლაურეატი ირაკლი ანდრონიკოვი უსაზოვრო მწუნათ გამოთქმის შემდეგ ასე ამხნჯემს ტინო გეხდრაწილს: ქმა მხატეარი გუდიაშვილი არასოდეს მოკვდება: შგი მუდამ ი უმაღლესი გამოხატულება ქართული მშვენიერებისა".

უძარლები გამონავულება ერამულა აქართები აქართები აქართები აქართები ლევ ოზეროვი თავის დეპეშას ასე ამთა-ვრებს: "დასრულდა მიწიერი გზა ლადო გუდიაშვილისა, იწყება მისი უკვდავება, მარადი ხსოვხა". "თქვენთან ერთად ეგლოვობ დიდ ლადოს", — მიმართავს მხატვრის მეუღლეს რუსი პოეტი, საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი ანდრეი ვოზნესენსკი. მასვე მიმართავენ ბეაიესია დაგუკეტი ადიუნ კო დაეცერან, ადაგე მიბართავებ ბე ლა ახმადულინა და ბორის მესეტეტი: "ძვირფასო, საყვარელი ნი-ნო იოსების ასულო, რარიგ გვწადია თქვენდამი ჩვეხმა უსაზღვ-რო სიყვარულმა გაამაგროს თქვენი სულიერი ძალები!"

რამდენი რამ აქვს საერთო აქ გამოთქმულ განწყობილებას მოსკოველი პოეტის იური როშენცევისა და მისი ოჯახის წევრთა გულისთქმასთან: "ძვირფასებო, — ნინო იოსების ასულო, ჩუკა, გურამ, ეს დიდი მწუხარებაა ჩვენთვისაც, ჩვეხც დავკარგეთ მშობლიური ადამიანი, რომელსაც იშვიათად ვხედავდით, მაგრამ რო-

მელიც ძალიან გვიყვარდა..

იელიც აალიაი გეიყვარდა..."
აი კიდევ ერთი დებეშა:
"სსრ კავშირის მხატვართა კავშირის მრავალათასიანი კოლექტივი ღრმა მწუზარებას გამოთქვამს თანამედროვეობის გამოჩენილი მხატვრის, სოციალისტური "მრომის ვმირის ვლადიმერ
(ლადო) დავითის ძე გუდიაშვილის გარდაცვალების გამო. ამ შესანიშნავი მხატვრის "მემოქმედება ჰიმნია ჩვენთა თანამედროვეთა თავდადებული შრომისადმი, ჩვენი სამშობლოს ნათელი დღი-სადმი... პონომარიოვი, სალახოვი, ვოლოდინი, კოროლიოვი, გალპერი, ფედოროვა"

დეპეშები ყველა მოძმე რესპუბლიკიდან, საბჭოეთის მრავალი

ლეგეშები ყველა მოძმე რესპუბლიკიდან, საბჭოეთის მრივალი ქალაქიდან, საქართველოს ყველა კუთხიდან. დეგეშები, რომელთა სევდიან სტრიქონებში გამოთქმულია მოწიწება ლადო გუდიაშვილის იმ დიდი შემოქმედებითი გმირო-ბის წინაშე, რომელმაც ერთხელ კიდევ დიდებით შემოსა ქართვე-ლი ხალხის მრავალსაუკუნოვანი ხელოვნება. და ბოლოს, არ შეიძლება არ დაეთანხში ჩვენს ცნობილ კრი-ტიკოსს გიორგი მარგველაშვილს, რომელმაც შორიდან მოსწერა ლადო გუდიაშვილის მეუღლესა და მეგობარს: "ქვირფასო ნინო... რა კაცი დაკარგა საქართველომ, მსოფლიომ, ხელოვნებამ! მისი სახელი შეუერთდება კაცობიიობის რჩეულთა ხომლს, თქვენი თავიადიაბა სასამატობნიდი დარჩება!" თავდადება კი სამატიანოდ დარჩება!"

ათქიადენა კი ათალისიად დარუსი: მე, რა თქმა უნდა, დებეშა არ გამიგზავნია გუდიაშვილების ოჯახში. დეპეშის ნაცვლად დაიწერა ჩემი სახელდახელო ლექსი "ლადო გუდიაშვილის ხსოვნას", რომელიც ოთარ თაქთაქიშვილის,

ანოდარ კანბერიძის, დიმიტრი ალექსიძის, ირაკლი აბაშიძის, ვა-ხტანგ ბერიძის მგრძნობიარე და ამაღელვებელ წერილებთან ერ-თად გამოქვეყნდა გაზეთ "კომუნისტის" 24 ივლისის ფურცლებ-

89. so abog:

და ფანტაზია უფრო იყო თქვენი ცხოვრება! რა საოცრება არ განსჭვრიტეს თქვენმა თვალებმა! ღმერთად მიმაჩნდით, ამიტომაც მეუცხოება, სიჩუმეს თქვენსას რომ ეწოდა გარდაცვალება. და გადოქრობა იყო თქვენი შემოქმედება, ო, გადოქრობა, — არა მარტო დიდოსტატობა! ეს მწუხარებაც დღეს ცეცხლივით მკერდს რომ ედება, არის ტკივილი მამულის და ერის მადლობა. თქვენ დაისვენეთ, მაგრამ დარჩა ზეიში ფერთა, თევეი დათვეისე, თაკია სამაყოდ, თავისაწევად, ჩვენ დაგვარჩა იგი — საამაყოდ, თავისაწევად, ხალხმა მშობელმა, თავის ყველა მოძმესთან ერთად, მთაწმინდელებში საკუთარი ხელით ჩაგწერათ. მოგყვებათ ც/ოემლი უანგარო ყველა ქართველის და წმინდა ნინოს სიყვარული, როგორც თილისმა. რეკს განშორებას სევდიანი ჰანგი ნათელი, როგორც დიდება საქართველოს დიდი შვილისა!

კვლავ თვალწინ მიდგას წმინდანის ღიმილით გასხივოსნებუ-ლი სახე დიდი მეგობრისა... **Ხ**ᲣᲢᲐ ᲑᲔᲠᲣᲚᲐᲕᲐ.

მაისის ერთ დილით, — წლევანდელ მაისზე ვამბობ, — ლადო გუდიაშვილისაგან ნობათი მივილე — "ძველი თბილისის მეზურ-ხეები". მშვენიერი სურათი სათუთად მოვათავსე გუდიაშვილისე-

იეეიი", მიქეთერო ბერათა თარების გარების გაგრადა გარების გვერდით.
— დადო კუდიაშვილი! იგი ერთი იმათგანი გახლდათ, ურომლი-სოდაც ცხოვრება ვერც კი წარმოედგინათ ძველი თუ ახალი თა-ობების წარმომადგენლებს, ადამიანებს, რომელთათვისაც უკვდავ შემოქმედს არაერთხელ მიუნიჭებია უზენაესი სიხარული

ისე შევეჩვიეთ და შევეთვისეთ ლადო გუდიაშვილის ელვარე სახელს, მის ერთვულ მეგობრობას, მუდამ ალერსიან და ახალვა-ზრდულ გამოხედვას, გახუშეორებელ ხმასა და გამამხნევებელ შე ახდელ, რომ ყველა ჩვენგანისთვის მოულოდნელი, ძალიან მოუ-ლოდნელი ალმოჩნდა ოთხმოცდახუთი წლის ასაკში გადამდგარი დიდოსტატის ავადმყოფობა და... სამზეოდან წასვლა.

კვლავ თვალწინ მიდგას წმინდანის ღიმილით გასხივოსნებული სახე დიდი მეგობრისა და... კკითხულობ მისი მეუღლის — ნინო გუდიაშვილის, საქართველოს მხატვართა კავშირის, მთელი ქართ-ველი ხალხის სახელზე მოსულ დებეშებს.

მიიღეთ გულწრფელი სამძიმარი საბჭოთა კავშირის სახა-"... მიიღეთ გულწრფელი სამძიმარი საგჭოთა კავშირის სახალის მხატვრის, სოციალისტური შრომის გმირის ვლადიმერ დავითის ძე გუდიაშვილის გარდაცვალების გამო. მრავალმზრივი ინტერესების მხატვარმა ლადო გუდიაშვილმა მნიშვნელოვანი წელილი შეიტანა მრავალეროვან სამჭოთა ხელოვნებაში. იგი წარმატეგარ მარ კალეროვან სამჭოთა ხელოვნებაში. იგი წარმატეგარ გარადატების და დაზგური ფერწერის, წიგნისა
და დაზგური გრაფიკის, თეატრალურ-დეკორატიულ ხელოვნებაში, რითაც ხელს უწყობდა სოციალისტური ხელოვნების განვიგარებას. მესანიშნავი მხატვრის, ადამიანისა და პუდაგოგის ლადი
გუდიაშვილის ნათელი ხსოვნა მარად ჩევნთან იქნება".
სამჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატის, საბჭოთა კავშირის კულტურის მინისტრის პეტრე დემიჩევის ამ დეგებმას გაგაურება ჩვენა სახელოვანი თანამემამულის, მეცნიერისა და სახელმწიფო მოღვაწის, აკადემიკოს ჯერმენ გვიშიანის სიტყვები.
"მიიღეთ გულწრფელი სამძიმარი თქვენი მეულლის, დიდებუ"მიითვი გულწრფელი სამძიმარი თქვენი მეულლის, დიდებუ"მიითვი გულწრფელი სამძიმარი თქვენი მეულლის, დიდებუ"მიითვი გულწრფელი სამიმარი თქვენი მეულლის, დიდებუ"მიანატვრის, პროდესირ ლადო დავითის ძე გუდიაშვილის გარდაცვალებასთან დაკავშირებით. შეხვედრა მასთან და მის ხელოვწებასთან სამუდამოდ დარჩება ჩვენს მეხსივრებაში".
"თქვენთან ერთად, მთელ ქართველ ხალხთან ერთად გგვლიკობ თანამედროვეობის უდიდესი მხატერის დაკარჯვას. ლადო გულია
გიორგი მდივანი და მის მშობლიურ ცრემლებს უერთდება
ქართველი ხალბო ციდი მგვობის, ბრწყინვალ უკრაინელი პიდაცვანის გარამატების, განცინვალ უკრაინელი პიდაცვანის გარამატივის მენიერის და გარამ ლხო მხატვრის, სოციალისტური შრომის გმირის ვლადიმერ დავი-

ყნიდან ლადო გუდიაშვილი, დიდი მხატვარი, მშვენიერი ადამია: ნი, კეთილშობილი, ერთგული შვილი საქართველოსი, — მაგრამ იგი მუდამ დარჩება ხალხის მეხსიერებაში, უკვდავი სიყვარულით გარემოსილი

მახაჩკალიდან თავის გულისტკივილს გვაგრძნობინებს დაღეს-ტნის სახალზო პოეტი, სოციალისტური შრომის გმირი და ლენი-ხური პრემიის ლაურეატი რასულ გამზატოვი:"... ძვირფასი ლა-დოს ნათელ ხსოვნას შევინახავ მთელი ჩემი სიცოცხლის მანძილ

92352°2383 33063626

მაღალი სერი გრძლად არის კადაჭიმული. სერს ერთ მხა-რებეც მდინარე ჩამოუდის და მეორეზეც. მდინარის ნაპირზე მცხოვრებნი მაღალ სერსა და მის ფერდობებს ზეგანს ეძა-

ვაკელები ზეგნელებს შენატ-რიან: თქვენი მიწები ნოყიე-რი და უხვმოსავლიანიაო. რომ იტყვიან, თესლს უკუღმა გა-დააგდებ და წაღმა ამოდისო. სწორედ ასეთია ზეგნელების სახნავ-სათესი. იქ ყველაფერი კარგად ხარობს. სიმინდი ისე მაღალი იზრდება, რომ შიგ ცხენიანი კაცი არ ჩანს; ახლა ტაროები? ერთ ძირს აუცი-ლებლად ორი ან სამი დიდი

ტარო აქვს.

აქ უნდა ნახო ზვარი. გვალვა ვერაფერს აკლებს. ისე უხვად ისხამს ჩათაფლულ ისე უხვად ისხაძს ჩათადლულ მტევნებს, ვინც შეხედავს, აუ-ცილებლად იტყვის: ნეტა რა მარნები აუვა ამდენი ყურძნის დაწურვასო. ხომ არის ნათქვამი: ადგილის კურდღელს ადგილის მწევარი დაიჭერსო. ასეა ზეგნელების საქმეც: მე-ურნეობას დიდი მარანი აქვს, დაუბინავებელი არაფერი უფუ-

ზეგანზე ადგილ-ადგილ დაფ-ნა ტყესავით არის წამოზრდი-

obomo hon?

ესეც კარგად ხარობს. ცალკეული ნაკვეთები ხეხი-ლითაა დაფარული. მოსახლე-

დასასრული. იხ. ჟურნალი "დრო-% Ne 7.

ობის ეზოებიც სავსეა ნაირ-ნაირი ხეხილით. წლის პირხაირი ხეხილით. წლის პირ-ველი ხილი — ბალი თთემქის ყველა ეზოშია. ნაშუამაისევს ეს საადრეო ბალი ეზოებში, ვენახის ნაპირებზე წითლად ლუის, ადამიახის თვალს ახა-რებს. ერთიმეორის მიყოლე-ბით ჩარიგებულა ალუნა, ატაძი — საადრეო და საგვიანო, ვაშლი, მსხალი, ლეღვი, ალუბალი და ტყემალი. კარალიოკი და კომში შემოდგომის დამლევს ყვითლად არის მინაბული, გეგონება, ხეებს ოქროს ბურგამოუსხამთო. ბროთები წეულსაც თავისებური სილაგეულსაც თავისებური სილა-მაზე შეაქვს სოფელში. ბრო-წეულის ხარგავები უმეტესად გზის ნაპირებზე აქვთ. მიდის მგზავრი და მწიფე, დამსკდა-რი ბროწეული თითქოს შეს-ცინის მას.

ახლა ჰაერი? განსაღი და დამათრობელი სურნელებით სავსე.

აი, ასეთ მშვენიერ ადგილ-ზე ცხოვრობენ ზეგნელები. ვაკელებსაც აქვთ საამაყო: მდინარე ჩამოუდით ახლოს. საუცხოო წყაროები მორაკრაკებს. მართალია, მიწა მქისეა, მაგრამ ვაკელებმა მისი დრო-ულად დამუშავება იციან. ასე ოომ. მოსავლით ვაკელებიც იქებენ თავს.

იყო დრო, არც ისე შორე-ულ წარსულში, ზეგნელები ვაკელებს შეჰნატროდნენ: ნეტავ თქვენს ადგილზე ჩვენ ვცხოვრობდეთ, დასალევი წყა-ლი სანატრელი აღარ გვექნე-

ammon.

მაგრამ ეს იყო წინათ. ბოლოს ზეგანზეც და ვაკე-შიც მევენახეობის საბჭოთა მეურნეობა შეიქმნა. ამ მეუაგურიცობა იციებია. აა აქვეს: რნეობის მშრომელებმა თქვეს: უნდა გავერთიანდეთ, რომ ზეგნელებსაც ჰქონდეთ წყა-

ლიო.

ვაკეში, მდინარის ნაპირზე,
მუშაობა გაჩაღდა.
მიწის საჭრელად ჩამოაყენეს
ექსკავატორები; გაიჭრა ღრმა
არხი, გაჩნდა წყალი, გაჩნდა
კი არა, ნაკადულივით წამოვი-

გაკეთდა წყალსადენი. მაღალ სერზე მსხვილი მილით აქა-ჩეს წყალი. იქ დიდი აუზი აივსო. აქედან ახლა ზეგანზე ყოველ ეზოში ჩქეფს სასმე-

ზეგნელებს ნატვრა აუსრ-

ულდათ. ისინი სიხარულით ამბობენ: ახლა წყალიც გვაქვს!

J&J 70 30000

ხმაურიანი და მხიარული დილა გათენდა. ირგვლივ გაისმოდა: ბონდო, ოთარ, გოგია, ამირან, რამაზ, თემურ... წამოდით, წამოდითო!

იფიქრებდი: ამ სისხამ დი-

ლით ნეტავი სად მიდიანო? უბნის შუაგულში ერთ შე-

მოფარგლულ ადგილას მოგროვდნენ, იქვე ეყარა სახლის საშენი მასალა: აგური, ბლოკი, მორები, ფიცრები. იდგა წყლით სავსე ბაკები. ერთმანეთზე ეწყო ცემენტით სავსე 30h goon of amon obsergobhდა კაცი უნდა დასახლებული-

ახალი კომლი იბადებოდა. მომავალი კომლისათვის ეს ადგილი კოლმეურნეობას გამოეყო.

- აბა, მეზობლებო! — მხიარულ გუნებაზე მყოფმა რეზომ ჭიქა ღვინით აავსო, მიაწოდა ერთს, მერე მეორეს,დაულოცავად საქმეს ხელს ნუ მოვკიდებთ, აქ ვესახლები და მოდით, დამლოცეთ!

დალოცეს ახალი კომლის დაბადება, სიკეთე უსურვეს: სულ ლხინი და ქორწილებიო, გამრავლებაო, კარგი კეთილ-მეზობლობაო. ყველამ რაღაც სასიკეთო თქვა.

აქამდე სიჩუმეში ჩაძირული საკარმიდამო ნაკვეთი დილიდანვე ახმაურდა. ყველამ თავისი საქმე გაიჩინა. რამდენიმე კაცი კედლების ამოყვანას შეუდგა. პირველად მშენებლებიცა და დამხმარენიც ერთად იდგნენ, კედლები მაღლა მიიწევდა. ორი-სამი საათის შემდეგ მშენებლებმა მაღლა აიწიეს, უკვე ხარაჩოებზე დადგ-

სოფლის გზა იქვე გადიოდა. ვინც გაივლიდა, ნაცნობი თუ უცნობი, ყველა კეთილ სალამს აძლევდა მშენებლებს. მშენებლები მისძახოდნენ: გადმობრძანდით, ერთი ჭიქა ღვინით ახალი კომლის დაბადება დალოცეთო!

ვინ იტყოდა უარს?

ერთ უცხო მგზავრსაც მო-უხდა ამ მშენებლობის დალო-

— ბედნიერი იყოს ახალი მოსახლე! ვისაც ამდენი კეთილი მეზობელი ახვევია გარშემო, ის უთუოდ ბედნიერი კა-ცია. ეს მშენებლობა სახალ-ხო მშენებლობას გავს, თქვა ბოლოს უცხო კაცმა.

ჩვენს კოლმეურნეობაში ხალხია და ეს მშენებლობაც თუ სახალხოსა ჰგავს, რა გასაკვირია? — უპასუხა რეზომ.

სახლი ერთ კვირაში ააგეს. უბანში უცებ დაიბადა ახალი კომლი.

8856033CO

დიდია ეს საბჭოთა მეურნემეურნეობას ბევრი აგრონო

მეურნეობას ბევრი აგრონო-მიული განადანლება ქეს! აი ერთ-ერთი აგროგანეო-ფილება რომლან ქერებელ მდინარე. მარცხნივ სერია გა-წოლილი დასავლეთიდან აღმოსავლეთისაკენ. ამ სერზე თუ დადგები, ირგელივ აგროგანყოფილების მთელი ფართო-ბი ჩანს. როგორც სხვა აგროგანყოფილებებს, ისე აშასაც თავისი მშართველი ჰყავს. იგი ოცდაათი წლისაც არ იქ-

აღეთ.
მაღალი ქაბუკია, წარმოსადეგი, შავგერემანი, კეთილი
სახე აქვს. შეხვდები და მარტო მისალმებით ვერ გაშორდები, გინდა გამოესაუბრო
კიდეც. მისი შშვიდი და დინკიდეც. მისი მიშვიდი და დას ჯი სახე მეტყველებს, რომ დაკვირვებული და საქმიანი ახალგაზრდა კაცია. ხალხი ასტ მიმართავს: გი-

ორგი მმართველოო!

მმართველია და თავისი მუდმივი სამყოფელი კაბინეტიც აქვს.

აგროგანყოფილების ტერიტორიაზე გადის რაიონის დიდი

გია.

დილით აქ, რაც უნდა ადრე
გაიარო, გიორგი კაბინეტში კი
არა, გზაზე დგას, ელოდება
თავის ბრიგადირებს.
მმართველი სერზე რომ დადგეს, ზეარში ვინ სად შრო-

მობს, ყველას დაინახავს. არც ერთი არ გამორჩება... მაგრამ გიორგი სერზე დამდგომი კა-

იგი ხან ერთ ბრიგადაშია, ხან მეორეში, ხან მესამესა თუ მეოთხეში. იცის არა მარტო ბრიგადირის საქმიანობა, არამედ ყოველი მუშის გულისთ-ქმა, თითქოს ხელისგულზე აქვს დაწერილი.

აქვს დაგეოილი. გიორგი შეჩვეულია შემმოწ-მებლებისა და დამთვალიერე-ბლების მიღებას.

ერთ დღესაც მოვიდა ერთი ერთ დღესაც ძოვიდა ერთი ასეთი დამთვალიერებელი თუ შემმოწმებელი კაცი. სამმართ-ველთ ადვილი მისაკვლევია, მონახა კიდეც, მაგრამ იქ არა-ვინ დახვდა. ეზოში გაიარ-გა-მოიარა. გავიდა ხანი. მერე იქვე საყოფაცხოვრებო სახე-ლოსნოში შეიარა და ხელოსანს შეეკითხა:

– დღეს მმართველი თუ დაინახეთ აქ? — როგორ არა, მას ვინ მო-

ასწრებს აქ მოსვლას! — კაბინეტში არავინ არის.

როდემდე ვიცადო? ჩაილა-პარაკა იმ კაცმა თავისთვის. — დაელოდეთ! არ შეიძლე-ბა, რომ არ მოვიდეს, — უპასუხა ხელოსანმა.

მეტი რა გზა ჰქონდა, დაე-

კარგახანს იცადა. ბოლოს თვალი მოჰკრა ერთ ახალგაზრდას, რომელიც მაღაზიაში შევიდა, მალევე გამოვიდა იქი-დან, ხელში პურის ნაჭერი დან, ხელში პუოის საქე ეკავა. ეტყობოდა, კარგად იყო მოშიებული. მადიანად ილუკ-სამმართველოს შენობისკენ გაემართა.

მმართველის მოსვლის მოლოდინში მყოფმა კაცმა იფიქრა: ამასაც ვკითხავ, იქნებ მმართველი დაინახა სადმეო. წამოეწია:

მეგობარო, ამ აგროგანყოფილების მმართველი ხომ არ დაგინახავს?

— როგორ თუ დამინახავს! მე თვითონ ვარ მმართველი. —მერე, შე კაცო, როგორ

მიგიტოვებია...

გიორგიმ ლიმილით უპასუხა: — ამ ოთახში ჯდომით საქმე გაკეთდება. ახლა ვაზის შეწამვლის ცხარე დღეებია. უბანში ვიყავი, ჩემი სამმართ-ველო იქ არის!

ᲨᲕᲔᲒᲘᲡ ᲬᲧᲐᲠᲝ

ო, რა გვალვიანი ზაფხული იდგა! უწყლობით ბევრი ხე გახმა. მწყეშსებმა აღარ იცოდნენ, საით გაერეკათ ნახირი. ნედლი ბალახი ალარსად იყო. საძოვრები გადაიხრუკა.

საქონელი მაინც უსვამდა პირს მიწაზე. ხიხნიდნენ ბალახის ძირებს.

ერთ დღეს მწყემსებს შინიდან წამოღებული წყალი

შემოელიათ. ერთმა მწყემსმა მეორეს უთ-

— თედო, აგერ იმ სერზე არის წყარო, მაგრამ იქ ასვლა არ გინდა? შორია.

თედომ შეიცხადა:

- hol saama, boyen, fyshen ამ დაბლობში არსად არის და იმ სერზე როგორ იქნება?! - show, show, dozhod of

როგორ ავალთ?!

— ასვლით კი ავალთ, მაგრამ სიარული რომ ტყუილად შეგვრჩეს?..

— მე დამილევია იმ წყაროს წყალი, — თქვა სიკომ.

— მაშინ ალბათ ასეთი გვაmgs sh oya.

– იმ წყაროს გვალვა ვერაფერს აკლებს.

რა ჰქვია იმ წყაროს?

იკითხა თედომ.

— იქ ახლომახლო არავინ ცხოვრობს და ალბათ სახელიც ამიტომ არავის დაურქმევია.

 საქონელი თვალიდან არ მოგვწყდება, წავიდეთ. ასეთ დიდ გვალვაში თუ არ დამშრალა ის წყარო, დღეს, მოდი, ჩვენ დავარქვათ სახელი, തുള്ള ത്യത്രൻ.

შეუდგნენ სერს.

ზევით რომ ავიდნენ, ერთ ადგილზე მწვანე ბალახი გამოჩნდა.

— იმ წყაროს ძალით არის აბიბინებული ეს ბალახი, — თქვა სიკომ. საუბარში გართუ-ლები თავს წაადგნენ წყაროს. მილიკლიკებდა ანკარა წყა-ლი. მისთვის ვერაფერი დაეკ-

ლო დიდ გვალვას.

პირველად სიკომ დალია წყალი, ჩამოდგა გვერდზე, ღრმად ამოისუნთქა და თქვა:

— ო, რა შვება ვიგრძენი! ამ სიტყვებს თედომ ტა ტაში

შეაგება: – უსახელო წყაროს სახე-

ლიც აღმოვაჩინე! — რა მოგიფრინდა თავში?

— შეეცითხა სიკო. — შვება ვიგრძენიო, შენ არა თქვი? უკეთესი სახელი რა იქნება. შვების წყარო ത്രാദ്രാന് പ്രാത!

ეს სახელი სიკოსაც მოეწონა. ახლა შვების წყაროს არსე-ბობა მარტო მწყემსებმა როდი

ᲗᲔᲗᲠᲘ ᲐᲕᲢᲝᲑᲣᲡᲘ

შემოდგომის დილა გათენ-

ჯერ მზეც არ იყო ამოსული, ხმები რომ გაისმა: მოვიდა! მოვიდაო!

ხალხი გამოიშალა მის დასანახავად. ისწრაფოდნენ.

ეს სიხარული სოფლის ბოლო უბანში დატრიალდა. თეთრი ავტობუსი ახალ რე-ისზე ნელა მიდიოდა.

იგი უბნის პირველი მეკვლე

კეთილი იყოს შენი მოსვლაო! — გაისმოდა მხიარული

უბნის სიჩუმე, მოსაწყენი მყუდროება და სიშორე წარსულს ჩაბარდა.

იტყვის კაცი: რა მოხდა, უბანში ავტობუსი მოვიდა, მეტი ხომ არაფერიო. მართლაც, დიდი არაფერი,

მაგრამ... მან გაადვილა მიმოსვლა. სოფლის ეს ბოლო უბანიც

კუდივით მოება ქალაქს. შეიძლება არც მიდიხარ ქა-ლაქში, ზიხარ ეზოში, ან რახედავ, ღაც საქმეს აკეთებ. მოქრის ავტობუსი. სხვა რომ არა იყოს რა, სილამაზეა, სოფლის მშვენებაა!

ავტობუსი ყოველ საათში მოდის და მიდის. მიჰყავს და მოჰყავს ხალხი, მიაქვს და მოstal sababal

ჩვენი რესპუბლიკის საზოგადოეგულთბილად აღნიშნა ბრიობამ ცნობილი მწერლის დავით კვიცარიძის დაბადების 60 წლისთავი.

დავით კვიცარიძე სამწერლო ასპარეზზე გამოვიდა ორმოციანი წლების მეორე ნახევარში. დიდი სამამულო ომის დროს აქტიურად მონაწილეობდა ჯერ ვიტებსკის ოლქის, ბოგუშევსკის იატაქვეშა რაიონული კომიტეტის მუშაობაში, ხოლო შემდეგ პარტიზანულ ბრძოლებში, იყო რაზმის მეთაურის მოადგილე დაზვერვის დარგში.

პირველი ნიგნი — ვრცელი მოთხრობა ბელორუს პარტიზანებზე "ორდიშევის ტყეში" გამოვიდა 1954 ნელს. იგი მალე ითარგმნა და გამოიცა რუსულ ენაზეც.

"ორდიშევის ტყეს" მოჰყვა ლექსების კრებული "გზა", მოთხრობე-ბის რამდენიმე წიგნი და რომანები: "სადა ხარ, მარინე", "ნდობა", უსიერო ტყეებო", "მშვიდობით, "ძეგლები მინას არ ამძიმებენ".

1979 წელს გამოვიდა მწერლის ახალი რომანის "მწვანე ქალაქის" პირველი ნიგნი.

დავით კვიცარიძის პიესები "თოვლიან ღამეს", "მამის კვალზე", "გამარჯობა, ჩემო ქალაქო", "როცა სიცოცხლე გეძახის", "ადამიანები და ბილიკები" წარმატებით იდგმებოდა რესპუბლიკის თეატრების სცენებზე, აღნიშნული იყო საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტროსა და თეატრალური საზოგადოების პრემიებით.

კვიცარიძის რომანები დავით ,მშვიდობით, უსიერო ტყეებო" და "ნდობა" გამოვიდა რუსულ ენაზე და საბჭოთა მკითხველის მონონებაც დაიმსახურა, ხოლო რომანები "ძეგლები მინას არ ამძიმებენ" და "სადა ხარ, მარინე" გამოქვეყნდა ჟურნალ "ლიტერატურნაია გრუზიაში", მზადდება გამოსაცემად.

მწერლის შემოქმედების ძირითადი თემაა დიდი სამამულო ომი, პარტიზანული მოძრაობა, ბრძოლებში ნაწრთობი საბჭოთა მეომრების ხასიათები, გმირობა, ნაომარი ადამიანის ბედი და ცხოვრება ომის შემდგომ ნლებში.

მწერალი კარგად იცნობს სამშობლოს დამცველი ჯარისკაცის სულს, მის ტკივილსა და სიხარულს.

დავით კვიცარიძე აქტიურად ეხმაურება ჩვენს დღევანდელობას, თავის რომანებში, მოთხრობებსა და მხატვრულ ნარკვევებში, რომელთაც იგი ხშირად აქვეყნებს რესპუბლიკურ ჟურნალ-გაზეთებში, სიყვარულით ხატავს თანამედროვე ადამიანს, ჩვენი სახელოვანი მუშათა კლანის, კოლმეურნე გლეხობის, ინტელიგენციის ცხოვრებას. გაბედულად ამხელს და აკრიტიკებს ჯერ კიდევ შემორჩენილ უხამსობას, რის გამოც მისი ნაწარმოებნი საინტერესოა და მებრძოლური, ხოლო მწერლის პოზიცია ყოველთვის იდეურია და პარტიული.

მწერლის წიგნები, ცალკეული ნანარმოებნი თარგმნილია რუსულ, უკრაინულ, ბელორუსულ, პოლონურ და სხვა ენებზე.

შემოქმედებით მუშაობასთან ერთად მნერალი აქტიურ საზოგადოებრივ საქმიანობასაც ენევა. არის საქართველოს კომპარტიის ქუთაისის საქალაქო კომიტეტის წევრი, ქალაქის საბჭოს ათი მონვევის დეპუტატი, საქართველოს მწერალთა კავშირის პრეზიდიუმის წევრი, იყო საქართველოს კომპარტიის 25-ე ყრილობის დელეგატი, მონანილეობდა საქართველოსა და საკავშირო მწერალთა რამდენიმე ყრილობის მუ-Jamas Jn.

დავით კვიცარიძე 1958 წლიდან ხელმძღვანელობს საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირის ქუთაისის განყოფილებას.

დაბადების 60 წლისთავთან დაკავშირებით მწერალი დავით კვიცარიძე საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით დაჯილდოვდა "საპატიო ნიშნის" ორდენით, ხოლო ქუთაისელებმა იგი თავიანთი ქალაქის საპატიო მოქალაქედ აირჩიეს.

ჟურნალ "დროშის" სარედაქციო კოლეგია სულითა და გულით მიესალმება ძვირფას მეგობარს და უსურვებს მას ახალ შემოქმედებით წარმატებებს.

ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲤᲐᲠᲗᲝ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲐᲛ ᲒᲣᲚ-ᲗᲒᲘᲚᲐᲓ, ᲓᲘᲓᲘ ᲡᲘᲥᲕᲐᲠൗᲚᲘᲗ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲐ **ᲒᲐᲛ**Ო-5060ლ0 ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘ ᲞᲝᲔᲢᲘᲡ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲚᲐᲙᲢᲘᲝᲜ ᲢᲐᲑᲘᲫᲘᲡ ᲞᲠᲔ-30080L ᲚᲐᲣᲠᲔᲐᲢᲘᲡ — ᲛᲝᲠᲘᲡ ᲤᲝᲪᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲓᲐᲑᲐᲓᲔᲑᲘᲡ 50 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘ, ᲗᲐᲕᲘᲡᲘ GᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲡ ᲐᲛ ᲚᲘᲠᲡᲨᲔᲡᲐᲜᲘᲨᲜᲐᲕ ᲗᲐᲠᲘᲚᲡ ᲘᲣᲑᲘᲚᲐᲠᲘ ᲨᲔᲮᲕ-ᲓᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲣᲛᲨᲕᲔᲜᲘᲔᲠᲔᲡᲘ ᲚᲔᲥᲡᲔᲑᲘᲗ, ᲡᲘᲛᲚᲔ-ᲠᲔᲑᲘᲗ. ᲗᲐᲠᲒᲛᲐᲜᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐ... ᲜᲐᲮᲐᲢᲔᲑᲘᲗ (ᲛᲝᲠᲘᲡ ფოც**ხ**იუგილი ნიგიერი მხატგარიცაა), რაც

ദ്രൈമായറാ ചെയ്യു അവുമാന് അവുമായ ᲛᲮᲠᲘᲕᲘ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲛᲚᲒᲐᲝᲒᲐ. ᲐᲛᲥᲐᲛᲐᲓ ᲘᲒᲘ ᲥᲣᲠᲜᲐᲚ "ᲪᲘᲡᲙᲠᲘᲡ" ᲛᲗᲐᲒᲐᲠᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲘᲚᲝᲡ 8₹ᲔᲠᲐᲚᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲞᲐᲠ-**ᲢᲘ**ൗᲚᲘ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲓᲘᲕᲐᲜᲘ.

ᲛᲓᲔᲠᲐᲚᲘ-ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ ᲛᲝᲠᲘᲡ ᲤᲝᲪᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ᲛᲒᲖᲜᲔᲑᲐᲠᲔ ᲞᲝᲔᲢᲚᲠᲘ ᲡᲘᲢᲧᲕᲘᲗ ᲐᲥᲢᲘᲚᲠᲐᲓ ᲛᲝ-5.5%0ლეოგს რესპუგლეკის ქოველფლიურ ცხო-3602.130

ᲥᲣᲠᲜᲐᲚ "ᲓᲠᲝᲛᲘᲡ" ᲙᲝᲚᲔᲥᲢᲘᲕᲘ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲛᲠᲐ-ᲚᲔᲓ ൗᲚᲝᲪᲐᲕᲡ ᲫᲕᲘᲠᲓᲐᲡ ᲘᲣᲑᲘᲚᲐᲠᲡ ᲓᲐᲑᲐᲓᲔ-ᲑᲘᲡ 50 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲡ ᲓᲐ ᲣᲡᲣᲠᲕᲔᲑᲡ ᲛᲐᲡ %ᲐᲜᲛᲠᲗᲔ-ᲚᲝᲑᲐᲡ, ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲐᲡ, ᲑᲠᲬᲧᲘᲜᲕᲐᲚᲔ ᲨᲔᲛᲝᲥᲛᲔ-ᲓᲘᲑᲘᲗ გამარ%<u>მეგეგ</u>ეგ.

ᲐᲛ%,ᲔᲠᲐᲓ ᲛᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲚᲡ ᲕᲗᲐᲕᲐᲖᲝᲑᲗ ᲞᲝᲔᲢᲘ:Ს ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲐᲮᲐᲚ ᲜᲐᲬᲐᲠ<u>Მ</u>ᲝᲔᲑᲡ.

ᲬᲐᲡᲕᲚᲘᲗ ᲓᲐᲠᲩᲔᲜᲐ

აქ ვერაფერს დავიჩემებ, იქ არაფრის არ მაქვს ნება, ყველაფერი მიდის, ნენე, მხოლოდ საქართველო რჩება!

დარდო ჩემო, ფიქრის ფიფქო, მზე შიგ თვალში ჩამივარდა, ყველა ქარი სანთელს მიქრობს შენი გრიგალ-ქარის გარდა.

მიწა — მტვრად და შუქი — ლავად, მშვიდად შევხვდეთ ჩვენ ჩვენს სასჯელს, სურვილი მაქვს, როცა წავალთ, წავიდეთ და მაინც დავრჩეთ!

ცეცხლი - კვამლად, განსჯად — ბინდი, ცრემლი — წვიმად, აზრი — გზნებად, — ყველაფერი სადღაც მიდის, მაგრამ საქართველო რჩება!

ღრუგლების ს**ო**ნატა

ღრუბლები თრთოლვით მიხმობენ მაღლა და დასადნობად თრთიან აფრები, მხოლოდ ფრთებია საჭირო ახლა, მხოლოდ ოცნება, სხვა არაფერი!

სრულად სრულდება სურვილის სოლო, და ტაძარივით სივრცე იღება, ახლა გულია საჭირო მხოლოდ, სხვა არაფერი, მხოლოდ სიმღერა!

ციდან ეშვება იმედის კიბე, ცისფერი, როგორც თავგამეტება, მაგრამ ო, სხეულს წონა აქვს ვიდრე, სულს ლაჟვარდებში გზა არ ექნება.

08086 56 3568536 56989860

იმედს არ კარგავს ადამიანი საპირისპიროდ სიძულვილისა სიყვარული გამოიგონა. საპირისპიროდ სევდა-დარდისა სიხარული გამოიგონა. საპირისპიროდ შეცოდებისა სინანული, საპირისპიროდ წყევლა-კრულვისა, mmaas-asmmas, ღვარძლის მაგიერ — მადლი, წყალობა.

საპირისპიროდ სიკვდილისა უკვდავება გამოიგონა. იმედს არ კარგავს ადამიანი!

(3 Q)

ბედისნერა თუ ღვთის ნება? ადამი და ევა? საქართველოს ესიზმრება სულ სხვა აკვნის რწევა.

სად დაჰკარგა სულმა გეში, ვინ გაექცა მდევარს, ჭირთა ჩვენთა საწნახელში ფეხშიშველა ვდგევარ

აივსება ცრემლით ქვევრი, დრო დაშრიტავს სანთლებს, კიდევ ბევრი, კიდევ ბევრი გადარევა გვმართებს!

ვგალობ, მაგრამ მაღრჩობს სურო, რას არ იტყვის ენა აღმაფრენა, სიყვარულო, ისევ აღმაფრენა!

ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲝ 0Რ**Ო**ᲜᲘᲣᲚᲘ

მიმატება, გამოკლება, გაყოფა და გამრავლება ოდით, მეტაფორად ჩამოტყდება მზე მზის შუქად მოქცეული ზოდი.

რა ინყება? რა ზარებით გვამცნობს ჟამი შეუცნობელ შედეგს გაყოფის და გამრავლების, მატების და გამოკლების შემდეგ?!

რა ხდება და რა არ ხდება. მანდ ვინ არი, ვინც გულდაგულ გვისმენს, გაყოფა და გამრავლება, მატება და გამოკლება ისევ!

JJLN35. 6**Ა**ᲢᲝ ᲛᲝᲘᲡᲬᲠᲐᲤᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ויונאנננת

მაისის დილით ზღვა ყვავი-ლებითა და მეგობრული ღიმი-ლით შეეგებნენ გულიდა მასპი-ნძლები ქართველ მუსიკოსთა დიდ ქგუფს — კომპოზიტორ-ებს, მუსიკისმკოდნეებს, შემ-სრულებლებს, ნორჩ მუსიკოს-ებს. მუსიკის დღეებში მონაწი-ლეობის მოსაღებად აფხაზეთს ეწვია ქართული მუსიკალური კულტურის 170-მდე წარმომა-დგენყოთ საქართველოს კომპიდგენელი საქართველოს კომპო-ზიტორთა კავშირის გამგეობის თავმჯდომარის გივი ორჯონიკიძის თაოსნობით.

მის თაოსხობით.
სტუმრებს შორის იყვნენ გამოჩენილი კომპოზიტორები ანდრია ბალანჩივაძე, სულხან
ცენცაძე, ნოდაი მამისაშვილი,
მერი დავითაშვილი, ბიძინა
კვერნაძე, ალუქსანდრე შავერზა შვილი, გაყა აზარაშვილი,
იაკობ ბობონიძე და სხვები. სსრ კავშირის სახალხო არტისტი მედეა ამირანაშვილი, საქართველოს სსრ სახალხო არტისტი ოლღა კუზნეცოვა, საერთა-შორისო კონკურსის ლაურეატი ჯემალ მდივანი...

დიდი მასშტაბის მუსიკალურმა ზეიმმა რამდენიმე დღეს გას-ტანა და მთელი ავტონომიური რესპუბლიკა მოიცვა

აფხაზი და ქართველი მუ-სიკოსების შეხვედრის ამ შესანიშნავ ტრადიციას საფუძველი ჩაეყარა ერთი წლის წინათ, სა-ქართველოს კომპოზიტორთა კავშირის მიერ თბილისში, რუსტივალით — აფხაზური მუსი-თავსა და თელავში გამართუკის დღეებით.

კის დღეებით.

პირველი მღელვარე შეხვედ—

გირველი მღელვარე შეხვედ—

გირველი აფხაზეთის მშრომელებ—

თან შედგა 12 მაისს. დიდხანს არ დაავიწყდებათ მუსიკის.
დღეების მონაწილეთ წუთები,
გატარებული აფხაზეთის ღვინ—

ს კომბინატსა და ქარბანა
"სოხუმხელსაწყოს" ამწყობ სა
ამქროში, სადაც მუშათა წი
ნაშე წარდგნენ შარშანდელი
შეხვედრის დროს დამვგობრე—

ბული კოლექტივები — სოხუ
მისა და თელავის სამუსიკი მისა და თელავის სამუსიკო სასწავლებლების გოგონათა კა-მერული გუნდები (ხელმძღვანელები ვ. ოკუჯავა და პ. დემუ-რიშვილი). მათ შეასრულეს ქართული და აფხაზური ხალხ-ური სიმღერები, ქართველ კომ-

პოზიტორთა საგუნდო ნაწარმოებები.

ფილარმონიის საზაფხულო დარბაზში აფხაზეთის სიმ-ფონიური ორკესტრის კონცერფონიური ორკესტრის კონცერ-ტით ოფიციალურად გაიხსნა მუსიკის დღეები. კონცერტის წინ აფხაზეთის კომპოზიტორ-თა კავშირის თავმჯდომარემ ს. კეცბამ და საქართველოს კომ-პოზიტორთა კავშირის თავმ-ჯდომარემ გ. ორჯონიკიძემ მრა-გაურეიც დაგან ჩსმანიას. ბო ვალრიცხოვან მსმენელს მიუ-ლოცეს მუსიკალური დღესასწაულის დაწყება

წაულის დაწყება:
ზეიმი მასაზინელთა კონცერტით დაიწყო. მისი თითქმის
ყველა მონაწილე ხომ თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის აღზრდილია: კომპოზიტორები რ. გუმბა, მ. ბერიკაშვილი,
ვ. ქკალუა, ორკესტრის სამხატვრო ხელმძღვანული და მთავარი დაირაკორი, გ. ზერგენაა,
დირიკორი დ. ზებაგა, პიანისტი
ა, თთირბა, მომოერალი ა. ვიქი დირიყორი ა ხაგბა, პიახისტი ... ათირბა, მომღერალი .. ავიქ-ბა. მსმენელთა შორის კი ის-ხდნენ მათი ყოფილი მასწავლე-ბლები, რომლებიც სხვებთან ერთად გულწრფელად იზიარე-ბდნენ მათ ყოველ წარმატებას.

კონცერტის პროგრამა ქართ-ველ და აფხაზ კომპოზიტორთა ნაწარმოებებისაგან იყო შედ-გენილი. შესრულდა ო თაქთა-ქიშვილის, ა. მაჭავარიანის, ა. შავერზაშვილის, ო. გორდე-ლის სიმფონიური ნაწარმოებები, რ. გუმბას, ლ. ჩეპელიანს-კის, პ. პეტროვის, მ. ბერიკაშვი-ლის, ვ. ქკადუას მუსიკალური ქმნილებები.

ამაღელვებელი იყო შეხვედ-რა სოხუმის სამუსიკო სასწავლებელში, სადაც გაიმართა სოლებელში, სადაც გაიძართა სო-ხუმისა და თელავის სასწავლე-ბლების მოსწავლეთა იმპროვი-ზირებული კონცერტი. ორი მოძმე ხალხის მესიკალური კულტურის ქეშმარიტ ზეი-მად იქცა საქართველოს სსრ ტელევიზიისა და რადიომაუწ-ყებლობის სახელმწიფო კომი-ბატას "სიმცთინელო, ლიტასტა ტეტის სიმფონიური ორკესტრის კონცერტი ტარიელ დუგ-ლაძის დირიჟორობით, კონ-ცერტს ზღვა ხალხი დაესწრო.

კონცერტზე შესრულდა ზ. კონცერტზე შესრულდა ზ. ფალიაშვილის, ა. ბალანჩი-ვაძის, ა. ბაჭავარიანის, რ. ლა-ლიძის, ბ. კვერნაძის, ა. ჩიჩბას, რ. გუმბასა და ვ. ჭკალუას ნაწა-

რმოებები "ცეკვა-ფანტაზიის" მესრულების შემდეგ მქუხარე ტაშით დააჯილდოვეს მსმენე-ლებმა მისი ავტორი, დარბაზში მყოფი ბ. კვერხაძე, ჩვეულებისამებრ ძალზე თბილი იყო სო-ხუმის ხშირი სტუმრის მ. ამირ-ანაშვილის შეხვედრა აქაურ მსმენელთან, ყვავილები და ოვ-აცია რომ შეაგება მის მიერ შესრულებულ ლელას (რ. ლაღიძის ოპერიდან ლა"). ა. ხომერიკსა და ჯ. მდივანს აბესალომისა და მურმანის ახს აბესალოძისა და ძურიაიის დეეტის გამეთრებაც კი მთუნ-დათ, იმდენად გულწრფელი და ერთსულოვანი იყო მსმენელთა აღფრთოვანება. განსაკუთრე-ბით სასიხარულო იყო დიდი წარმატება, რაც ხედათ წილად აფხაზ კომპოზიტორებს, მათ შორის ახალგაზრდა ვ. ქკადუას, ამჟამად თბილისის სახელმწიაიყიათდ თიილისის სახელმწი-ფო კონსერვატორიის ასპირან-ტს მისი ტემპერამენტიანი და ენერგიული "ცეკვა" ბალეტი-დან "რიწის ტბა" კონცერტის ერთ-ერთი ნათელი შთაბექდილება იყო.

სადირიჟორო პულტთან დ:-დგა მხცოვანი კომპოზიტორი ანდრია ბალანჩივაძე, რომლის გამოჩენას აღტაცებით შეხვდა

გამოჩენას აღტაკებით მეხვდა მრავალრიკეხოვანი მსმენელი. ა. ზალანჩივაძე იყო 50-იან წლებში მისივე ინიციატივით თბილისში სასწავლებლად მთვ-ლინებული პირველი აფხაზი კომპოზიტორების — გ. უმ-ბასა და ა. ჩიჩბას, უფრო მოგვი ანბით. ჩანიათობს, აომზრთა აის და ა. იისათ, უფიო თავი-ანებით კ. ჩენგელიას აღმზრღე-ლი, მასთან ეუფლებოდა კომ-პოზიციის ხელივნებას ახალ-გაზრდა ვ. ქკადუაც, რომელიც ამჟამად ბალანჩივაძისავე მოწა-ფის — ა. შავერზაშვილის ასპირანტია.

ა. ბალანჩივაძეს აფხაზეთის ასსრ სახალხო არტისტის წო-დება აქვს მინიჭებული. აფხაზი დება აქვს მიხიქებული. აფბაზი ხალხი დიდი სიყვარულითა და პატივისცემით უპასუხებს სახე-ლოვანი კომპოზიტორის ათუუ-ლი წლების მანძილზე გაწეულ დიდ ამაგსა და გარჯას, ამიტომ იყო ასე გულთბილი მხცოვანი კომპოზიტორის შეხვედრა სო-ხუმელ მსმენელთან, ამიტომ გომილ მსმენელთან, ამიტომ არ ცხრებოდა დიდხანს ტაში, მას შემდეგ, დიდი შთაგონებით რომ იდირიჟორა თავისი სიმ-

ოოძ იდიოიჟორა თავისი სიმ-ფონიური სურათი "ზღკა" კიდევ უფრო ამაღელვებელი იყო ა. ბალანჩიეაძის შეხვედრა ტყვარჩელელ შშრომელებთან-მაღაროელთა ქალაქის კულტუ-რის სასახლეში გაიმართა ტელევიზიისა და რადიოს სიმფო-ნიური ორკესტრის კონცერტი. მთელი დარბაზი ერთხმად წამოდგა ფეხზე და ყვავილებითა და მქუხარე ტაშით შეეგება საყვარელ კომპოზიტორს.

კიდევ ერთი ლამაზი მოგონე-ბა შემორჩათ ტყვარჩელელთა-გან თბილისელ სტუმრებს. კონცერტის შემდეგ სცენაზე

გამოვიდნენ ქალაქა შშქომე-ლი საზოგადოების წარმომად-გენლგი და ყვავიტებიდა და სამახსოვრო სახუქგით, მსტ-ნელთა ტაშის გრალში დანა-დების დღე მიუროცეს სსძ კა-გურის ტამადან კარებცის მამმინანშვალა ემგგომოთმი - სა-და გულითადობის - ამ გულ-წრფელ გამოხატულებას გულ-გრილი არ დაუტოვებია არც

ერთი იქ დამსწრე მაყურებელი და, რაღა თქმა უნდა, მოულოდნელობითა და სიხარულით გაბ-რწყინებული იუბილარი.

ოთხი საკონცერტო ბრიგადა გამოდიოდა მუსიკის დღეებში აფხაზეთის სხვადასხვა ქალაქ-ში, რაიონულ ცენტრსა და სოფლებში.

მსმენელთა წინაშე საკუთარი საესტრადო სიმღერებით წარ-სდგნენ კომპოზიტორები ნ. გასდგიენ კომპოზიტორები ხ. გა-ბუნია და ვ. აზარაშვილი. აქ პირველად შესრულდა ნ. გაბუ-ნიას ახალი ნაწარმთები — "სი-მღერა სოხუმზე". შეხვედრების კულმინაციას წარმთადგენდა კიდევ ერთი პრემიერა—ს. ცინკისეკ გითი ახესიება ა დაძის ორი ახალი მინიატურა აფხაზურ ხალხურ თემებზე, რომლებიც საქართველოს სა-ხელმწიფო ფილარმონიის სიმხელმწიფო ფილარმონიის სიმ-ებიანმა კვარტეტმა შეასრულა, როგორც თვით ავტორმა აღნი-შნა, მინიატურები მან იმ დღეე-ბთან დაკავშირებით დაწერა-იგი შთააგონა აფხაზური მუსი-კალური ფოლკლორის სიმშვე-ნიერემ, აფხაზი ხალხისადმი უსაზღვრო სიყვარულმა.

აფხაზეთს ჰყავს შესანიშნავი აგუნდო კაპელა, რომელსაც ხელმძღვანელობს აფხაზეთის ასსრ დამსახურებული არტისტი ვ. სუდაკოვი.

ი კ აუდაკოვი.
სოხუმში გამართული საგუნდო კონცერტი, რომელშიაც თავი მოიყარა დღეების მოხაწოლე ყველა საგუნდო კოლექტივმა, ზეიმის შესახიშნავ დასკენით აკორდს წარმოადგენდა. განსაკუთრებული
წარმატება ხვდა სოხუმის პიოხირთა და მოსწაფოთა სახნერთა და მოსწავლეთა სახ-ლის ბავშვთა ინტერნაციონა-ლურ გუნდს (ხელმძღვანელი გ. ყურაშვილი).

საუცხოოდ ჩაიარა აფხაზეთ-ში მუსიკის დღეებმა. ამ დროს პონსექის გარდა შედგა აკ-რეთვე ქართველ და აფხაზ კომ-პოზიტორთა და მუსიკათმცო-დნეთა საქმიანი შეხვედრა მრგვალ მაგიდასთან, სადაც მრავალ პრობლემასა და მომავალ გეგმებზე იყო საუბარი.

გამომგზავრების წინ მასპინ-ძლებმა სტუმრები ახალი ათონის გამოქვაბულის საოცრება-თა ხილვით დაატკბეს და მომა-ვალი შეხვედრებისა და შემო-ქმედებითი წარმატებების დიდი სურვილით დაულოცეს გზა თბილისისაკენ.

იტალიელი მოგზაური მარკრ პოლო 1296 წელს წერდა: "გე-ორგიანა (საქართველო) განთქმულია დიდი წყაროთი, სა-იდანაც ამოდის ზეთის მსგავსი სითხე პეტროლეუმი. მას წვასითხე პეტროლეუში. მას წვავენ კანკელში და იყენებენ
სხვადასხვა ავადმყოფობის სამუურნალოდ. მეზობელ ქვეყნებიდან მრავლად მოდიან ჯაჭრები და მიაქვთ იგი. ეს წყარო
ისე ჩქარა ჩქეფს, რომ მალე
აკსებენ ბევრ აქლემის საპალნეს და ისე ზიდავენ სხვა ქვეყ-

ივანე ჯავახიშვილის ცნობით, საქართველოს XI-XII საუკუნეებში ნავთობი გაჰქონდა ახ-

ეკი საკიოს გაჟონდ ამ-ლო აღმოსავლეთსა და უფრო შორეულ ქვეყნებში. წერილობითი წყაროების მი-ხედეით, ნავთობს XIX საუკუიედეით, ხავთოის AIA საუკუ-ნის 40-იან წლებიდან კუსტა-რული მეთოდებით მოიპოვებ-დნენ ნავთლუღში, მირზაახში, პატარა შირაქში, სუფსაში. ამ საბადოებში ნავთობის სამტეწველო მოპოვება მხო-

ლოდ გასული საუკუნის ბო-ლო ხანებში დაიწყეს. ნავთობი ზეთოვანი, მუქი

ფერის სითხეა, რომლისგანაც 2.000-ზე მეტი სხვადასხვა ნივთიერება მზადდება.

ყველამ იცის, რომ ნავთობი ის შედეგად წარმოქმნის

დიდ სითბოს. იგი იწვის უჭ-ვარტლოდ, უკვამლოდ და შე-დარებით ადვილი შესანახია.

დღევანდელი კაცობრიობა დღევანდელი კაცოიოიია ზარმოუდგენელია ნაეთობისა და მისგან დამზადებული პრო-ლუქციის გარეშე. აბა წარმო-ეიდგინოთ, რა მდგომარეობა შეიქმნებოდა, რომ არ გვქონ-ლეს ნავთობისაგან დამზადებული სინთეზური ბ პლასტმასა, ბენზინი... ბოჭკოები,

ნავთობი სინათლის, სითბოს, ენერგიის დიდი წყაროა. მას

ენეოგიის დიდი უყაოთა. მას მოფრონილება და ეკონომი-ურად ხარჯვა სჭირდება. ცნობილია, რომ ნავთობის მსთულიო მარაგი საკმაოდ მცირეა, დროთა განმავლობაში კი ცხადია, უფრო შემცირდება. "ამიტომაც არის, ნავთობის ფიფოული ახალი საბადის ა

აიითიეული ახალი საბადოს გა-მოვლინებას, ნავთობის რესურ-სების შევსებას დიდი სახელ-მწიფოებრივი მნიშვნელობა

რომ ენიჭება. საქართველოში ნავთობის სამრეწველო მოპოვებას ზოგიერთი მეცნიერი სკეპტიკურად შესცქეროდა. მათ მიაჩნდათ, რომ საქართველოს წიაღში არ

შეიძლება ყოფილიყო ნავ-თობის მდიდარი მარაგი. ექვსიოდე წლის წინათ სარ-თიქალის მიდამოებში ამოხეთქა ნავთობის მძლავრმა შადრევანმა.

ნავთობის მოპოვების მოცულობა ახლა იმდენად გაიზარდა, რომ სულ მალე იგი ყო-ველწლიურად რამდენიმე მი-ლიონ ტონას მიაღწევს. აღსანიშნავია ისიც, რომ სა-

ქართველოში ახლად აღმოჩენილი ნავთობი საუკეთესო ხა-რისხისაა. იგი შედარებით მსუ-ბუქი და ნაკლებ გოგირდოვა-ნია, გამოირჩევა დაბალი სიბლანტით, ბენზინის მეტი გამო-

ლახტით, ბესხიხის ძეტი გაძო-სავლიანობით. საწარმოო გაერთიანება "საქ-ნავთობი" (გენებლური დი-რექტორი რევაზ თევზაძე) ამ-ჟამად ნავთობის მოპოვებას ენიად სავთობის მოპოვებას აწარმოებს სამგორ-პატარ-ძეულში, თელეთში, ტარიბა-ნაში, სხვადასხვა მცირედებიტიან და ნავთობის პერსპექტი-

ტიან და ნავთობის პეოსაეეტი-ულ მიდამოებში. ნავთობის ახალ საბადოებს ეძიებენ სუფსაში, ლესაში, წყალწმინდაში, ზემო ნატანებ-ში, ომფარეთში და სხვა ადგილებში.

დასავლეთ საქართველოში ნავთობისა და გაზის ძიებით სამუშაოებს აწარმოებს საქარ-თველოს საწამოო გაერთიანე-ბა "საქნავთობის" საძიებო ბურღვის სამმართველო (სამ-მართველოს უფროსი მამია ჯიბლაძე).

ამასწინათ საშუალება მოგვეცა ვწვეოდით სამმართვე-

60m0 8780mu99

ლოს, რომელიც ლანჩხუთის რაიონის ტერიტორიაზე მუშა-

დიდი მონდომებითა და თავდადებით შრომობენ ქართვე-ლი მენავთობეები საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარ-ტიის XXVI ყრილობის ღირსეულად შესახვედრად, საბჭოთა საქათველოს დაბადების 60 წლისთავის აღსანიშნავად.

უნდა განახათ მენავთობეებ-ის ნ. მაისურაძის, ქ. ენდელაძის, ნ. აბშილავას, დ. კვაქაძის, გ. დონდოლაძის, ქ. გუჯაბაძის, ი. კვარაცხელიას, ახალგაზრდა გეოლოგების მ. ჯიბლაძის, ჯ. მძინარიშვილის, თ. ნარუსაშგ. მიმანი მკელის, თ. თა ან ან კილის, ლ. კილასონიას, თ. ფხა-კაძის გაბადრული სახეები, ნავ-თობში ამოგანგლული ხელების ქნევით რომ მიესალმებიან და ულოცავენ ერთმანეთს მორიგ გამარჯვებას.

ასეთი გამარჯვება ძნელი მი-საღწევია. იგი წლების მანძილზე თავღადებული შრომითა და ძიებით მოდის.

დასავლეთ საქართველოს სა-ძიებო ბურღვის სამშართველოს უკვე კარგა ხანია მეგობრუ-ლად ამოუდგნენ მხარში კრას-ნოდარის მხარის საწარმოო გაერთიანება "კრასნოდარნავ-თობის" მბურლავთა ბრიგადე-

ეს ბრიგადები ამჟამად ბურ-ღვით სამუშაოებს აწარმოებენ სუფსაში, ნატანებში, ჩოლოქში, კონჭკათში, ლაითურისა და ნარუჯის საბჭოთა მეურნეობების მიდამოებში.

საძიებო ბურღვითი სამუშაოები მალე დაიწყება ნავთობის პერსპექტიულ უბნებზე: ჩო-ხატაურის რაიონში, ქვალონისა და ქალადიდის უბნებში. ზუგდიდისა და ხობის რაიონებ-

დასავლეთ საქართველოში ამჟამად სამრეწველო ექსპლუ-

ატაციაშია ნავთობის მხ ორი საბადო — სუფსა და ჭა-

ლადიდი.
1930 წლიდამ დაიწყეს რამდე6-მე ჩნის შემდეგ იმ მიდმოკ ქვის ჩის შემდეგ იმ მიდმოკ ქვის ჩის მემდეგ იმ მიდმოკ ქვებში აღმთანინეს მცირე დე-ბიტიანი ნავთიბის საბადო. ძიება გრძელდებოდა. 1974 წელს სუფსაში 3. 500 მეტრ სიღ-რმის ჭაბურღილიდან ამოხეთ-ქა ნავთობის შადრევანმა, რომლის სადღელამისო დებიტი 100

ტონას აღემატებოდა.
დასავლეთ საქართველოს ტე-რიტორიაზე მრავლდება ქა-ბურღილები მეცნიერები, სპეციალისტები, გამოცდილი რი-გითი მენავთობეები მტკიცე რწმენას გამოთქვამენ, რომ ახალი ჭაბურღილებიდან აუცი-ლებლად ამოიფრქვევა "შავი ოქროს" შადრევნები.

— უკანასკნელ ხუთ წელი-წადში საქართველოში ასგერ და უფრო მეტგერ გაიზარდა ნავთობის მოპოვება, — მოგვითხრობს პატივცვმული მამია გიბლაძე, — ახლა ერთ დღეში იმდენ ნავთობს ვიღებთ, რამდენსაც წინათ თვეები სჭირდებოდა.

ვესაუბრებით მენავთობეებს, ვესაუბრებით პროფესორ ალექსანდრე ლალიევს, რესპუბექსანდიუ ლამსახურებულ გე-ოლოგებს გიორგი ნიკურაძესა და ნოდარ ჭიჭილეიშვილს, -სათ იგანა ითით ცანბელნორ დეს საქართველოს ნავთობს.

ვხედავთ ჭაბურღილების ცამდე აწვდილ კოშკურებს, გვეს-მის ნავთობში ხელებამოგანგლული მუშების შეძახილი, საბურლი მანქანების განუწყვეტელი გუგუნი.

თავდადებული შრომა და ძი-ება ახალ-ახალ გამარჯვებებს მოუტანს ქართველ მენავთო-

m 1 1 6 0 0 0 0

3565856 8054060560

135

ვიყავი ლოდი მე გაუთლელი, მოფარებული ვეგდე თვალთაგან, მაგრამ ცხოვრებამ ბოლოს გამთალა. განა დავტოვე, განა დამტოვა,

შორს დარჩა გულის ის თამაშობა, უკვე დავბერდი, უკვე დამთოვა, ქარი და ღვარი მახსოვს უთვლელი, მაინც თან მახლავს ჩემი ბაგშვობა,

ახლა მეც გავხდი ბედის ზიარი, ვზივარ კედელში, კაცნი მლოცავენ. უზარმაზარი ეს სახლი არი ჩემი ჯანის და გარჯის მოწამე.

გულში აქვს ბუდე და თუმც ბუდიდან ზოგჯერ გაჰკრავს და გამიფრინდება მაგრამ კვლავადვე დამიბრუნდება და... წარსულისკენ გაირინდება.

სომხურიდან თარგმნა **%**0%35 80@7ლ5830ლ85.

ხაბჭოთა სახვითი ხელოვნების დღეები საქართველოში, 1980 წლის მაისი, ამხანაგები ე. შევარდნაძე და პ. გილაშვილი ესაუბრებიან ლ. გუდიაშვილს.

გამოფენის გახსნ. სურათზე სოციალისტური შრომის გმირი, საბჭოთა კივშირის საბალზო მხატვარი ლ. გუდიაშვილი (შუაში), საქართვილოს მხატვართა კივშირის თავმჯღომარე, პროფესორი 6. განეტიძიქ (მარჯვნივ) და საქ. სარ დამბაზურებული მხატაძი თ. მელ-ქიშვილი.

საბქოთა სახვითი ხელოვნების დღეების მონაწილენი: (მარცხნიდან) საბჭოთა კავშირონ სახალბო მხატვარი ე. კიბალნიკოვი და რხფსრ კულბებ რის დამსახურებული მოღვაწე კ. როედესტვენსკი.

ᲮᲔᲚᲝ3ᲜᲔᲑᲘᲡ

36000, ms. 503300605 50. MIJJ5J4411

წლევანდელი მაისი დაუვიწყარია საქართველის მხატვართა და სახვითი ხელოეების მოყვარულთათვის. ჩვენს ჩესპუბლიკაში ჩატარდა საბჭოთა სახვითი ხელოენების დღეები, რომელიც გასცდა დარგია
ბრიე ფარგლებს და ქეშმარიტად სახალხო
ზეიმად გადაიქცა. საზეიმოდ მორთულ ქალაქებსა და სოფლებში შეხვდებოდით
ჩვენი დიადი ქვეყნის ყველა კუთხიდან ჩამოსულ სტუმბიებს, რომელთა შობის საბეთა მხატებობის სწამყვანი ოსტატები, სოციალისტური შბომის გმირები, საბჭოთა
კავშირის სახალხო მხატვრები, სსი კავშირის სამხატვრო აკადემიის ნამდვილ წევრები და წევრ-კორესპონდენტები იყვნენ
ისინი, ვინც თავიანთ ფერწერულ ტილიებსა თუ ქანდაკებებში, გოაფიაულ ფურკლევებში ადიდებენ საბჭოთა ქვეყნის
მიღწევებს, ასახავენ ახალი ადამიანის გმი
რულ ტუნებასა და შემართებას, ამზეურებენ საბჭოთა ც უტიტისა და შემართებას, ამზეურებენ საბჭოთა ც უტიტისა და შემართებას, ამზეურე-

ჩვენს ქვეყანაში მხატვართა ასეთი მასშტაბური შეხვედრა პირველად მოეწყო და
ქართველ მხატვრებს დიდ პატივად მიაჩნიათ, რომ იგი ჩვენს რესპუბლიკაში ჩატარდა, რესპუბლიკაში, რომლის ინტერნაციონალური ტრადი(იები ოდითგანვეა ცნობილი. საუკუნეთა სიღრმეში მიდის რუსეთთან, უკრაინასთან, კავკასიის ხალხებთან
კულტურული ურთიერთობისა და მეგობრობის საწყისები. დღეს, როცა საბქოთა
საქართველოში სახალხო მეურნეობისა და
ულტურის ყველა დარგში დიდი აღმავლობაა, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში განსაქუთრებით იგრძნობა ინტერნაციონალისტური სულისკვეთების დამკვიდრება-განვითარება, საბჭოთა ხელივნების წარმომადგენელია შეხვედრა საბქოთა ქვეყნის ხალხებას
მეგობიურთგამდიდრების კეთილშობილურ
მიზანს ემსახურებოდა.
სელიფებებაში ხომ
ყველაზე უფრო ძლიერ ვლინდება ხალხის
ბუნება და სული, მისი ყოფა, ხასიათი, მისწრაფებანი.

ხელოვნების ეს ჭეშმარიტი ზეიმი მრავალეროვანი საბჭოთა სახვითი ხელოვნების დათვალიერებად, მისი მაღალი მიღწეეების პროპაგანდის შესანიშნავ საშუალებად გადაიქცა.

ბად გადაიქცა.
თბილისში "მხატვრის სახლის" დარბაზებში მოეწყო საკავშირო გამოფენა, სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენის
პავილიონებში გაიმართა მცირე ფორმის
პავილირნებში გაიმართა მცირე ფორმის
პალსტიკის ექსპოზიცია, გაიმართა თერქოლაში პლენერზე მომუშავე მხატვარ-შემოშედათა საკავშირო ქგუფის საგმგარიშო
გამოფენა. სტუმართა ერთობლივი აღიარებით თბილისში სულ ახლახან გახსნილი
"მაატვრის სახლი", თავისი საექსპოზიციო
დარბაზებით, ჩვენს ქვეყანაში ერთ-ერთ
საუკეთესოდ იქნა მიჩნეული.
"დიუების" პროგრამა ითვალისწინებდა

"დღეების" პროგრამა ითეალისწინებდა რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობისა და კულტურის მიღწევათა ფართო დემონსტრაციას. ჩვენ სტუმრებს ვაჩვენეთ არა მატტო სახვითი ხელოვნების დარგში მოპოვებული წარმატებანი, არამედ, საერთოდ, რესპუბლიკის დღევანდელობა, მისი მრავალდარგოვანი და მრავალფეროვანი ცნო-

კვიესა.

სტუმრებს შესაძლებლობა მიეცათ გაცნობოდნენ არა მარტო თბილისში მოღვაწე მხატერების, არამედ აფხაზეთის, აჭარის, სამხრეთ ოსეთისა და ქუთაისის მხატვართა მიღწევებსაც.

საბჭოთა სახვითი ხელოვნების მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო სსრკ მბატვართა კაუშირისა და საქართველოს სსრ მხატვართა კავშირის გაერთიანებული პლენუმი, თემაზე; "საბჭოთა სახვითი ხელოვნების კომუნისტური იდეურობა და ინტერხაციონალიზმი". პლენუმზე საპროგრამო სიტყვით გამოვიდა სსრ კავშირის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წეურობის კანდიდატი, საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხანაგი ე. ა. შევარდნაძე.

ეარდნაძე. ე. ა. შევარდნაძის მოხსენებაში ხელოვნების პარტიულობის, ხალხურობისა და კლასობრიობის პოზიციებიდან იყო განხილული საბჭოთა სახვითი ხელოვნების აქ-

ლელი ბათკითა ათცითი ხელოვნების აქტუალური საკითხები. სსჩკ მხატვართა კავშირის სახალხო მხატვარმა ნ. ა. პონომარიოვმა ისაუბრა მხატვარის მოვალეობაზე დროისა და ხალხის წინაშე, საბჭოთა ხელოვნების ინტერნაციონალიზმზე.

ეყითაციონალი ით შე. საბჭოთა ხელოვნების ერთვნული კულტურის ურთიერთგამდიდრებასა და ურთიერთგავლენის მიეძლენა ჩვენი ქვეყნის სახვითა ხელოვნების მრავალი გამოჩენილი მოღვაწის გამოსვლა.

"დღეებმა" კიდევ ერთხელ ცხადყო, რომ საბქოთა მხატვრების მმურ ოგახში აქ-ტიურად და ნაყოფიერად მუშათბენ საქართველოს მხატვრები, რომელთაც თავიანთი დირსეული წვლილი შეაქვთ საბქოთა საგანძურში. ერთი რომელთმე ხალხის შემოქმედებით წარმატება წარმოუცგენელია სხვა ეროვნებათა მხატვრულო მონაპოვრისაგან დამოუკიდებლად. ხელოვნება მაშინ ვითარდება სისხლსავსედ, როცა ხალხური ტრადიციების დაუშრეტელი წყაროთი სატარდოობს. მალალ და ჰუმანური ხელოვნების კაფურჩქვნის საწინდარი ხალხის კულტურათა ურღვევ კავშირში, მათ ურთიერთგაფონასა და განდიდებაშია. ქართულ მიწაზე ყველა ჩვენი რესპუბლიკის სახვით ხელოვნების ისტატათ შეხვედრა ამ დიდსა და მარადილ მეშმარიტებას ცხადყოფდა.

ამჩანაგმა ეღუარდ შევარდნაძემ თავის სიტყვაში აღნიშნა: "საქართველოს მუდამ უწოდებდნენ პოეტების ქვეყანას. ვფიქ-რობ, დღეს მას თამამად შეგვიძლია ვუწოლით მხატეართა ქვეყანასე". აქ მარტო რალენობრივი მაჩვეცნებული როდია აღნი შ-ნული, ამ სიტყვებში საქართველოს მხატ-ვართა კეთილშობილუბი შრომის მაღლა მუფასებას არის ნაგულისხმევი, ამის ერთი მკაფიო დადასტურება გახლდათ საქართვე-ლოში საბჭოთა სახვითი ხელოვნების დღე-საწაული.

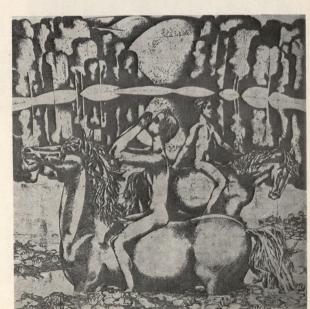

ე. სიდორკინი. ყაზახეთი

บวววรากศุท องอุทธวุยบุธวุย

ყვავიან შროშანები.

მ. კაროლისი, ლატვია.

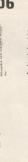
ნ. აბლურახმანოვი, აზე-რმაიქანის სხრ სახალხო მხატ-ვარი. bagnafiali Ollangama,

bagaden babb. ბანქიანი, ხომხეთის სხრ საბალბო ებატვარი,

კამჩატკა.

ა. ზმარინოვი, სსრკსახალხო მხატვარი. მოსკოვი.

სერიიდან "ინტერნაციონალი"

დ. ბისტი. მოსკოვი.

ՔՅՅԵՈ ԵՆᲚ<u>Է</u>ՈԼ **՚**

SEGME 356106-65815560

ესტონური ლიტერატურის კლასიკოსის ანტონ ჰანსენ-ტამსაარეს სახელი პოპულარულია არა მარტო საბჭოთა კავშირში, არამედ საზღვარგარეთაც. ამ ორიოდე წლის წინათ იუნესკოს დადგენილებით, მისი და-ბადებიდან 100 წლისთავი მსო-ფლიოს მთელმა პროგრესულმა საზოგადოებამ აღნიშნა.

ანტონ ჰანსენ-ტამსაარეს ნაწარმოებთაგან ძალზე პო-პულარულია მონუმენტური ხუთტომიანი ეპოპეა "სიმართლე და სამართლიანობა", რომე-ლშიც ასახულია ესტონელი ხალხის ცხოვრება 1870-1930

წლებში.

1912 წლის 20 მარტს ტამსა-არე სოჭში ჩავიდა, სადაც ორ თვეზე მეტი დაჰყო. წერილებში "შავი ზღვის სანაპიროზე" ეგი " იავი ზღვის სახაპიროზე" იკა დიდი სიყვარულით იგონებს სოქში გატარებულ დღეებს. სოქოდან ადლერამდე მოგზაუ-რობასაც ძალზე დიდი მთაბუ-დილება მოუხდენია მწერალზე.

ადლერიდან მწერალი ჯერ გაგრაში, შემდეგ ახალ ათონ-ში, იქიდან კი სოხუმში ჩავიდა,

სადაც მთელი ზამთარი დაჰყო. იგი მოუხიბლავს იქაური ბუნების სილამაზეს და ძალზე გახარებია, იქ მცხოვრებ ქართველ, აფხაზ, რუს, ბერძენ, სომეხ ხალხის შვილებთან ერთად ეს-ტონელებიც რომ უნახავს.

სოჭსა და სოხუმში მიღებუ-ლმა შთაბეჭდილებებმა შთაა-გონეს მწერალს დაეწერა ნო-ველა "ჩრდილები".

ველა "ჩრდილები".
1913 წელს ტამსაარე ბათუმში ჩადის, ამ პერიოდის წერილებში იგი სიამოვნებით იგონებს მდინარე ქოროსზე ნავით სეირნობას, ბათუმში ყოფნის დღეებს. 1913 წლის მარტი და აპრილი მწერალშა თბილისში გაატარ.

გაიტირა. ანტონ ჰანსენ-ტამსაარე სი-ცოცხლის ბოლომდე აღტაცე-ბით იგონებდა საქართველოში გატარებულ დღეებს იგი 1940 წლის პირველ მარტს გარდაი-

030ms.

გთავაზობთ ესტონელი მწე-რლის ორ მოთხრობას, რომლის თარგმანი ეკუთვნის იუჰან სმუულის სახელობის პრემიის ლაურეატს ბმირბნ პალბძეს.

ᲒᲘᲭᲘ ᲓᲐ <u>ᲞᲔᲞᲔᲚ</u>Ა

hhoommoonl John bogo 6 ყის საფარით დაცულ მდელოზე გაზაფხულობით უამრავი ყვავილი ჰყვაოდა. მაგრამ რა! ამაოდ ელოდნენ, ვინმე მოვა და მოლოდინში დაგვკრეფსო... სიფრიფანა, ფერადნაზი ფურცლები სცვიოდათ. მართალია, იქვე ფუტკარი ბზუოდა, მაგრამ იკე ფუტკარი ბზუოდა, მაგრამ იგი ყვავილებს აბა როგორ და-კრეფდა! შორიახლო პეპელაც დაფარფატებდა. ყვავილები! ღეროებს კი პეპელა რას მოე-რეოდა!

ამაო ლოდინით დასევდიანდნენ ყვავილები. როცა ყოველ-გვარი იმედი დაკარგეს, შრია-ლით ღმერთს შეევედრნენ. და გამოგზავნა ღმერთმა ბიჭი, ბიჭს

გამოგზავნა ღმერთშა ბიჭი. ბიჭს ძალიან უყვარდა ყვავილები და მათ დაკრეფას არაფერი ერჩია. მდელოზე ყმაწვილი რომ დაინახეს, სიხარულით აღტაცე-ბულმა ყვავილებშა შესძახეს: — დაგკრიფე, ბიჭო! მე დამ-კრიფე! მე დამკრიფე! ყვავილების თავბრუდამხვე-ვი სურნელება უმალ მოეფინა ირგვლივ. ამ სურნელით გაბრუ-ებული ბიჭი ერთი ყვავილისა-კენ გაემართა; ის იყო უნდა მო-

ეწყვიტა, რომ უეცრად ყვავი-ლიდან პეპელა აფრინდა — ხავერდოვანი და აბრეშუმივით ნაზი, თოვლის ფიფქებით და ძვირფასი, ბრჭყვიალა თვლებით მოხატული.

ით ძონატული. ფრთახატულა პეპელა შორს არ გაფრენილა. იქვე, ერთ ყვა-ვილზე მსუბუქად დაეშვა მი-სი ულამაზესი ფრთები გაზაფ-ხულას მზის სიკაშკაშეში უფ-

ხულის მიია რო გაბწყინდა. — ნება მომეცი, დაგიჭირო, — "შეევედრა ფრთახატულავ! — შეევედრა ბეჭი, რომელსაც ყვავილებ უკვე დავიწყებოდა. — დამიჭირე! — უპასუხა

პეპელამ.

არაფერს გავნებ, მხოლოდ ახლოს გნახავ და გაგიშვებ!
— მაშ, დამიჭირე!
— არც შეგეხები! — ისევ შე-

ევედრა ბიჭი.

— შენი ნებაა, დამიჭირე! და გაემართა ბიჭი პეპელას დასაჭერად.

ფრთხილად ეპარებოდა, მაგ-რამ მიუახლოვდებოდა თუ არა, პეპელა მეორე ყვავილზე გადააეაელა იეროე ყვავილზე გადა-ფრინდებროდა და თითქოს დას-ცინისო, ულამაზეს ფრთებს გა-მომწვევად აფარფატებდა. მოთშინება დაკარგა ბუქმა. გულამოვარდნილი წინ და უკან

დარბოდა, მარცხნიდან მარგგნივ, მარგენიდან მარცხნივ აწყდებოდა, ბუჩქებსა და კოლბოხებს ახტებოდა, გერთახატულა ჰეპელას მოთმინებადაკარგული მისდევდა. იგა კი აღმადაიმა დაფარფატებდა, ბანყვავილებზე დაეშვებოდა, ბანაც მზისკენ მიილტვიდა.

სულ უფრო შორსა და შორს
მაქტოდნენ ბიქი და ჰეპელა
— ერთი თავისი მარდი ფეხებით, მეორე კი ხავერდივანი და
აბრე შუმივით საზი, თოვლის
ფიფქებითა და ძვირფასი, ბიჭყვაილა თვლებით მოხატული

ყვიალა თვლებით მობაეტული ფრთებით. ლტოლვილმა არ იცოდა, რა იყო დაღლა; მას არც მდევარი ჩამორჩებოდა. ბოლოს პეპელა აფრინდა და ტყეს გადაუფრინა, რომელიც მდელოს ჩრდილოეთის ქარისა-

გან იცავდა.

ახლა კი შედგა სირბილით გულამოვარდნილი, ციებ-ცხე-ლებიანივით ლოყებადაყღაჟე-ბული ბიჭი, შეშფოთებული თვალებით მიაცილებდა შორს გაფრენილ პეპელას და იმედს არ ჰკარგავდა, ისევ მოფრინ-

იდგა ბიჭი და ტყეს გასცქე-როდა. სიომ დაჰქროლა და თან ყვავილთა თავბრუდამხვევი სუ-რნელება მოიტანა მხოლოდ რნელება მოიტანა მხოლოდ ახლა გაახსენა ბიქს ყვავილე-ბი, რომლებიც ელოდნენ, ვინმე მოვა და დაგვკრეფსო. იგრანო თუ არა მათი სურხელი, აღელ-ვებული ბიქი უმალ გამობრუნ-და, რათა დახრილიყო და პირ-ველივე ყვავილი მოეწყვიტა, მაგრამ მოულოდნელიბისაგან გათგნებულს, ათგოგაჟიული გაოგნებულს, აღაჟღაჟებული ლოყები გაუფითრდა — პეპე-ლას დევნაში მთელი ყვავილე-

ბი გაეთელა! დაღონებული ბიჭი მიწაზე დაემხო და მწარედ ატირდა მას ხომ ძალიან, ძალიან უყვარდა ყვავილები და დიდი სია-მოვნებით დაკრეფდა მათ.

Ს0935ᲠᲣᲚ0

ოდესღაც ქვეყანაზე ქკუა-გონებით განთქმული უფლის-წული ცხოვრობდა საიდან არ მოდიოდნენ მასთან სხვა მე-ფეთა შვილები, მისთვის რჩე-ვა რომ ეკითხათ. ბრძენ უფლისწულს მხო-ლოდ სიყვარულისა არა გაეგე-

ბოდა რა. არადა, ერთი მეფის ასული გაიცნო, ძალიან მოე-წონა და გადაწყვიტა, ცოლად შეერთო. ბევრი არ უფიქრია, ადგა და ერთ მშვენიერ დღეს მეფის ასულს განუცხადა, თანახმა ხარ თუ არა, ცოლად გამომყვეო.

ამის გაგონებაზე მეფის ასულს სევდა მოერია — სიყვარულზე ერთი სიტყვაც არ დაგცდენია და ცოლად როგორ

გამოგყვეო, ესღა უპასუხა.
— მე სიყვარულის გარდა
ყველაფერი ვიცი! — მიუგო — მე სიყვაოულის გაოდა
ყველაფერი ვიცი! — მიუგო
მეფისწულმა.
— მაშ, ჯერ წადი და გაიგე

რაა სიყვარული! — სთხოვა

მეფის ასულმა.

მართლაც, წავიდა მეფისფიოთლიც, ყავიდა მეფის-ული სიყვარულის გასაგებად. გზად გაზაფხული შემოხვდა. გაზაფხულს ხელში წყლით სა-ვსე სურა ქებრა და თაიგულით კულულებმემკული, ქალიშვი-ლს ჰგავდა.

— რა არის სიყვარული? — ჰკითხა მეფისწულმა.

— სიყვარული თრობაა! — უპასუხა გაზაფხულმა დ მსწრაფლ გაეცალა.

გაზაფხულის შემდეგ გზად ზაფხული შემოეყარა ახლა მას ჰკითხა მეფისწულმა, რა არის სიყვარულიო. ზაფხულმა ეი თავისი მძიმე ტვირთი გულზე მიიკრა და თქვა:

— სიყვარული ტკივილია!
— სიყვარული ტკივილია!
ზაფხულის შემდეგ შემოდგომამ ჩამოიარა. მეფისწულის
შეკითხვაზე, ხმა არ გაულია,
ყვითელი ფოთლები ქარში
აპშრიალა, ხოლო მის თვალებში ადვილად წაიკითხავდით

— სიყვარული გლოვაა! ბოლოს ზამთართან მივიდა მეფისწული. ზამთარი თოვლის თეთრ სამოსში გახვეულიყო. გაყინულ ჰაერში ეკლესიის ზა-რივით გაისმა მისი ხმა:

ოიეით გაისთა ძისი ხძა:
— სიყვარული სიკვდილია!
მაშინ ბრძენი მეფისწული
მეფის ასულთან დაბრუნდა და
სახეგაბრწყინებულმა უთხრა:
— ბეგრი რამ ვნახე, სიყვარულზეც ბეგრი რამ გავიგე.

ყველა ერთსა და იგივეს ამტკი-ცებს — სიყვარული ცხოვრება და ბედნიერებააო! ახლა თანახმა ხარ, გამომყვე ცოლად?!

მეფის ასული ცოლად გაჰყვა მეფისწულს.

ფილდინგის მოედანზე ადრე ერ-თი ყვითელი, სამსართულიანი ძველი სახლი იდგა. მე და ჯონი ყოველ-დღე დაგდიოდით იქ; ჩამოვსხდე-ბოდით სადარბაზოს კიბეებზე და დღე დავდიოდით იქ ჩამოვსხდე-ბოდით სადარბაზოს კიბეებზე და ქუჩაში მიმავალ მანქანებს კუყუ-რებდით. ძალზე დიდი სახლი იყო, მის შესახებ სხვა არაფერი ვიცო-

დით.

პარშან ამ სახლს ხანძარი გაუჩნდა. ასეთი ხანძარი მაგიაში ჯერ
არავის ახსოვს, სექტემბრის გრილი
სალამო იყო, ვახშმობის გფილი
სალამო იყო, ვახშმობის გფილი
გორ იბრიალა ფილდინგის მოედანზე ცეცხლმა და ნამსვე ყველა იქით
დაიძინა, განცვიფრებული შეჰყუ-არავინ იყო.

აოავიი იყო. შე და ჯონი ყოველდღე მივდი-ოდით იმ სახლში და ნინაკარის კი-ბეზე ვსხდებოდით. ჯონი მართლა ბეზე კსხდებოდით. ჯონი მართლა თეთრო ზანგი იყო, რისთვისაც იგი მარტო თეთრებს კი არა, სა-კუთარ ზანგ მძებსაც კი სძულადა მაგრამ ფიკინსის სახლისთვის ცეცხ-ლი მას არ ნაუკიდებია. მაგიელებ-მა კი ეძვი სწორედ ამ ბიქზე მიი გაუთავებლად ეკითხებოდ აღაცეებს, ემუქრებოდნენ.

ნენ | რალაცვებს, ემუქრებოდნენ. ჯონი კი უდანაშაულო იყო. შერიფმა ერთი და იგივე შეკითხვებით სული ამოჰხადა. — რატომ წაუკიდე?

- მე არა, გეფიცებით; ვისაც გი-60000,

ათ, ჰკითხეთ! – ვის ვკითხო? – გლენს!

გლენი ვინ არის?

გლენ ლაილი. მოსამართლე ლაილის შვილზე ამბობ?

— დიახ, შეეკითხეთ და ის გეტ-ყვით; გლენი ჩემი მეგობარია! — რა იცის გლენ ლაილმა ამ ხანძრის შესახებ? ლაილმა ამ

— რა და ის, რომ მე არ გამიჩე-ნია. ჰკითხეთ, ჰკითხეთ და ის გე-ტყვით! — თავისას არ იშლიდა ჯონიმ.

— მოიცა, შენ ზანგი არა ხარ? ჰკითხა უცებ შერიფმა. — დიახ, ზანგი ვარ! — უპასუხა

ვოიიი.
— ეშმაკი ვერ გაიგებს ვინ ხარ, რა საერთო აქვს გლენ ლაილს შე-ნთან. ცრუობ?!

— არა, სერ, როგორ გეკადრე-ბათ, იგი ჩემი მეგობარია, მიდით და ჰკითხეთ, თუ გნებავთ! — ემუ-დარებოდა ჯონი.

დათეიოდა ჯოხი. შერიფის ოთახის კარი შევალე და ჯონის შევხედე — სიმწრის ოფლ-ში ცურავდა. შუაღამე იყო, ხანძა-რი უკე ჩაკქროთ, მაგრამ სახლს ჯერ კიდევ ასდიოდა კვამლი. გერ კიდევ ასდიოდა კვამლი. - შენ ხარ გლენ ლაილი? — მკითხა შერიფმა. — დიახ! — ჩვენი მოსამართლის ბიჭი

bs62

- gnab! — ამ ზანგის ბიჭს თუ იცნობ? — ჯონის? როგორ არა, სერ! — ხომ ხედავთ! — წამოიყვირა

საიდან იცნობ? — ისევ მკით-

— კოლია. — ჯონის მამა ჩვენი მებალეა,— ვუპასუხე.

— რა საერთო გაქვს მერე ზან-გის ბიჭთან? — ჰკითხეთ რა, ჰკითხეთ! გლენ, უთხარი, მე გავუჩინე ხანძარი?! —

მემუდარებოდა ჯონი.
— ზანგთან მეგობრობ? — არ მე

— ზახგთახ ძეგობრობ? — არ ძე-შვებოდა შერიფი. ჯონის დაშინება ბევრად უფრო ადვილი იყო, ვიდრე ჩემი. ჩემთვის არავითარი მნიშვნელობა არ ჰქონდა მისი კანის ფერს და არც იმას, რომ იგი თეთრი ზანგი იყო — თეთრი კაცის უკანონო შვილი. მამამისი, რაც თავი მახსოვს, სულ ჩეენთან მუშაობდა მებაღედ, ჯო-ნი მისი შვილია და ჩემი ბავშვობის

მეგობარი. შეგობაოი.
— ვისთანაც მინდა, იმასთან ვი-მეგობრებ, ჩემი საქმე არ არის?!— სიტყვა მოვუჟერი შერიფს. — მამაშენმა თუ იცის? — იცის, აბა არა?

— იცის, აბა არა?
— მისტერ ოპლი, ჰკითხეთ გლენს,
მე გავუჩინც იმ სახლს ხანძარი?—
ისე ჩაერია ლაპარაკში ჯონი.
— მართლა ამ ზანგის ბიქმა გაუჩინა ფიკინსის სახლს ხანძაბი.
— მკითხა ბოლოს შერიდმა.

თქვენ თვითონ გაუჩინეთ!—

ვუპასუხე. ვუკასუხე. — როგორ მელაპარაკები. ხომ არ გგონია, მოსამართლის შვილობა გიშველის სწორი პასუხი გამეცი,

თორემ. ამას არ გაუჩენია! — ვუპასუ-

- მაშ ვინ გაუჩინა?

— იამ ვინ გაუჩინა ხანძა-მე ვიცოდი ვინც გაუჩინა ხანძა-რი, მაგრამ არ ვამბობდი, თუმცა ამას უკვე არავითარი მნიშვნელო-ბა არ ჰქონდა.

ბა არ ჰქონდა.
— მე რა ვიცი, ვინ გაუჩინა!
ყოველ შემთხვევაში, ჯონიმ არა!
— მაშ შენ გაუჩინე?
— მე კი არა, თქვენ თვითონ გაუჩინეთ! — ვუპასუხე.
შერიდს არ მოსწონდა ჩემი პასუ-

ხები. ხვდებოდა, ვიცოდი ვინც გაუ ჩინა სახლს ხანძარი, თვითონაც იითა სახლს ხანძარი, თვითრეთ კარგად იცოდა, მისტერ ფიკინსმა საკუთარი ხულით რომ დანვა საეუთარი ხულით რომ დანვა საეუთარი სახლი. რატომ დანვა ისიც კარგად იცოდა შერიყმა. და სა-ერთოდ, ვინც კარგად იარ კარგად იცოდა მეოოფია. და ა ერთოდ, ვინც კარგად იცნობდა მი-სტერ ფიკინსს და ისიც იცოდა, თუ რა დატრიალდა მის სახლში ცხრა ნლის ნინათ, მიხვდებოდა, რომ მის-ტერ ფიკინსის გარდა სახლს ხანმაკიინიის გარდა სახლს ხან-ძარს არავინ გაუჩენდა, მაგრამ ვი-ნაიდან მაგიელები უკვე დიდი ხა-ნია უსაქმოდ სხედან და ოანა-მისტერ თოვნ! და თანაც მისტერ ფიკინსი მკვდარი იპოვეს ჯეფერსონის სასტუმროს ნომერში, გეფერისობი ააატუმორი მომერი, გადაწყვიტეს, თვითონ გაესამართ-ლებინათ დამნაშავე და მაშინვე ყველაფერი ჯონის გადააბრალეს. — წესიერი ლაპარაკი ისწავლე!

შემომიტია შერიფმა, — ვერა ღავთ, როგორ წაუგრძელებია იეიოიიტია ძერიფძა, — ვერა ენა?! სანამ მე ვარ ამ დამპალ ქა-ლაქში შერიფი, შენისთანა ათი წლის ღლაპს ასეთი ლაპარაკისთვის ენას ამოვაძრობ! თერთმეტი წლის! — შევუს წორე მე.

ხორე ძე.
— მაგას მნიშვნელობა არა აქვს. გირჩევნია, ნესიერად ილაპა-რაკო, მე ჯერ დამნაშავე არ მიპო-

- ჯონი არ არის დამნაშავე, არც

— შენ და ჯონი ხშირად დადიო-დით ფიკინსის სახლში. კიბეებზე ისხედით ხოლმე, ასე არ არის? მკითხა შერიფმა.

დიახ, ზაფხულის არდადეგებ

— დიახ, ზაფხულის არდადეგებ-ზე თითქმის ყოველდღე დაედიო-დით, "ვუპასუზე, — ტლიებ არ ვათქმევინე სიმარ-თლე. მე გიჟი კი არა ვარ, ამ მუ-ალამისას აქ რომ დაგსვით და შინ არ გიმვებთ, განა არ გიკი, რომ თქვენისთანა ლანირაკების ადგილი ახლა ლოგინშია, მაგრამ მოვალე-ობას ვასრულებ; ასეთი ხანძარი მაგიაში ჯერ არავის უნახავს. მეც ენახე სანძარი!

მეც ვნახე ხანძარი! შენ კი არა, მთელმა ქალაქმა — თქვა შერიფმა.

შერიფის ოთახში სიწყნარე იყო. იფოიცოი ოთანიი სინცხალე იყო. გარეთ ო(ცცაათიოდე კაცი სულგა-ნაშული ელოდა, როდის აღმოაჩენ-და შერიცი დამნაშაეს, რათა შემდეგ თვითონ გაესამართლებინათ იგი ლინჩის წესით. ამ ლაპარაკს შერი-ფთან შესულამდე ეზოში მოვკარი ყური, ჯონის სახელს ახსენებდნენ, ქალაქელებს საქმე გაუჩნდათ, თე-თრკანიანებსაც და ზანგებსაც ერ თნაირად სძულდათ ჯონი, რადგან იგი თეთრი ზანგი იყო — თეთრკაშვილი.

nosban ოთხნი ვისხედით ოთახში ოთხნი ვისხედით — მე, ჯონი, შერიფი ოპლი და მისი თა-ნაშემნე ტედ გროვერი. ტედი თით-ქმის არ ლაპარაკობდა, მან კარგად იცოდა, ვინ გაუჩინა ფიკინსის სახლს ხანძარი. ალბათ ეკოდებო იცოდა, ვინ გაუჩინა ფიკინსის სახლს ხანძარი. ალმათ ეცოდებოდა კიდეც ზანგის ბიქი, რომელსაც ახლა საშინელი საფრთზი ელოდა მხოლოდ იმისთვის, რომ თეთრი ზანგი იყო, მისტვრ ფიკინსის უკანონო შვილი, ტედი თავის მაგიდა-სთან იჯდა, თამბაქის ღვქავდა და ნამდაუნუმ იფურთხებოდა.

ნამდაუხუმ იფურითხებოდა.
— ქალაქს საქმე გაუჩნდა "ხან-ძრის მეტი არაფერი აინტერესებს! — თქვა შერიფმა. — მე არაფერ შუაში არა ვარ, შინ გამიშვით! — იხვენებოდა ჯო-

ამაღამ ჯობს ჩვენთან დარჩე, ! — ვუთხარი მე.

ჯონი! — ვუთნარი ძე.
— ცოტა მიიცადე, იმ მხეცებს, გარეთ რომ დაყუდებულან და ფეხს არ იცვლიან, დამნაშავე შენ ჰგონი-ხარ. ასე უკითხავად რომ გაგიშვა. აქაურობას მინასთან გაასნორებენ. აეაუოობას იძიასთან გაასხოფეძეა. იცოდე, თუ მართლა უდანაშაულო ხარ, კაციშვիლი თითს ვერ დაგა-კარებს. მე სიმართლის გაგება მი-ნდ ლაილის ბიჭისაგან. სიმართლეს გეტყვით, მის-

ნდა ლაილის ბიქისაგან.
სიმპირილეს გეტყვით, მისტერ ოპლი! — ნამოვიძაზე მე.
აბა, მეტი მე შენგან არაფერი
მინდა! ლინჩი საერთოდ მეზიზღება,
გინდაც ბებერი ზანგისა იყოს და
ამ პირუტყვებს ათი ნლის ბიქს
როგორ ჩავუგდებ ხელში?!
თერიმიტგის, — თქვა ჯონიმ.
— მაგას მნიშვნელობა არა აქვს.

სანამ შუ-ვარ ამ ქალაქონ შერიფო, ასეთი რამ აქ არ მონდება... ცოტა დაიცადა, მე და მტაფრ ტენლაქონ მოცავებებთ. ტედიმ კვლავ ტურები პოინმინდა. — შენ და ეს ზანგის ბიქი ღიკონს, საზანტმ კოექლაშე (რანსოგის და მონის მენ განგის ბიქი დეკონს), საზანტმ კოექლაშე (რანსოგის განგის განგის პეტარიალდა შეტით ტენტის განგის განგის განგის განგის პეტარიალდა შეტარიალი განგის განგის განგის განგის განგის განგის ბიქი მენტარიალადა შეტარიალი განგის განგის განგის განგის ბიქი მენტარიალადა შეტანგის განგის განგის განგის განგის განგის ბიქი განგის განგის განგის განგის განგის განგის ბიქი განგის განგის ბიქი განგის განგის ბიქი განგის განგის განგის ბიქი განგის განგის ბიქი განგის განგის

გვენონა, სადარბაზოს კიბეებზე ჩა-მოვსხედით და მანქანებს ვუყურებდით.

ბდით.
— ყოჩალ, კარგად ჰყვები, იცო-დე, არაფერი დამიმალო მაგათ მე და ტედი ახლავე მოვუვლით, სულ ჰანტაპუნგით დავბერტყავთ აქედან და სახლებში ჩვენი მანქანით ნაგი-

— ჯონი ამაღამ ჩემთან მოდის! — ვთქვი მე. — როგორც გინდა. განაგრძე, მერე რა მოხდა?

პოდა, ერთ დღესაც გადავნ-ეთ სახლში შევმძვრალიყავით, ყვიტეთ გვენახა შიგნით რა ხღებოდა. ნი-ნა კარი მოვსინჯეთ, დაკეტილი იყო, — უკანაც. შემდეგ მე ჯონის მხრებზე შევადექი და ფანჯრიდან შევიპარეთ. — მერე, მერე? — დაინტერეს

და შერიფი. და მეჩომში. — იქაურობა ძალიან მოგვენონა. კედელზე სურათები ეკიდა, დიდ ოთახში ძვილებური პიანინო იდგა. ალბათ სულ დაიწვა, არა?! — პიანინო? — იკითხა შერიფმა,

მერე რა, რომ იდგა?

— ძეოე ოა, ოოძ იდგა:
— არაფერი, ვუკრავდით ხოლმე.
ძალიან ძველებური იყო.
— ორივენი ვუკრავდით. არ ვი-ცოდით, სახლი მისტერ დიკინსის ცოდით, სახლი მისტერ დეიენსის რომ იყო. საერთოდ, არც კი გვე-გონა, თუ იმ სახლში ვინმე ცხოვ-რობდა. ჯონი მეკითხებოდა ხოფ-მე, ნეტავი ვისი სახლია, როგორ შეიძლება ასეთ სახლში არავინ ცხოვრობდესთ.

— მართლა ეკითხებოდი?— ჰკი-თხა შერიფმა ჯონის.

თა მერიფმა ჯოზის.
— დიახ, სერ, უზარმაზარი სახ-ლი იყო, მშვენიერი, სავსე ლამაზ-ლამაზი ნივთებით, შიგ კი არავის ცხოვრობდა! — უთხრა ჯონიმ. არავინ ცხოვრობდა! — უთხრა ჯონიმ. — ხომ არ იცი, რატომ არ ცხოვ-რობდა არავინ? — ჩაეკითხა შერიფი. — არა, სერ, გეფიცებით! — უპა-

სუხა ჯონიმ. შერიფმა ტედის გადახედა, ტედიმ

ისევ გადააფურთხა. — კარგი, — თ მე მომიტრიალდა, — თქვა შერიფმა და

— კარგი, — თქვა შერიფმა და მე მიმიტრიალდა, — განაგრძე!

— პო, — დავინყე მე თავიდან,
— იმ დღესაც დიდ ოთახში პიანინოზე ვუკრავდით, უეცრად სადარმაზოდან ფეხის ხმა მოგეემმა. მაშინვე უკანა გასასვლელისაკენ გავიქცეით, თავქუდმოგლევილები
გავრბოლით, მაგრამ მისტარ ფიკინს აივანზე მაინც ნამოგევნია.
გუტი გათცებული იყო, მირგ ააბ-

მკითხა შერიფმა. - დადიოდა და რაღაცას ბურტ-

კუნებდა, თითქოს ქადაგებსო, სი-ნამღვილეში კი, მგონი, საკუთარ თავს ელაპარაკებოდა.

— რაო, რას ამბობდა?

— რა ვიცი, ათას სისულელეს, აღარც მახსოვს. მხოლოდ ერთი დამამახსოვრდა.

60? — რა?
— რა და ის, რომ ჯერ ჯონის პატიება სთხოვა, შემდეგ შინ შე- მოდითო, შეგეეხვენა. დიდი ოთახის კარი რომ მიხურა, ას გვითხრა: "როცა გეტყვი ი... გამოდი!" — როცა გეტყვი ი... გამოდი! — აკით-ხა შერიდმა.

ხა შერიფმა.
— დიახ, სერ, — ვუპასუხე მე.
— დიახ, სერ, "როცა გეტყვი ი... გამოდი!", — სნორედ ასე თქვა, — დამიდასტურა ჯონიმ. — მერე, მერე რა მოხდა? ისევ იკითხა შერიფმა.

ისევ იკითხა შერიფშა.
— მერე მისტერ ფიკინსი სკამზე ჩამოჯდა და ოთახის თვალიერებას მოჰყვა. ყველაფერს დიდხანს აშტე-რდებოდა: პიანინოს, ხალიჩას, სკარდებოდა: პიანინოს, ხალიჩას, სკა-მებს, იატას, კუდლებს, ქერს, შემ-დეგ ადგა და სურათებს ჩამოუარა. ბოლოს ერთ ძალიან ლამაზი გოგოს სურათთან გაჩერდა და ისეგ მურტუსნი დაიწყო. — მკისი სურათი იყო, თუ იცი? — მკითხა შერიფმა. — მკ მგონი, ცოლის, — ვუპასუ-ხე.

აეი ალბათ არც კი იცოდი, მისი ცოლი ცხრა ნლის ნინათ რომ გარდაიცვალა. კიცოდი: al-r

მიბრუნდა და მითხრა:

მიბრუნდა და მითხრა:
— კარკი, გლენ, განაგრძე!
მე თხრობა განვაგრძე, მაგრამ
უცებ გაგრერდი, ჯონი ადგილიდან
ნამობტა, ქოჩაში საშინელი ჩოჩქოლი ატკდა, ხალხი ახმაურდა და
სადარბაზოს კარს მოაწედა. ტედის
და შერიდმა იარალი მოიმარჯვეს.

. — ოხ, მაგათი... — შეუკურთხა შერიფმა, —დროა გავაკითხოთ, ტედ, თორემ იმ პირუტყვებმა უკვე

იქოოდია, — ლო-იქ იმ პირუბაკებმა უკვა ანვეოტეს! — თქვა ტედიმ. — ფროა — თქვა ტედიმ. — ფროა — თქვა ტედიმ. — ანვა — ა

ჯონიმ. - არაფერს, ნუ გეშინია! — ვუ-

პასუხე. ჯონი საშინლად აათუს:
ჯონი საშინლად დაღლილი და
ჯონი საშინლად დაღლილი და
შემინებული იყო., ტექჩები უკანკალებდა, საცაა ტირილს დაიხყებდა.
— დასწყევლოს ღმერომა ჩემი გამჩენი! თქვა მან.
— ეგ არაფერი, ჯონი, შერიფი
და ტედი აქ არ არიან?! —ვამშვიდებდა ჯონის.

ჩვენ გვესმოდა, როგორ უყვირო-ა შერიფი ხალხს, ხალხი შერიფს.

თეოიფს.
— არც ზანგი ვარ და არც თეთ-რი... — წუნუნებდა ჯონი.
— ჩვენთან იცხოვრე, ჯონი, რა მდენი ხანიც გინდა, იმდენი ხანი

იცხოვრე! რას მერჩიან, რატომ უნდათ ჩემი მოკვლა?!
— გიჟები არიან, ჯონი, ვერა ხე-ხედავ სულ გაცოფდნენ. ნუ გეში-ნია, შერიფი და ტედი მათ აქ არ

— რისთვის მოიკლა თავი მის-ტერ ფიკინსმა? — მკითხა უცებ ჯონიმ.

— შენ ვინ გითხრა? — შერიფმა, რისთვის მოიკლა,

ჰა?!
— მე რა ვიცი.
— ფიკინსი ძალიან კარგი კაცი იყო. მართალია, მე გამარტყა, მა გრამ მაინც კარგი კაცი იყო.

პასუხი არ გამიცია. გარედან შერიფის ყვირილი ისმოდა. უცებ კარზე საშინელი ბრახუნი ატყდა. ჯონი სკამიდან წამოხტა და მიიხედ მოიხედა — გასაქცევ გზას ეძებდა.

რა 3J6s?! — Бэдmndэbэ дэб. შემდეგ ვიღაცამ ოთხჯერ გაისიეძდეგ ვიღაცან ომსჯერ გაის როლა, ატყდა ყვირილი და გაცო-ფებული ხალხი სადარბაზოს კარს მოანყდა. კარი შემოანგრიეს დ ყველანი დერეფანში შემოცვიედნენ. ახლა ისინი პირდაპირ შერიფის ოთ-ახისკენ მოინცვდნენ და იქაუროპას ლრიალით იკლებდნენ. მე და ჯონი ფანჯრიდან ეზოში გადავხტით და ფახჯრიდან ენოში გადავხტით და ეისრისტებით გავცილდით იქაური-ბას. უკანმოუხედავად გავირბინეთ ნახევარი ქალაქი, ქუნეშში ნატელო-და და კაციშვილი არ ქაქანებდა. ჩვენს სახლს რომ მივაღწიეთ, პი-რველად ჰაშინ ამოვისუნთქე— მამაჩემი ჯონის მამას, სემ ბრუკ-ლინს ესააგინაბით, ლინს ესაუბრებოდა.

— მათ კარი შემოამტერიეს, მე და ჯონი ფანჯრიდან გადმოესტით: მამაჩემმა კურმილი აილო და შერიფს დაურეკა მკიდჯურ მაინც დაირეკა ზარი, ყურმილს არავინ ილებდა ბოლოს უპასუბეს. მერი-ფის ხმა არ იყო, არც ტეცის, ყურ-მილიდან სამინელი ლრიალი ისმო-და. მამაჩემს ხმა არ ამოულია, ყუ-რმილი და ხდილ და სემს უთხია, ამაი განარება ი ათ ათ ათ აღლია, ყუ-რმილი დადო და სემს უთხრა, მან-ქანა გამოიყვანეთ. სემი მაშინვე გავიდა. მამაჩემმა ორი პალტო აიგავიდა. მანაიციშა ოო ალტო პი-ლო, ჩემთეის და ჯონისთვის, თვი-თონაც ჩაიცვა და სამივენი გარეთ გამოვედით, მანქანაში ჩავსხელი, მე და ჯონი ნინ, სემი — უკან. მამა-ჩემმა სემს თოცი და ორი რევოლ-ვერი მისცა, უთხრა, მზად გქონდესო.

დესი... მანქანა დაიძრა, სპიდომეტრი სა-ათში სამოცდაათ მილს უჩვენებდა. სანამ მთავარ გზატკეცილზე არ გავედით, არც ერთს კრინტი არ დაგვიძრავს.

JA CJAMIS BYJAN KJARIAN HIRIA

როცა კომპოზიტორთა შირის პლენუმის კონცერტზე ჩვენი კუთხის სიმღერები და მათ შორის "ალილოც" შევასრულეთ, მსმენელებმა ტაშით დაგვაჯილდოვეს. კონცერტის დასასრულს კი სცენაზე კომპოზიტორი გრიგოლ ჩხიკვაძე ამობრძანდა, გადაგვეხვია და გვითხრა: — დიდი ხანია, კახური "ალილო" არ მომისმენია. გმადლობთ, რომ ასე სათუთად შეგინახავთო ეს სიმღერა! — ჰყვებოდა თელავის რაიონის სოფელ ართანის სიმაშვილებისა და ჩახუტაშვილების საოჯახო ანსამბ. ლის ნევრი ანდრო სიმაშვილი.

მომღერალთა ეს კოლექტივი ერთი წლის წინ "აღმოაჩინა" კომპოზიტორთა კავშირის ფოლკლორული კომისიის ექსპედიციამ და მისგან კახური სიმღერების ბევრი საინტერესო ართანული ვარიანტიც ჩაინერა.

— ჩვენი სოფლის სიმღერები, განაგრძობს ანდრო სიმაშვილი, კახეთში გავრცელებული სიმღერე-

შესრულების თავისებუdalsas6 რებით გამოირჩევა. განსხვავე-ბულია ტექსტებიც. ეს სიმღერები მამის, ბიძებისა და სხვა ნათესა_ ვებისაგან გვსმენია. ჩახუტაშვილები კი ჩვენი ჭირისა და ლხინის მოზიარე კარის მეზობლები არი_ ან. ქმათაც მემკვიდრეობით მოსდგამთ სიმღერის სიყვარული.

ამ საოჯახო გუნდში სიმაშვილებიდან სამი ძმა — ანდრო, მიხეილი, ნიკო და მათი ბიძაშვილი ზაურ სიმაშვილი მღერის; ჩახუტაშვილებიდან კი — ძმები იოსები, ილო და მათი რძალი ლია. ყველა ისინი სხვადასხვა პროფესიის ადამიანები არიან.

გუნდს მიხეილ სიმაშვილი ლოტბარობს. სპეციალობით ისტორიკოსმა, თელავის მუსიკალური ტექნიკუმიც დაამთავრა და ართანაში გავრცელებული ხალხური სიმღერების შეკრება-შესწავლას მიჰყო ხელი. ახლა იგი პენ. სიონერია და მთელ დროს საყ-ვარელ საქმეს ანდომებს. ართანა თურმე ოდითგანვე მომღერალთა სოფლად ყოფილა ცნობილი. ხალხური სიმღერების იქაურებს შესრულების დიდი ტრადიცია ჰქონიათ.

საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებულმა მოღვანემ, თბილისის ვანო სარაჯიშვილის სახელობის კონსერვატორიის პროფესორმა გ. ჩხიკვაძემ მოგვითხრო:

— ბავშვობიდანვე ვიცნობ ართანელ მომღერლებს. ერთი მათმომღერალთა ოჯახიდან გამოსული გიგლო ყარალაშვილი შესანიშნავი ხმისა და უზადო არტისტული ნიჭის პატრონი იყო მემკვიდრეობით მიღებულ ხალხურ მელოდიებზე აღზარდა მან შვილებიც ვახტანგი, ფარნაოზი და კოხტა ყარალაშვილები, რომლებიც შემდეგ კახური სიმღერების უბადლო შემსრულებლებად იყვნენ ცნო. ბილნი.

საერთოდ, კახეთში ძალზე გავრცელებული იყო სიმღერის საოჯახო შესრულების ტრადიციები. სულხანიშვილების, ვარდიაშვილების, ჩოლოყაშვილების, მრელაშვილების ოჯახების სიმღერით გატაცება საუკუნეებიდან მოდიოდა. საოჯახო შესრულების ჩვეულებამ შემოგვინახა უამრავი ძველისძველი სიმღერა თუ საგალობელი. ამაშია სიმაშვილებისა და ჩახუტაშვილების საოჯახო გუნდის დამსახურებაც. მათ დღემდე მოიტანეს ისეთი თავანკარა ხალხური ჰანგები, რომელთაც ახლა იშვიათად გაიგონებთ კახეთში; ერთ-ერთი მათგანია "ალილო".

სპეციალისტები აქამდე კახური "ალილოს" იოსებ რატილის მიერ 1886 წელს ჩანერილ და გამოცემულ ერთადერთ ვარიანტს იცნობდნენ. ართანელების "ალილო" თავისი მელოდიური თავისებურებით, ხმათა შეწყობით, რთული ინტონაციური შეთანხმებით, თითოეული ხმა რომ თავის მელო დიას გამოჰყოფს ბანების ფონზე, ჩემთვის აღმოჩენა იყო. ამ მომღერალთა ღირსება მათი უშუალობაა. ეს ხომ საგანგებოდ გაწვრთნილი გუნდი არ არის. როცა სიმაშვილებსა' და ჩახუტაშვილებს უსმენთ, გრძნობთ, როგორ ახლო დგას მათი სიმღერები სოფლურ ყოფასთან.

ᲐᲕᲠᲝᲠᲐ <u>ᲒᲔᲚᲐᲕᲐ.</u>

IGUIEN ISCIECA

1989 წელს მწყობრში ჩადგა ამიერკავკასიაში ერთადერთი ცელულოზისა და ქაღალდის საწარმო — ენგურის კომბინატი.

კომბინატს ნედლეულის მისაღებად გამოეყო სვანეთის ტყეები, საიდანაც ენგურზე დაცურებით ჩაჰქონდათ ცელულოზისა და ქაღალდის მისაღე-

ბად საჭირო მერქანი.

ამ იამდენიშე თვის წინათ ენგურის კომბინაგს დაარჩების 40 წლისთავი შეუსრულდა. თავის თუბილეს კომბინატის კოლექტივი შრომაში მოპოეებული წარმატებებით ხელდამშვენებული შეეგეა. ბირითადი და დამმანიტ საწარმოების მიერ ბოლუქციამ მომხმარებელთა საერთო მოწარება აროლუქციამ მომხმარებელთა საერთო მოწარება დაიმსაბურა, ავნსაკუთრებით დიდი მოთბოვნილებაა 45-ფურცლიან რვეულზე, რომელსაც ბარისბის ნომნა აქან მადებულია

ამ პროდუქციას გამრჭე და შრომისმოყვარე აგამიანები ქმნიან. აი თუნდაც ქალლდასკეთებელი აცანადგრის მემაქანე დავით ქირია. ივი მა შელია, რ.ყ. ენგურის კომბინატში მუშიობს. რიგითი მუშა, ლენინის ორდენის კავალერი დავით ქირია ახლა გეული თავდადებით იბრიცის მაკით ურთელიცია დამაგვირგვინებელი წლის წარმატებით დასამთავ რებლად. მას არც შრომის წითელი დროშის ოცია ნოსანი გიორგი მიქენათ უდებს ტოლს. ლარისა რიგვავას სასაბელო შრომაზე ნათლად შეტქველებს ის დაქტი, რომ იგი ამას წინათ ერთმაზად აირჩიეს საქართველოს სარ უმადლები საბქოს დებუტიტოდ.

ვეტერან მუშებს საიმედოდ უდგანან მხარში ახალგაზრდები კომპინატის მოწინავე კომკავშირელები დამკვრელურ ვაბტზე შრომობენ და XI ხუთწლედის ანგარიშში უშვებენ მაღალხარისხოვან ბროდუქეთას. XI ხუოწლედში ძირეულად შეიცვლის სახეს ენფერის ცელულოზისა და ქალალდის კომბინატი. მნიშვნელობდა გაფირთლებს პროდექციის წარ-მოება, ამალლდება მისი ხარისხი. გათვალისწინე-ბული, ითნამედროვე ტექნიკით აიქურვილი რამ-დენიმე დამბნიტი საწარმოს აგება.

მალე ჩადგება მწყობრში ჩაის დასაფასოებელი ქალალდის, კვერცხის ჩასადები ყუთების, სანიტარულ-ჰიგიენური და ტუალეტის ქალალდის გამოსა-

შვები ფაბრიკები.

კომბინატის შემოგარენიც შეიცვლება. აშენდება ადმანისტრაციული კორპუსი, სახტუმრო, სპორტული კომპლები. პროფტებიკური სახწავლებელი, სკოლა, ბაგა-ბალი; ერთმანეთის გვერდით ჩარიგდება კეთილმოწყობილი საცხოვრებელი კორპუსები...

ყოველივე ეს, რა თქმა უნდა, კეთილისმყოფელ გავლენას მოახდენს მშრომელთა საქმიანობზე, ენგურის (კელელოზისა და ქაღალდის კომბინატი 1,5 მილიონი მანეთი მოგების ნაცვლად უახლოეს ბისკემს სახელერად 5 მილიონ მანეთ მოგებას მისკემს სახელეშრეთოს.

უურნალ "დროშის" შკითხველებს, ალბათ, დააინტერესებთ, რა კორექტივები შეიტანა ენგურჰესის მშენებლობამ ცელულოზისა და ქაღალდის კომბი-

ნატის საქმიანობაში?

ენგურზე უნიკალური კაშხლის აგებამ შეუძლებელი გახადა მდინარეზე მორების დაცურება და კომბინატისთვის საჭირო ნედლეულის მიწოდება. გარდა ამისა, კომბინატს შეუწუდა მისთვის საჭირო ტექნიკური წყალი.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ "საქჰიდროენერგომშენის" ტრესტს დაავლეს, რომ გალის წყალსაცავიდან უნგურის ცელულობისა და ქალალდის კომბინატაზდე შემჭიდროებულ ვადებში გაიყვანის წყალსადენი ეს წყალსადენა მთლაგნად უზრუნველყოფს კომბინატის ქრთხოვნილებას ტექნიკურ წყალზე.

ნაპატიო დავალების შესრულება ამჟაშად წარმატებით ხორ(ცელდება) ტრესტის მშართველი მიმეიდ (სისგარძვალი, საგაზი შმენტილობის ჩაშმართველოს უფროში (ზუბან მმეწიძე, უბნის უფროსი ხეროში საგანაშა, თრესტის ფროლებდებს თითოეული ეფირ ახლაბა და ენერგიას არ ზოვავენ ნაკისრი ვალდებულების დროულად შესასრულიბლადი

საიდან უნდა მიიღოს ენგურის ცელულოზისა და ქაღალდის კომბინატმა საჭირო ნედლეული?

სვანეთის მთებში წლების მანძილზე ტყეების გამუდმებულმა ქიამ მნიშვნელოვნად. დააზარალა ჩვენი რესპუბლიკის ეს ერთ-ერთი წარმტაცი კუთხე. აუცილებელი გახდა მთებზე შეფენილი საუკუნოვანი კორომების დაცვა.

ზემდგომშა ორგანოებმა დაუყოვნებლივ მიიღეს სათანადო ზომები, კომბინატი საჭირო ნედღეულს ახლა შორეულ აღმოსავლეთიდან იღებს, წარმოების ზრდასთან ერთად, კიდევ უფრო გაიზრდება შემო-

ზიდული მერქნის რაოდენობა.

კომბინატის დირექტორთან ოთარ ფაცაციასთან საუბარში იხიც შევიტუვეთ, რომ ზე-ტეის ზაცვლად გაზჩარბულია შორეულ აღმოსავლეთიდან ნაზეგარფაბრიკატები შემოიტანონ. ეს მნიშვნფლოვნად შეამცირებს საგტანსპორტო ბარჩებს, დაზოგავს მუშახელს, დროს, ნაკლებად დაბინძურდება ნაზმარი ტექნიკური წყალი.

აშიერკავკასიის პირმშო — ენგურის ცელულოზისა და ქალალდის კომბინატი მალე კიდევ უფრო მომძლავრდება და საიმედოდ ჩადგება მშრომელი ხალბის სამსაბურში.

ᲘᲞᲝᲚᲘᲢᲔ 0**Ნ**ᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲬᲘᲒᲜᲘᲡ ᲑᲔᲭᲓᲕᲘᲡ ᲝᲡᲢᲐᲢᲘ

ვისაც პოლიგრაფიულ წარმოებასთან აქვს საქმე, შეუძლებელია, არ იცნობლეს ვახტანგ მენთეშაშვილს — წიგნის ბეჭდვის საუკეთესო სპეციალისტსა და გულისხმიერ ადა-

მუშაობდა სხვადასხვა სტამბაში, ჯერ საბუჭდი საამქროს უფროსად, შემდეგ — დირექტორის მოადგილის მოვალეობას ასრულებდა. მერე — ბეჭდვითი სიტყვის კომბინატის თუ თბილისის პირველი სტამბის დირექტორად; ამჟამად თბილისის მე-12 სტამბის დირექტორია. აგერ უკვე 45 წელია, რაც იგი ენერგიულად ემსახურება წიგნის ბეჭდვის კეთილშობილურ საქმეს.

ვახტანგ მენთემაშვილს ახლახან შეუსრულდა დაბადების 60 წლისთავი, მაგრამ მიუხედავად ასაკისა,
იგი კვლავ მხნედ და ყოჩალად გამოიყურება; ახალგაზრდულად ფუსფუსებს, სულ საქმითაა დაკავებული. კაბინეტში დიდხანს ვერ ნაგათ — ხან ერთ საამქროშია, ხან
— მეორეში. ბექდვის ველა პროცესს ადემებს თვალ-კურს; გულმოდგინედ ამოწმებს ნიგნის თავფურელისა თუ გამოსაშვები ცნობების სისწორეს, ანაწყობის ხარისხს, ყლის მახტატულ გაფორმებას, ილუსტრაციებისა და ფერადი
თავსათაურების ბექდვის კარგისიანობას, თაბახთა კეცვის, კერმეისიათუ ცდაპი ჩასმის მსვლელობას. ერთი სიტყვით, მისი ზეადამხდველობით ხღება ნიგნის გამოცემა— ანაწყობიდან სასიგნალო ეგზემშალაბის
მოცებამდე. მის მახვილ თვალს არ
გამოეპარება ბექცვის პროცექმი

ვახტანგ მენთემაშვილმა ბეჭდვის საქმის ყოველი წვრილმანი იცის და ახალბედა პოლიგრაფისტებს ნინასწარვე აფრთხილებს, ბეჭდვის პროცესში სად რა ხარვეზი შეიძლება გამოვლინდეს. საკმარისია ერთი დლე დაჰყოთ წარმოებაში, რომ ნათელო წარმოდგენა შეგექმნათ მა მრავალმხრივ პოლიგრაფიულ საქმიანობაზე. წარმოების მუშებს მასთან მჭიდრო კავშირი აქვთ: ზოგი რჩევისათვის მიცის, ზოგი — სათხოფნელად, ზოგს შესამოწმებლად მიაქვს შესრულებული თუ შესასრულებული სამუშაო, ზოგი მის კონსულტაციის მოელის. გახტანგ მენთეშაშვილიც არავის ტოვებს უყურადღებოდ ან გულნაკლულად, კოლეგებს სასტამბო საქმის ცოდნასა და გამოცდილებას უზიარებს.

პოლიგრაფიული საქმე არ არსეპობს ნიგნის სიცაოფლის გარემეპობს ნიგნის სიცაოფლის გარემეარს საქმეში, კაცი ნიგნის ქემმარი,
არს გაქმეში, კაცი ნიგნის ქემმარი,
არჩევი ქალალადზე გადაგექა, პოლიგრაფისტი მის ნააზრევს, როლიგრაფისტი მის ნააზრევს, როლიგრაფისტი მის ნააზრევს, ბოლიგრაფისტი მის ნააზრევს, ბოლიგრაფისტი მის ნააზრევს, ბოლიგრე ამშიტი, ლითონმა ისხამს და
შემდეგ ბექლურად ამრავლებს ქალილდზე, ი. ნიგნის ოსტატი ასრულებს ტექნიკურად რთულ და
ფიზიკურად მიძმე სამუშვარს, ასე
რომ, გონებრივი და ფიზიკური,
არუს ამშეგენი გალაკტიოა ციე
შაგრებილი გაგტორთა მიერ
აარებილი და ძლებად მირითმეული ნიგნები გალაკტიონ ტაბიძისა,
გიორგი ლეონისა, სიმონ ჩიქოვანისა, იოსებ გარმაშვოლის გირიშავი-

მრავალ წიგნს ატყვია მისი მზრუნველი ხელი. მათი ჩამთთვლა პორს ნაგივეანს. მხოლოდ სანიმორს ნაგგივეანს. მხოლოდ სანიმორს ნაგგივეანს. მხოლოდ სანიგინი და გამახავლებ "ქართული სამტოთ ენციკლოპედიის" პირველ ტომს, რომელიც აინყო, გაიბექდა, აიკინძა და გადაში ჩისძავა "მენთუ—კინსულტაციით (მაში გი გამტორად მუშაობდა). უფრო ადრექგორად მუშაობდა). უფრო ადრემან კინთული კლაბიკური მწერლობის ოცტომიანი გამოცემის "ჩვენი საუნჯის" საუცბოლი ანყობის, დაბუცბდვისა და აკინძვის საქმეში (გამომცემლობა "ნაკა-დაპიქსტში (გამომცემლობა) "ნაკა-დაკინტშის საქმეში (გამომცემლობა "ნაკა-ფლო").

ვახგანც მენთეშაშვილი 1945 წლიდან საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის წევრია, ღვაწლმოსილ პოლიგრაფისტს მიღებული აქვს შრომის ნთელი დრომის ორდენი, რამდენიმე საკავშირო და რესპუბლიკური დიპლომი და საპატიო სიგელი, მინიჭებული აქვს საქართველოს სსრ კულტურის დამსახურებული ტუშავის ნოდება.

ვახტანგ მენთეშაშვილს ახლახან დაბადების 60 წლისთავი გულითადად მიულოცეს მისმა კოლეგებმა.

ჩვენც ხანგრძლივი, ჯანმრთელი და ბედნიერი სიცოცხლე ეუსურვოთ ქართული წიგნის ბეჭდვის ჩინებულ ოსტატს!

> 03550 ლოლაუვილი, პროფესორი.

6M&26 3033293

მაფია ამერიკის შეერთებული შტატგბის თანამედროვეთბის მნიშვნელოვანი სოციალური ფენომენია უაგორებად სამიში, გავლენიანი და იდუმა-ლებით მოცულო ფენომენია და იდუმა-ლებით მოცულო ფენომენი, რომლის ძლიერება იმდენად დოდია, რომ მის რისხვას კერ ასცდა თვით პრეზიდენტიც კი ჯონ კენედი, რომელსაც ულტრარეაქცოულმა ამერიკამ არ აპატია ნეოლიტერალური გადახრები და რომელიტ, ბოლოს და ბოლოს, დალახის ქუჩაზე გამოესალმა სიცოცხლება

ლიც, ბოლოს და ბოლოს, დალასის ქუჩაზე გამოქცალმა სიცოცზლესბოლოფროინდელი გამოკვლევები
ნათღლყოდენ, რომ პრუნიდენტის
მკვლელობაში უკანასკნელი ნერტილი სნორც მაფიამ დასაგ, მთუხედაგად იმისა, რომ ამ მკვლელობის
ორგანიზება სრულიად ლეგალური
სამმართველოსა და ზემობლური სამმართველოსა და ზემობდაგად იმისა, რომ იე განებადების — და ზანერვის ცენტრლური სამმართველოსა და ზემობდა გამობული გამოძიების ფედერალური ბოურის მუურვეობით ნარიმარდა გამობელი გამოძიების განებადები
— იგი რეალობაა. სხვაგვარად შეულებულია აიხსნას ათუულობით
დამიანის მოულოდნელ სიკვდილ
ან იღუმალი გაქრობა, გაღმიანტებისა, რომლებიდ აიხსნას ათუულობის
მკვლელობასთან და
გამირებული გაქრობა, გამიანტებგამირებული იკტმასტურის და აიანმიმ
გამების განებადების
გამირებული სეგიან ამერიების ყოგამირებული სეგიან ამერიების ყოგელდლიურობის მარითინებული სეც-

მაფიის ნარსული შუა საუკუნეებში იკარვიება. XIII საუკუნემი, როცა იგი ნარმოიშვა, მას პროგრესული დანიშნულება პქონდა. ეს იყო ფრანგი დამპერობლების ნააღმდეგ მიმაროული პატროიტული ორგანიზაცია, რომლის სახელნოდების პირველი ასოებისაგან შედგა თვით სახელწოდებაც "მაფია" — "მორტე აი ფრანჩეზი, ინტერვენტი, ასასინი".

უფრო გვიან შექმნილი ორგანიხაეთა, მისი მეთოდვის სიელიელმა ბარონებმა გაძვალტასვებულ, გაუნათლებულ გლეხობას დაუპირისპირეს, ფეოფალთა ძალმომძეთბის პირეს, ფეოფალთა ძალმომძეთბის ნინააღმდეგ, რომ აღსდგებოდა ხოლმე დროდადრო. მათი ზედამხელპელებისა და მეველების დაქირავებული ბანდების (იტალიურად "გაბულიტანს სექმდა სიცილიის ულაპაზესი ველების — კონეა დ, ორომაზესი პელების — კონეა დ, ორომელადა გამოკანისა მეკიდრთ, ვინენ სანოვატება და საქონელს, სარჩო-საბადებულსა და საქონელს, საქ უ უმცირები ნინააღმდეგო-

ბისათვის.

როეა XIX და XX საუკუნეთა მიჯ6აზე უვროპის ათასობით ლარიბ ღატაკმა კაპიტალიზმის ალოქმულ ქვეყანას — ამერიკის მეგრთებულ
შტატებს მიამურა უკანასუნელ იმედად, ერთ-ურთი მთავარი ნავადი
სწორედ სიცილიიდან მთვდინებოდა, ვინაიდან სიცილი. ეფო უვროპელ ტიტანებთან — ინგლისთან,

გერმანიასთან, საფრანგეთსა და ავსტრია-უნგრეთთან შედარებით ღარიბი იტალიის უღარიბესი, უუფლებო ნაწილი.

ლუბო ნაწილი.
უცხო გარემოში მოხვედრილთ,
სადაც მხოლოდ და მხოლოდ ურთი
აჩიტულატი მოქმედებდა "თუ მეიკ;
მანი" — "აკეთე ფული" როგორც
გინდა, რითაც გინდა, რაც მეიძლება მეტი, ოლონდ არ ჩავარდე,
ოლონდ გარეგანული ოთალობა შეინარჩუნე კანონსა და საზოგადოეგასთან, სიეილიელ პარიემს თავდაცვეს ან საარსებო საშუალებების
მოპოვების ქრთადერთ გზად მათთვის ესოდენ ნაცნობი ძალმომრეობიით მეთოდები ქგეცებოდათ.
უფრო სწორად, გულქვა, გოროზი
საზოგადოება, რომლისთებისაც დაგაიანის წონა მხოლოდ მილნუული
წარმატებათ განისაზღვრებოდა,
ხშირად მხოლოდ ამ ერთადერთ
გას უტფებდა მათ. ამიტომაც,
მოდი სწრაცადა ამერიკული დიდი
ქალაქების ბანდები, რომლებიც ახალ
გარემოში ბრონქსისა და პარლეშის, გრინიჩ-ვილივოსა და პარლგილანდებ ბარონების და პარლგილანდებ ბარონების და პარლგილანდებ ბარონების და პარლგილანდებ ბარონების აბატონობას
ამკეთდრებდნენ თავისსავე თანამე-

სასწაულებრიგად მომგებიანი სამოქმედო ასპარეზი შეუქმნა ბოროგმოქმედებას ამერიკის ისტორიაში ერთ-ერომა ველაზე უფრო სულელურმა საკანონმდებლო დადგენილებამ — "პროპიბიშნ-აკტ" —
ალკოპოლიანი სასმელების ნარმოებისა და ვაჭრობის აკრძალვან, როშელეც შეგროებული მტ-ტების მთავრობამ პირველი მსოფლიო ომის
შემდეგ მიიდო- იმ კანომნა, რომელსაც წმინდანთა საკრებულოს "იმიჯი" — იერსაბუ უნდა შეკემნა ალბათა ამერიკისათვის, უსაზღვრო ელდორადოდ გადაპესია იგი ველაჯურის ბანდიტისა და ქურდისათვის.

ფუროსი თაობის მკითხუცლო ალბათ უთუოდ ახსოდი ბოლი უაილფერის შცსანიშნავი ფილმი, რომელიც ჩევნს კერანებზე გადიოდა სახვლწოფებით "ჯარისკავის ბედი
ამერიკაში" ბიწყინვალე მსახიობმა
ჯიიმს კონგიმ ამ ფილმში რომანტიკოსი ბანდატის ედი ბარტლეტის
რთული, ნინააღმდეგობებით სავსე
სახე შექმნა ფილმში მის ანტიპოლს
ახევე ბრწყინვალე მსახიობი თამამობდა — მემფრი ბოგობრე, აშერიკის კერანის განცსტური "ნამბრ
უან" — ნომერი პირველი, რომელიც ინდივიდუალისტ ბარტლეტს
ორგანიზაციის ძალას უპირისპირებდა. ასეთი როლი ითამაშა 2D-იანი
ნლების მიწურულში ჩიკაგის მაფიის ერთ-ერთმა ბოსმა ალ კაპონცმ,
რომელიც შემდგო მლეგენდად იქვა
არავრთ რომანსა და ფილმში და
რომელიც სინამდგოლებები სრულიადაც არ იყო, თუ შვიძლება ითქვას,
"ეროენული ჰანმტაბში სრულიადაც არ იყო, თუ შვიძლება ითქვას,
"ეროენული ჰანმტაბში სრულიადაც არ იყო, თუ შვიძლება ითქვას,
"ეროენული ჰანმტაბში სოვატი",
"ეროენული ჰანმტაბში სოფატი",
"ეროენული ჰანმტაბის მოღვატი",
"ეროენული ჰანმტაბის პორველი
გინაგანი ე. ნ. "კასტელლამარეზეს"

ომი (მისი მონანილენი სიცილიის ამ პატარა ქალკქიდან იყვნენ ნარმიშობიის, მის შემდეგ მაფიამ ჩამოყალიბებული ორგანიზაციის სახე მიილი და აგდაიქიცა საიდუმლი, დახურულ კლანად "კოზა ნოსტარა" (ჩვენი საქმუ"), რომელმიც ბასოლუტამდე ასულ კანონად მოქმედებს "იმტიტა" — ურიიერთთავდებობა, კლანის საიღუმლოებათა. გაუთქმვლობა სიკდილის შიმთი

გაუთქძელოაა სიკვდილია იიიიი.

ამგამად ამერიკის შეგროდებული

მგატების ტერიტორია, ზოგიერთი

მხაცემების ტერიტორია, ზოგიერთი

მხაცემების ტერიტორია, ზოგიერთი

მინაცემების განანილებული, აქედან 5 ოგახი

ნოე-იორკმია, "ოჯახის" სათაკემი,
"აპიტანი" დგას — "კაპი", რომელსაც უსიტყვოდ ემორჩილებიან

"განატაცებით" აგარკულა ტერიტორია—

"განატაცებით" გარკულა ტერიტორია—

"განატაცებით" გარკულა ტერიტორია—

ბის ფარლევე პრონციტებები ჩარე
ვის უფლება, ან ექტტერიტორია—

გის ფარლევე პრონციტებები ჩარე
გის ფარლევე პრონციტებები განატ
გილი თანამიობების დაკანონცხული

თუ დაუკანონებელი პროსტიტებეთ
სა წიტებადასული დაკანონცხული

და დაუკანონებელი

და დაკანონცებები განატიტი

და დაკანონებული

და დაკანონებული

და განატიტიტი — "განატაცის განატადასული დასავნების სავანეებს

განატადასული დაციატირი და საირისტილი

და განატირილი სანდიაპატის ერთ
განატარიტოლი სანდიაპატის ერთ
განატირული სანდიაპატის ერთ
განატირული სანდიაპატის ერთ-

ნარმოადგენენ.
განგასტებული სინდიკატის ეროვნული ზელმძღვანელი, მისი "უგვირგვინი" მეფეა "კაპო დი ტუტი კაგან" " ყველა კაპოტანთა კაპოტანი"
ი "ყველა კაპოტანთა კაპოტანი"
ი "განუზომლად დიდია უმალლუსი სიუზერენის ძალაულლება, მაგრამ პასუზისმგებლობაცა და მუდმივი ყოველდიური საფრონეც, გონაიდან ყველა დიდი თუ პატარა კალიბრის კაპოტატან თავის შესაფერა
საბოლოო მიზნად ეს სანუკვარი
ტახტი მიაჩნია.

გახტი მიაჩნია. "მეფების" სალკატორე პირველი, "მეფების" სალკატორე პარანძანოს, ლიდ ხანს მეთაურობდა ლეგენდა გარანოს გარანს გ

ნათქვამია "ღვინის ქურდი მთხლეს გადააგოლესო" — "პოსების ბოსმა" ჯენოვეზემ, რომელიც არაერთხელ დაუძერა სამართალს მკულლობებში ბრალდებისათვის, უბრალო საქმეზე — ნარკოტიკებით ვაჭრობაზე ამოპყო თავი ატლანტის ფედერალურ ციხეში. აქ შეხვდა იგი ყოფილი მეუფის სალვატორე მარანძანოს პირად მცველს, განგსტერ ჯო ვალაჩის და მიიჩნია, რომ იგი ვალაჩიმ გასცა.

ერთხელ ჯენოვეზემ ვალაჩის არაკი მოუთხრო — თუ კალათში ერთი ვაშლო დალპა, იგ ულათში ერთი ვაშლო და გალათვი არაკალუპოს და გალათვი არ გალათვი არ გალათვი არ გალათვი არ გალათვის გალათვის არ გალათვის არ გ

ასე განდა ცნობილი 60-იანი წლეის მუახანებში ფართო საზოგადოებისათვის მაფიის საიდუმლოებანი, მისი შაებნელი ისტორია და თვით მისი სახელწოდებაც — "კოზა ნოსტრა".

დნობილი იტალიელი საზოგადო მოლკანე და მწერალი მიკელე პანგალეონე, რომელიც მავიის ნარსულისა და ანმყოს, მითებისა და რეალობათა მესანიმნავ მტიოდნეცითელება, ერთ-ერთ თავის ნიგნში წერდა: "მაგთა — ესაა ბოროტმოქმედი ორგანიზაციების რომელმაც ლმაცადა ფესავები სახელმნიფო აპარატსა და საზოგაგალებროც დანწესტელებებში".

იათელიძიიცო აგარატსა და საახოგაგალოებროვ ფანისებულებებში".
"ბოსთა ბოსი" ვოტო ფუნოვეზე
ცინუში გარდაიცვალა, მაგრამ გასაოცარი პომპეზურობით დაასაფლავეს საგავრული სასაფლაოზესენსაციების მოყვარული ამერიკული საზოგაფოება დიებდანს მკითხაობდა, ვინ იქნებოდა მისი ტაბტისა
და ძალაუფლების იმემკიდრე ამანმისცა გაზეთ "ნიუ-იორე პოსტს"
სპულება, განიცხადებინა: "რესსპუტატაბულობის არომატი, რომელიც
თან დააყვა დისკუსიებს ფენოვაზებს
მემკიდრეთა შესახებ, იმ ფაქტის
საცოველთათ ალიარებაზა მტესველებს, რომ მაცია ურცე ინსტიტუციას ნაიმროადებს, ხოლო მის
ლიფერებს მეუძლიათ შუსიზიდეთ პრიტუციას მისტის არის გარის გარი

აოით კიი .

განგსტერთა სინდიკატი მართლაც ერთ-ერთი ურყევი ინსტიტუტთა ამერიე-ერთი ურყევი ინსტიტუტთა ამერიეს შეერთებული მგატგების საზოგადოებრივი ცხოვრებისა, ვინაიდან მას თვით ამ საზოგადოების იმანენტური კანონზომიერებანი და თვისებები ასაზოგლოებები — "თუ მეიკ მანო", "აკეთუ ფული", რამდენიც გინდა, რითც გინდა, მაგრამა რაც შეიძლება მეტი — რესპექტაბელობის ნილაბს ქვეშ. დაუფარავი ცინიზმით აღიარა ეს ნიუ-იორკის ყოფილმა მერმა უილიაშ ო, დვაირმა, როდა მას სენატორი ჯასტეს კუთყევრი დაჰეითხავლა განესტერ ფრენკ კოსტელობაა ქემ ქასახებ: "რა მნიშვნლობა აქემ მას, ვინაა ის — ბანეირი, მრენვე-

ლი თუ განგსტერი, მისი საფულე
— აი რა არის მიმზიდველი"
— აი რა არის მიმზიდველი"
ხოლო იმას, რომ ენ საფულე
ბირსავსვა, ამტკიცებს ოფიციალური
ცნომები არაოდეციალური ბიზნე
სის მოგებათა შესახებ — ბოლო
რი წლის მანძილზე ორგანიზე
ბული ბოროტმიქმედების შემოსაგალი ნარკოტიკებით ავსერობის, კოგარგანდული საქონლის, სუტენერობის, ვარკოლი ანარკოლი არაქოლი ანარკოლი ანარკოლი ანა
რობის, ვარკოლი პარკოლი ანარკარელი თამიშობებისა და სხვა ამგავარი "საქმიანობისავან" 50 მილიარდ დოლარს,
გადააქარბებს, მეგარებისათვის ალ გადააჭარბებს. შედარებისათვის ალგადააჟაოიებს. თედაოებისათვის ალ-ბათ საინტერესო იქნება მიგვეთი-თებინა, რომ მსოფლიოს უდიდესი სამრეწველო კონცერნის "ჯენერალ მოტორზის" წლიური შემოსავალი თანხის მხოლოდ ნახევარს უდ-

ორგანიზებული ბოროტმოქმედება არალეგალური ბიზნესის მოყვა-რულთა ან ნახევრად პროფესიონა-ლთა მოქმედების ასპარეზი როდია. იგი ძალთა დაუზოგავად მიესწრა-ფის შეზრდას ლეგალურ ბიზნესთან, ბინძური შემოსავლის განწმენდას იგი თალთა დაუსობაკად მიტასრაფის შეხრდას ლეგალურ ბიზნესთან,
ბინძური შემოსავლის განწმენდას
რესმექტაპელურ ფირმებსა და კომპანიებში. საპრეზიდენტო კომსიის
წევრი ედიენ შური თავის ნიგნში
"ჩვენი ბოროტმოქმედი საზოგადოება" წერდა: "ბოროტმოქმედი საზოგადოება" წერდა: "ბოროტმოქმედი ბოლის
და ბოლის ის ფასია, რომელიც
ჩვენ იძულებული ვართ გადავიხალოთ ჩვენი საზოგადოება გადავიხალოთ ჩვენი საზოგადოება მატატუქტურისათვის, რომელიც ჩვენც
შვექმენით. "ჩვენს საზოგადოება
მანიშვნელოვანნილა ააგებულია
ფართო გავებით გასაღების მტარუგართო გავებით გასაღების შესალეგლობაზე... სწორედ ეს თვისებები არის უმთავრესი გამოცადლაბანდის პროფესიაში გამოცადლი
ალთაბანდის პროფესიაში
ან რაა გასაკვირი ქვეყანაში, სა¬აც ნელინადში. 5 მილიონი ბოროტმოქმედება ხდება, 30 ათასზე

როტმოქმედება ხდება, 30 ათასზე მეტი მკელელობა, სადაც 220 მოლონამდე მოქალაქეს ხელთ 50 მოლიონა რველულებო გააჩნია, სადაც
ბოროტმოქმედებათა 80 პროცენტამდე გაუხსხელი რჩება, სადაც პოლიცია ყოვლი 5 ბოროტმოქმედიდან მხოლოდ 1 ააბგამოქბის, კონაიდან მხოლო 1 აბგამოქბის 10 ათანისტობიო მაფის წვეტიბი 10 ათანისტობის განცხელ — განტის მანცხელ — განტის განცხებულებებთან, პროფააებრივ დანცხებულებებთან, პროფააებრივ დანცხებულებებთან, პროფააებრივ დანცხებულებებთან, პროფააებრივ დანცხებულებებთან, პროფააებრიებატთან, გავლენიან სენატორის
ბარი გოლუოტების განცხეტიებთან, კონემციანტის განცხეტიებთან, კონემციანტის განცხეტიებთან, კონემციანტის განცხეტიებთან, კონემციან პოტეტი როდონოს მქოლრო
ერთიებთობა ცნობონის მქოლრო

ფრთიერთობა ცნობილ განგსტერ რიჩარდ ბოპარდოსთან და სხე.
მაფიას ფართო საერთაშორისო
არეალი აქვს, პირველ რიგში თავი
სი, "საქმიაპის" ინტერცსების დაცვისა და პოზიციების განმტკიცებისათვის. სულ ახლახან "პაობტალიზმის ფინანსურ სამყაროში მცირე
ზომის მინისძვრა გამოინვია ორი
ბანკის — "ბანკა პრივატა იტალიანა" და ფობანკლინის ნაციონალური
ბანკის გაკოტრებამ. ამასთან ერ-

თად ნიუ-იორკის სასტუმრო "პი-ერიდან" უგზო-უკვლოდ გაქრა "ბა-ნკა პრივატას" პრეზიდენტი მიკელე სინდონა. როგორც გამოირკვა, ორი-

ფროდან" უგზო-უკელოდ გაქრა "ბანაკ პრიეატას. პიწეზიდენტი მიკელე
სინდონა. როგორც გამოირკვა, ორივე ქა ბანგი და თვით მიკელე სინფონა სხვა არა იყო რა, თუ არა
რესაქტაბალური ბირმა განგსტერთა ავუარების განწმვნდისათვის
თვნვვისა და ლობანის, პაირბის, მიდანისა და ცოურიბის კანწმვნდისათვის
თვნვვისა და ლობანის, პაირბის, მიდანისა და ცოურიბის კანწმვნდისათვის
თვნვვისა და ლობანის, პაირბის, მიდანისა და ცოურიბის კანწმვნდისათვის
თვნვვისა და ლობანის, პაირბის, მიდანისა და ცოურიბის
დეგალურ
ბანდოტების ტაცვიამ თავის სახლთან
სიცოცნლეს გამობასლამ,
ამდეგ უფრო ამაზრანი ფენომენია ორგანიზებული ბოროტმოქმეფების სავრთაშორისო პოლიტიკური
ინტრივები, რომლებიც პრაქტიკულად მთულ კაპიტალისტურ სამყარის მოისიკვებ. საქორამორისო
მაფიოსები უკანასკმელ ბარიკტიკულად მთულ კაპიტალისტურ სამყარის მოისიკვებ. საქორამორის
გაფოოსები უკანასკმელ ბარიკტიკუდარის მოისიკვებ. საქორამორის
გაფოოსები და სისამდელები
გაულმოდებებ და დადალატებს...
ერთი შესედვით ეს თითქოს პარაგალიტებს...
ერთა შესედვით ეს თითქოს პარაგალიტებს...
ერთა შესედვით ეს თითქოს პაგალიტებებს...
ერთა შესედვით ეს თითქოს პაგალიტსული, შეურაცისტმა
ფეთასტურა ამ საკრამენტალური
კამიარის ჩვალობ. ამაწინ ესტ ებიბის
გამოაქტესა — აალერმშის მაცერის
გამოაქტესა — აალერმებდ სისტებ,
ის 1944 წელს განტიტებს და სანტიტებს და სანტიტებს და სანტიტებს და სანტიტებს და სანტიტებს და სანტიტებს მაფიოს მაფიოს მაფიოს მაფიოს მაფიოს მაფიოს თათბირის
შესაბებ მეურთებლო მისაბების

სტრატუგიული დაზეიქის სამსახურის ნარმომადენლის მრნანილებით ამ თათბირს განუხილად საკითხი სისელიის ავტონარის ქვეშ!
ახემ ამერიკულ კრეტროლს ქვემ!
ახეთ ვითარებაში გა გასაკვირი,
რომ დღემდე ამოუხსნელი ჩნება
იგალიას სავთარ გაეთანის, კახელმხიფოა გაერმიანეშის გარებილებნტის
ემრიკო მაგეთა გაქვანის, საჭელმხიფოა გაერმიანეშის გარებილებნტის
საგოაცით, კატისტროფის მედეკად.
1962 წელს, აქამოანის განუსი
1962 წელს, აქამოანის განუსი
მაგების რეფშება ქომებნტის
მაგების რეფშება ქომებნტის
მაგების განების განების განების
მანების განების განების განების
მანების განების განების განების
მანების განების განების განების
მანების განების განების განების განების განების განების განების განების
მანების განების გა

როცა მათი ბატონობა ამსოლუტუ-რად შეუზლდავი იყო. პრაქტიკულად დღემდე ასვეკ ამ-ოუსხნელი ჩჩება 1970 წელს სი-ცილიურ გაზეთ "ორას" რედაქტო-რის მაურო დე მაუროს გაქრობა. 1971 წელს პალერმოს გენერალური პროკუნორის პიგტრო სკალიინესა და 1979 წელს მოსამართლე ჩებარე ფა 1979 წელს მოსამართლე ჩებარე ტერანოვას მკულელობა, ჯაფმიანე-ბისა, რომელთაც, არსებული მონა-ცემებით, მოაგნცს მატერ მკულ-ლების ჟინაობას, საუკუნის საიდუ-მლოებად" იქცა პრებოდენტ ჯონ-კუნიცის მკულელობა დალასში, ხო-ლო კუბის რევოლელის ბელაფის ფიდელ კასტროს მკულელობის ცდა, რომლის რეალობა თვით შევრთე-ბული შტატების სენატის კომისიამ დაადასტურა 1977 წელს, ჩიავაფოს იყო ორგანიზებული (ცენტარალური საფაზეგირეთ სამმართველოს დავა-ლებით!

ლებით! ამდენად, მაფია მხოლოდ ერთ-ერთი კანცეროგენული კვანძია იმ საბედისწერო ავადმყოფობისა, რო-მლითაც კაპიტალისტური სამყაროს უდიდესი ქვეყანა — ამერიკის შე-ერთებული შტატებია მოცული.

330Mk33 COL 3360336320

ცნობილი მეცნიერის რამაზ პატარიძის წერილმა "ავთანდილის ყოვლი საჭაბუკო", მე, რუსთველოლოგიით დაინტერესებულ მკითხველს, ხელახლა გადამაკითხა 1978 წელს დაბექდილი მისი "ნავროზობა დღე გულა-ნშაროში", აგრეთვე 1979 წელს გამოქვეყნებული მისივე "სულიერი და ხორციელი". რა თქმა უნდა, წერილებმა დიდი შთაბეჭდილება დატოვეს ჩემზე, მაგრამ დამაფიქრა იმ ფაქტმა, რომ მასალები ვეფხისტყაოსნის ამა თუ იმ სტროფის სიყალბის შესახებ ხშირად ქვეყნდება, ხოლო საწინააღმდეგო შინაარსისა ან სულ არ იბეჭდება, ან ძალზე იშვია-

მეცნიერის აზრით, "რუსთველოლოგიის ერთ-ერთი საზრუნავია, ვეფხისტყაოსნის ტექსტი ჩანართი და დანართი სტროფებისაგან გაიცხრილოს". ჩვენ კი გვგონია, რომ დაუსრულებელმა გაცხრილვამ, პოემის ტექსტი გააღარიბა და არაერთი ახალი ხარვეზი გაუჩინა. ვფიქრობთ, ყურადღება უნდა მიექცეს პოემის ნამდვილი სტროფების აღდგენას და ხარვეზების შევსებას.

მკვლევარი ამბობს, ჩანართი სტროფების გამოვლენა და მათი გაძევება ვეფხისტყაოსნის ტექსტიდან, არა თუ რაიმეს აკლებს და ვნებს პოემას, არამედ უფრო მეტად ხვეწს და გვაახლოებს რუსთაველის ქმნილების დედანსო, მაგრამ, ჩვენი აზრით, როცა ტექსტიდან იღებენ ინტერპოლაციებად მონათლულ რუსთაველის სტროფებს, მაშინ კი არ ვუახლოვდებით პოეტის ხელიდან გამოსულ სავარაუდო ტექსტს, არამედ თანდათან ვშორდებით მას.

ვფიქრობთ, ვახტანგისეულ გამოცემაში არც ჩანართებია და არც დანართები, იქ ბეფრია ხარვეზი, რომელთა შევსებაა საჭირო. ჩანართობის დამტკიცება მეცნიერული არგუმენტებით შეუძლებელია; თვით მოვლენების თანამიმდევრობას მივყავართ ამ დას-

ვახტანგისეული გამოცემის რედაქტორი სინამდვილეში არა ვახტანგ მეექვსე, არამედ მისივე მესტამბე მიქელი, კარის დეკანოზის შვილი უნდა იყოს. ეს აზრი პირველად წამოაყენა აკადემიკოხმა კ. კეკელიძემ. ჩვენი აზრით, ვახტანგმა მოამზადა ზაზასეული ხელნაწერის შესაბამისი ვრცელი ტექსტი, მაგრამ იმ დროს, როცა წიგნის ბეჭდვა უნდა დაწყებულიყო, იგი შაჰმა ირანში გაიწვია და იქ შვიდ წელიწადს დარჩა. უთუოდ საჭირო გახდა მომზადებული

<u> ግተረጋንሀ የገንጋንር</u>

ტექსტის შემოკლება და ბეჭდვის დაჩქარება, ვიდრე ვახტანგი ქართლის მეფედ ითვლებოდა. ვფიქრობთ, მიქელს არ შეეძლო არც კრიტიკული რედაქციის შემუშავება და არც ხელოვნურად შემოკლებული ტექსტის შედგენა. მაგრამ მას უთუოდ ხელთ ჰქონდა ე. წ. არტანუჯის რედაქციის ხელნაწერი, უძველეს დროში უცნობი რედაქტორ-გადამწერის მიერ ხელოვნურად შემოკლებული პოემის ტექსტი. მიქელმა მას შეადარა ვახტანგისეული ტექსტი და იქიდან ამოიღო ყველა სტროფი, რომლებიც არ აღმოჩნდა არტანუჯის რედაქციის მოკლე ვარიანტში. ასევე მოექცა იგი არტანუჯის ხელნაწერ იმ სტროფებსაც, რომლებიც მე-17 საუკუნის არც ერთ ხელნაწერში არ მოიპოვება. ამრიგად, მიქელმა ახალ რედაქციაში დატოვა მხოლოდ ის სტროფები, ერთსა და იმავე დროს ვახტანგისეულ რედაქციაშიც რომ იყო და უძველეს, ხელოვნურად შემოკლებულ ხელნაწერშიც.

ჩვენი დროის ზოგი მკვლეცარი ვეფხისტყაოსნის არტანუჯულ რედაქციას გ. თუმანიშვილის ინტერპოლატორობის ნაყოფად მიიჩნევს, მაგრამ ეს არ უნდა იყოს სწორი. მრავალი არგუმენტით მტკიცდება, რომ არტანუგული მოკლე ვარიანტი ნამდვილად არსებობდა და იგი მოი პოვა გ. თუმანიშვილმა. ამ არგუმენტებიდან მთავარია შემდეგი:

1. გადამწერები პ. ლარაძე, გ. მიჟეროვეჯი, ს. გარაყანიძე და ს. ნასიძე თავიანთ ანდერძებში აცხადებენ რომ არტანუ*ჯ*ის ხელნაწერი თავად იხილეს მათ და "მუნითგან გარდმოსწერეს" თავიანთი ნუსხები. ეს განცხადებები მათ გაკეთებული აქვთ ერთიმეორისაგან დამოუკიდებლად სხვადასხვა დროს. ამასთან, სხვა გადამწერები ეჭვსაც კი არ გამოთქვამენ თუმანიშვილის ღვაწლზე უძველესი ხელნაწერის მოპოვების საქმეში.

2. არტანუჯული რედაქციის ხელნაწერზე დართული ყოფილა ლექსიკონი "ძნელთა ლექსთა ადვილ მისახდომელად". ლექსიკონი დართულია მე-19 საუკუნის ხელნაწერებზე, რომლებიც გადაწერილია არტანუკულიდან. მარტო ეს ფაქტი ადასტურებს, რომ გ. თუმანიშვილმა ნამდვილად მოიპოვა არტანუჯში მოკლე რედაქციის უძგელესი ხელნაწერი. სამწუხაროდ, იგი ძალიან დაზიანებული ყოფილა და სიძველისაგან "ძნელად აღმოსაცნობელი". გ. თუმანიშვილის გარდაცვალების შემდეგ ეს ხელნაწერი დაკარგულა.

თუკი მე-19 საუკუნემდე მოაღწია

ამ ტიდაქციის ხელნაწერთა თუნდაც ერთმა ეგზემაბლარმა, მით ეფრო შეიძლებოდა, რომ ისინი აქა-იქ შემორჩენილიკო მე-17 სუჟკენის ბოლის ძველი წიგნების მოყვარულია ოკაბებში, უექველია, ეაბტანესას სავარაუდებელია, რომ მიქელმა, როგორც ვაბტანგის ოკაბთან დაახლოებულმა პირმა, ამ ხელნაწერით ისარჯებლა.

3. ეჭვი გ. თუმანიშვილის ინტერპოლატორობის შესახებ გამოიწვია ბარბარე ქობულოვის მინაწერმა მისგან ნაჩუქარ ნუსხაზე. მასში ნათქვამია, რომ 11 სტროფი, რომლებიც თუმანიშვილმა არტანუკულიდან ამ ნუსხაში გადაიტანა, თვითონ შეუთხზავს და ძალიან "მუნასიბ" ადგილას ჩაუმატებიაო. მინაწერი გაკეთებულია ჩუქებიდან ორმოცი წლის შემდეგ, როცა მისი ახალი მფლობელი უკვე ღრმად მოხუცებული იყო. ინტერპოლატორობა რომ ასე სასახელო ყოფილიყო, ამას უთუოდ აღნიშნავდნენ პირველგადამწერები. როგორც ჩანს, ბ. ქობულოვმა წაიკითხა "მუნასიბ" ადგილას ჩამატებული სტროფები და გულუბრყვილოდ მიიღო თუმანიშვილისაგან შეთხზულად. ეს მას თავისი მეგობრის ნიჭიერების გამოხატულებად მიუჩნევია. ბ. ქობულოვის მინაწერის მეცნიერულ არგუმენტად მიჩნევა შეცდომა უნდა იყოს. სამწუხაროდ, ეს აზრი უკრიტიკოდ მიიღო ალ. სარაჯიშვილმა და ჭეშმარიტებად მიიჩნია. ჩვენი დროის ზოგიერთმა მკვლევარმაც იოლად ირწმუნა ეს. ჩვენი რწმენით, გ. თუმანიშვილმა სინამდვილეში აღმოაჩინა ვახტანგისეული გამოცემის ერთ-ერთი პირველწყარო. მას არავითარი ყალბი სტროფები არ შეუთხზავს და არ ჩაუმატებია რუსთაველის პოემაში, O პირიქით, დიდად აწუხებდა ის ფაქტი, რომ ვეფხისტყაოსანმა მის დრომდე ძალიან დამახინჯებულად მოაღ-M წია და ამიტომ ეძებდა უძველეს ხელ-

5080Ab. არტანუჯულ ვარიანტში არის 17 სტროფი, რომლებიც არ **შესუ**ლა მე-17 საუკუნის არც ერთ ხელნაწერში. უთუოდ პოემის თავდაპირველ რედაქციაში იყო ეს სტროფები, მაგრამ იმ ხელნაწერებს ჩვენამდე არ მოუღწევია. ხომ არ უნდა ვივარაუდოთ, რომ ნაწარმოების ვარიანტებად დამუშავების პროცესში რუსთაველმა თვითონვე უარყო ეს სტროფები? იქნებ ზემოაღნიშნული თერთმეტსტროფიანი ეპიზოდი რუსთაველმა შეცვალა ინდო-ხატაელთა ამბით, რომელიც მიქელმა პოემიდან ი**მიტო**მ ამოიღო, რომ იგი უძველეს მოკლე ხელნაწერში არ იყო.

არტანუგის რედაქციის ტექსტი ხარეეზებიანია, რადგან შემოკლების დრის სამებოს გამხდანა სტროფების და ეპიზოდების ამოდება. სხვანაირადა მოკლე რედაქციის შემუშავება არი შეიძლებოდა. ჩანართები კი იმიტომ არ არის უძველეს ხელნაწერში, რომ შისი შედგენის დროს ინტერპოლტორობას ადგილი არ ჰქონია.

ზემონათქვამში გვარწმუნებს ვეფხისტყაოსნის ზაზასეული, არტანუქული და ვახტანგისეული ვარიანტების **ერომანეთთან** შედარება, ვახტანგისეული გამოცემის უშუალო წყაროებია ზაზასეული და არტანუ⋠ის უძველესი ხელნაწერები. ამრიგალ, ვახტანგისეული გამოცემის ტექსტი არტანუ⋠≈ს რედაქციის მსგაფსად არის უჩანართო, მაგრამ ზარვეზებიანი...

სამწუხაროდ, ჩ. პატარიძე არ ითალისწინებს ვახტანგისუთლი გამოცემის ტექსტის შეგშუმავების პირობებს. გვლევარს მიაჩნია, რომ აქ არის მრავალი ჩანაროთ. ამგერადა ჩვენ შევემებებთ ოთხ სტროფს, რომლებიც ჩანართებად მთუჩნევია მეცნიერს, ეს სტროფებია 1113-ე, 1246-ე, 1248-ე და 1144-ე (მეორე სათუბილეო გამოცემის მიხედვით). მოკლიდ განგიხილოთ ოთხივე.

1. ხტროფი 1118-ე: "ბალსა შიგან თამაშობად საღამოსა გავე ჟამსა, გაიტანე ხათუნები, — მათი ქმევა ჩემგან ხამსა, — მომყვებოდეს მომდერალნი, იტყოდიან ტებილსა ხმასა, ვიმფერდი და კემმწვილიბდი, ვიცვალებდი რიდე-თმასა".

ნადიმად. საღამოს ფატმანი თავის სტუმრებთან ერთად გავიდა ბაღში, სადაც იყო
რამდენიმე სახლა. ფატმანმა ასე უწერა ავთანდილს ისინი: "იქ ბალსა შიგან
ტურფანი სახლნი, ნატიფად გებულნი, მადალნი, ყოვლგნათ მგადველნი,
ზღვის ზედა წაკიდებულნი". ერთერთ სახლში ფატმანი ცხოერობდა
თავისი იყაბათურია, სხვა სახლებს კი
საჭიროების მიხედვით იყენებდნენ,
ზოვი სასტუმრო იყო, ზოგს სხვა
დანშნულება ჰქონდა. ერთ ასეთ
ნატიფად ნაგებ სახლში ფატმანმა დააბინავი და დამალა ტუვეობიდან და

სნილი ნესტანი. ბაღში ფატმანმა და ხათუნებმა ერთხანს ითამაშეს, იმლერეს. ბოლოს მასპინძელმა ისინი შეიპატიჟა "ზღვას წაკიდებულ ყოვლგნით მხედველ" სახლში, იქ "კვლა დაიდვეს ნადიმი" და ლხინი განაახლეს (1114). მოულოდნელად ფატმანი ცუდად გახდა, ნადიმი შეწყდა, ხათუნები წავიდნენ და მასპინძელი მარტო დარჩა (1115). ფატმანმა გამოაღო ფანჯარა და სევდის გასაქარვებლად ზღვას დაუწყო ცქერა: შორს დაინახა ნავი (1116), რომლითაც დავარის მონებს ნესტანი მოჰყავდათ. ნავი გაჩერდა ფატმანის სახლთან ახლოს. ნაპირზე გადმოსვლისთანავე ფატმანის მონებმა ზანგები დახოცეს და ნესტანი ფატმანს მიჰგვარეს. ასე გათავისუფლდა ნესტანი და მოხვდა ფატმანის ხელში.

პოეტმა ნაგროზობა იმიტომ აღწერა, რომ ამ დღეს ფატმანი შეეხვედრებინა ნესტანისათვის. ამის გარეშე ავთანდილი ვერ მიაგნებდა ნესტანის ადგილ სამყოფელს. იმ დღეს რომ არ ყოფილიყო ნავროზობა, ფატმანი არ წავიდოდა მეფის სასახლეში, იქიდან არ წამოიყვანდა ხათუნებს და მათთვის არ გამართავდა ნადიმს, არ წაიყვანდა მათ ბაღში სასეირნოდ და სათამაშოდ, არ შეიწვევდა "ყოველგნით მხედველ" სახლში და ვერ შეხვდებოდა ნესტანს. ეს შეხვედრა კი აუცილებელი იყო პოემის სიუჟეტის განვითარებისათვის. უამისოდ ნესტანის კვალი უთუოდ დაიკარგებოდა. ჩვენი აზრით, ამ ეპიზოდიდან, არა-

იუკი პირის, ერიი ტაეპის ამოლებაც კი არ შეიძლება. 1113-ე სტროფი არა ჰგავს ჩანართს. ეს სტროფი რომ ჩანართი იყოს, არც "ვახტანგისუულ გამოცემაში მოხვდებოდა და არც არტანუკის რედაქციის ხელნაწერში.

2. ხტროფი 1246-ე: "ფატმან მისსა შევნებასა მეტის-მეტად ჰკვირდებოდა მან პასუხი არი გასცა, თავის წინა ლიმდებოდა: "შეეტყვების, არ მიცნობსო, ეგრე ვითა ყივნდებოდა!" თუცა რასმე იფერებდა, მეტი არი გაჰკიდოდა".

ეს სტროფი, მეცნიერის აზრით, პოეტურად მდარეა, შინაარსელად გუმართლებელი. "ფატმანის რეაქცია ავთანდილის ჩაცმულობისა და გარეგნობის გამო წინა სტროფში მოკლედ და კონკრებულად მთავრდება", ამიტომ 1246-ე სტროფში თთაქოს განმეორებაა იმისა, "სტროფმს ბოლი ორიტაები საკმაოდ ბუნდოვანია" და ასტროფი ჩანართად მიიჩნიეს ი. აბულაძემ და მ. წერეთელმა". ამ მკვლეაართა თვალსაზრისს პტიეცემული რ. აბუარიძეც იზიარებს.

მართალია, პოეტურად "მდარე" სტროფები მოიძებნება ამ გენიალურ პოემაშიც, მაგრამ ამ მოტივით მათი მიჩნევა ინტერპოლაციებად არ შეიძ-

ეტყობა, დროთა განმავლობაში გადამწერებს სტროფი დაუმახინჯებიათ. ამის შედეგად რედაქტორები ზოგიერთ სიტყვასა და ფრაზას მასში სხვადასხვანაირად კითხულობენ. მესამე ტაეპის მეორე ცეზურა 1712, 1914, 1934, წლების გამოცემებში იკითხება ასე: "რა რეგვნადა, რაგვარ ხმობდა"; 1937, 1957, 1970 წლების გამოცემებში ასე: "ეგრე ვითა ყივნდებოდა", 1966 წლის გამოცემაში კი ასე: "ეგრე ვითა ყოვნდებოდა." მეოთხე ტაეპის სარითმო სიტყვა ზოგან არის "გავიდოდა", ზოგან "გაჰვიდოდა", ზოგან კი "ჰგვანდებოდა". წაკითხვათა ეს სიჭრელე მიგვანიშნებს, რომ სტროფი დამახინგებულია და უნდა გასწორდეს.

რაგი ავთანდილმა გაიხადა ვაგრის განასებცი კიტიგანასებცილ და თავისი ჩაიცვა; ფატმანი უნდა მიმხვლარიციო, რომ იგი არ იყო ვაჭარი, მაგრამ ტუუვლებოლა. ფატმანი ისვე ვაჭრად მიიჩნვედა ავთანდილს და ვაჭარი რომ არ იყო, სულაც ვგრ გალგაროდა. ფატმანს ის კი არ უკვირს, რომ აკთანდილს საჭამუკო ტანსაცელი აცვია, რომვო ის,

რომ ამ ტანსაცმელში იგი საოცრად მშვენიერია. აქ განმეორებასაც არა აქვს ადგ ლი. ფატმანს გაუკვირდა "ვაჭრულის უმოსელად", მაგრამ მაშინვე სევილით შეაგება: "აგრე სჯობსთ თვის ხელთა სასურველად" /თითქოს თვის ხელთ: სასურველად", თთერს აჟთანდოლში, იჭსოფის "ზიეცა "სამე უფრო მოსწონებოდა (1245). 1246-ე სტროფში სელ სხავ არის "გმიზის სტროფში სელ სხავ არის "გმიზის ელი: ფაქმანი გაქმირებული დ მოხიბლულია ავთანდილის სიმშვენიერით, ავთანდილი კი თავისთვის ილიმება, რადგან ფატმანი ვერ ხვდება, თუ რატომ ჩაიცვა მან საჭაბუკო ტანსაცმელი. ფატმანი მოვლენის სიორმეში ვერ იხედება და ეს იწვევს ავთანდილის ღიმილს. ამბის განვითარებაში 1246-ე სტროფი წინ გადადგმული ნაბიჯია. რაკი ფატმანი ვერ მიხვდა ავთანდილის მოქმედების აზრს, ავთანდილმა უნდა გაამჟღავნოს თავისი საიდუმლო, მაგრამ აგვიანებს (ვაითუ ფატმანს გული ატკინოს) და ეძებს შესაფერის მომენტს. გამჟღავნება კი აუცილებელია. უამისოდ ძნელია მოქმედების განვითარება. გამჟღავნება ისე უნდა მოხდეს, რომ ქალმა ზურგი არ შეაქციოს ავთანდილს, რადგანაც უფატმანოდ იგი ვერ მიაგნებს ნესტანის კვალს. აი ასეთი აზრითა და სიტუაციით არის დატვირთული 1246-ე სტროფი. ამის მსგავსი კი არაფერია წინა სტროფებში. ამიტომ შეიძლება ითქვას, რომ განმეორებას აქ ადგილი არ აქვს. სიუჟეტის განვითარებაში სტროფს გარკვეული

როლი აქვს დაკისრებული.
3. სტროფი 1248-ე "ფატმან მიივია, ავთანდოლს მმა ესშა მისგან ოხისა; იტყოდა: "მომკლავს ეცილი, ტარი ალეისა, მო-ხისა!" გვერდსა დაისვა, ბალში მისცა მისის ნოხისა, ვარდისა ბაღსა ემონიდილიბს ჩრდილი წამწმათა ქოზრდილობს ჩრდილი წამწმათა ქოზრდილობს ჩრდი-

ამის წინ ხელნაწერებსა და გამოცემებში არის სტროფი "პური ჭამეს, გაიყარნეს"... ეს 1247-ე სტროფი თურმე არ არის თავის ადგილას. რ. პატარიძეს გაურჩევია ეპიზოდი და უპოვია მისი ნამდვილი ადგილი. უნდა იყოს მეორე საიუბილეო გამოცემის 1243-ე და 1244-ე სტროფებს შორის. ეს არის მეცნიერული დაკვირვების შედეგი. სამწუხაროდ, დიდად ნიჭიერი მკვლევარი არ სჭერდება ამ მეტად საჭირო ოპერაციას, რისთვისაც დღემდე ყურადღება სხვას არავის მიუქცევია, და მაინც საჭიროდ მიიჩნევს ეპიზოდიდან 1246-ე და 1248-ე სტროფების, როგორც ვითომდა ჩანართების, ამოღებას. ეს კი, ვფიქრობთ, ზედმეტი უნდა იყოს.

ჩვენი დაკვირვებით, 1247-ე სტროფის პატარიძისეული გადაადგილებით, სამედნიეროლ, ქრება ყოველგარი ბუნდოგანება და ეპიზოდი ვითარდება ლოგიკური თანამიმდეგრობით. გადამწერთა მიერ დაშვებული შეცდობა სწორდება; 1248-ე სტროფი თურმე ყოფილა 1246-ის ბუნებრივი გაგრძელება და ირკვევა, რომ თავის ბინაზე ფატმანს მოუწვევია ავთანდილი და არა ავთანდილის ფატმანი, აქ ფატმანის მისელას ავთანდილის ბინაზე, არამედ გათანდილას ავთანდილის ბინაზე, არამედ გათანდილას ავთანდილის ბინაზე, არამედ

ᲘᲚᲘᲐ **ᲮᲝᲨᲢ**ᲐᲠᲘᲐ

3 5 1 8 1 3

მე ის ქუჩა ვინახულე, სადაც ყრმობა გავატარე. მწუხარებაც, სიხარულიც რიონის ზვირთს გავატანე.

გაზრდილ ხეებს ვუცქეროდი, ჭადრის ჩრდილქვეშ დავისვენე. სიჭაბუკის საოცნებო ნათელი დრო გავიხსენე.

რა გაუძლებს რეჩხს გულისას, მემუქრება დღე დაისის. ვნახავ, — შფოთვას დამიამებს, ე დამიწყნარებს ქუთაისი.

3660 060C06 8603636

ჩამობნელდა ზეცის თალი, სად მიდიხარ არვინ იცის. ნუთუ ანი ვერ ვიხილავთ, ჩემო არნო, შენს თბილ სიცილს! გასაოცრად უმღეროდი რაჭის მთებს და მქუხარ რიონს, რა სპეტაკი მეგობრობა ჰქონდა შენთან გალაკტიონს! შენს საფლავზე ვარდ-ყვავილებს დათესავენ პატარები.

ვიცით, წრფელად მათ სიყვარულს მთელი გრძნობით ატარებდი. წმინდა ხსოვნა ხალხის გულში, ვისურვებდი მარად იყოს. შენი ლექსის ელვარება არასოდეს ჩამქრალიყოს!

JUD 908055

ბუნებავ შვების მომგვრელო, რა სილამაზით ირთვები, გულღიად მესალმებიან აფეთქებული კვირტები. რა ხმებს გამოსცემს, ვერ ვხვდები, ურიცხვი ფრთოსნის გნიასი, ხის ძირს ციმციმებს ფოთოლი მორცხვად გაშლილი იასი. ყრმობიდან ლექსს შევეჭიდე, ვწერდი და ვერ გავათავე, ნეტავი გამაგებინა სად აქვს ამ წყაროს სათავე?! ვბორგავდი, არ მაწყნარებდა იდუმალება ვრცეული, ვიყავ ნათელი ფიქრებით, ძიებით გატაცებული. ხანდახან ჩემს უნებურად ეს სული შფოთვას დამიწყებს, ო მინავ, მინავ, მშობელო, შენს ამაგს რა დამავიწყებს! ამ ქვეყნად კაცის ცხოვრება ასე, ყოფილა — ვილევი, წავალ და ცრემლს დამაფრქვეგენ სამარის კართან შვილები.

EMRSK SSESEMENS

79-16930

%380 QJ 13380 63363000

ზემო და ქვემო სვანეთი ცისა და მიწის კიდეა, როგორც ჩანს, ღმერთის მინაზი ჩამოსასვლელი კიბეა.

ელვას თეთნულდთან უნახავს ღრუბელი

ത გაულახავს. ბეჩოს ნაცემი ღრუბელი უცებ ატირდა მულახთან.

0000

თქვი, პატარავ, აბა თქვი: დედა, დედე, დიდა, დი... თქვენც, ბატონო, აბა თქვით: დედა, დედე, დიდა, დი... ანგელოზი ჩვენი ცის,

ჩვენი ბარის, ჩვენი მთენ ოთხი ჰანგი ერთი ხმის, ოთხი ტოტი ერთა ხის-

sas sbees sage დ-პატარ<u>ამ</u>ერთად დი, დიდა, დედე, დედა, დედე, დიდა, დი...

დედას აჭარაში "დედეს" ეძახიან, badnamman - "cocost", basanonan - "coab".

2 2 1 8 0 3

"ჟიგული", როგორც ჩიტი მესკია მიფრინავს გზაზე და დუმილს ფანტავს.

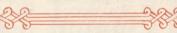
გადასწევს ვიღაც ნისლების ფარდას

და გამოჩნდება სცენა — მესტია.

არავითარი ბუტაფორია, ნამდვილი მთები, კოშკები, ყანა: და ამ სცენაზე გვერდი-გვერდ @23/536

დღევანდელობა და ისტორია.

ნალდი მდინარე, ნალდი კაცები, ციდან ნამდვილი ვარსკვლავთა **0335s:** და საქართველო ამ ლამაზ სცენას უმზერს იმედით და აღტაცებით!

მანისავე ბინაში. აღელვებული და მოხიბლული ფატმანი ავთანდილმა გვერდით დაისვა და ბალიშიც მიაწოდა. ამის შემდეგ უმჟღავნებს ავთანდილი ფატმანს თავის ნამდვილ ვინაობას.

ამ სტროფით მოქმედების განვითარება მიყვანილია კულმინაციურ წერტილამდე, რის შემდეგაც ავთანდილი სრულიად ლოგიკურად ამჟღავნებს თავის საიდუმლოს და კვანძიც იხსნება. ამრიგად, სტროფს სიუჟეტური როლიც აკისრია და არც მხატვრული სალებავები აკლია. ამიტომ, ჩვენი აზრით, იგი რუსთაველისაა. მის ძირითადობას არტანუჯის ხელნაწერიც ადასტურებს.

4. **სტროფი 1144-ე:** "ვთქვი, თუ: "არცა რა მე ვიცი ამისი ხორციელო– ბა, რაცა არ გითხარ, მის მეტი არა მაქვს მეცნიერობა; მე და შენ ვჰკითხოთ, ვინ არის, ვისგან სჭირს ისი ხელობა, ნუთუ რა გვითხრას, ვეაჯნეთ, ქმნას დიდი ლმობიერობა".

ამ სტროფის ჩანართობის მტკიცებას მკვლევარმა მიუძღვნა წერილი "სულიერი და ხორციელი". პირველ რიგში ავტორი არკვევს, თუ რა მნიშვნელობით ხმარობს პოეტი სიტყვებს "ხორციელი" და "სულიერი" და ასკვნის, რომ საქმე გვაქვს სინონიმებთან. ორივე აღნიშნავს კაცს, ადამიანს.

საკითხი იმის შესახებ, არის თუ

არა ნესტანი ხორციელი არსება, ფატმანისა და უსენის წინაშე არ დასმულა. მათ მხოლოდ ის უკვირთ, თუ რამ მიანიჭა ადამიანს ასეთი ღვთაებრივი სილამაზე და როგორ იტანს იგი განუწყვეტელ ტირილსა და ცრემლთა ფრქვევას. ქვა უნდა იყოს ადამიანი, რომ ამდენი მწუხარება აიტანოს: "მას ხორციელი რა გასძლებს სხვა, კიდეგანი ქვისაგან" (1135).

როცა უსენმა პირველად ნახა ნესტანი, გაკვირვებით წამოიძახა: "თუ ხორციელი არისმცა, თვალნიცა მრის-ხვენ ღმრთისანი". ამაზე ფატმანმა თქვა, იმის გარდა, რაც უკვე გითხარი მისი ადამიანობის შესახებ, არაფერი ვიციო. "მე და შენ ვჰკითხოთ, ვინ არის, ვისგან სჭირს იგი ხელობა" (1144). ფატმანს აინტერესებს, თუ ვინ არის ეს უცხო ასული და რა მიზეზით ჩავარდა იგი ამ მდგომარეობაში. ეს აინტერესებს უსენსაც. ისინი არც კი კითხულობენ, ეს ქალი ხორციელი არსებაა თუ მოჩვენება. რ. პატარიძე გვეუბნება, რომ 1144-ე სტროფში ფატმანი ორჯერ ცრუობსო. პირველი სიცრუე თურმე ის გახლავთ, რომ "არა თუ უსენს, ფატმანსაც არ სცოდნია, ხორციელი არსება არის თუ არა უცხო ასული". არც ავთანდილთან, არც უსენთან საუბარში არ გამოუხატავს ფატმანს ეჭვიც კი ნეს-ტანის ადამიანობის შესახებ.

ახლა შევეხოთ მეორე "სიცრუეს"; მკვლევარს მოჰყავს ტაეპი: "მას ხორციელი რა გასძლებს სხვა, კიდეგანი ქვისაგან" და ურთავს კომენტარს: "ე. ი. ფატმანი ამბობს, ხორციელი ნესტან-დარეჯანი როგორ უძლებდა დღე და ღამე ცრემლთა ღვრასა და მწუხარებას". ეს კომენტარი, ვფიქრობთ, სწორად არ გამოხატავს მოyვანილი ტაეპის აზრს. თვით რ. პატარიძის განმარტებით, "ხორციელი" ნიშნავს ადამიანს. ფატმანს ნესტანის Armanh someom Bolombangs saysah astზოგადების სიმაღლემდე და გამოხატავს არა "ხორციელი ნესტანის" ქცევის, არამედ საერთოდ ადამიანის ასეთი ქცევის შედეგს. ე. ი. ფატმანი ამბობს, ამდენ ცრემლის ღვრას და მწუხარებას ადამიანი ვერ აიტანს, თუ იგი ქვა არ არისო; ადამიანი საზოგადოდ და არა "ხორციელი ნესტანი". ხსენებულ ტაეპში სიტყვა ნესტანი სულაც არ არის ნახსენები.

მკვლევარის აზრით, ზემოხსენებულ სიცრუეს იტყოდა არა რუსთაველის ფატმანი, არამედ მხოლოდ ინტერპოლატორისა. აქედან კი გამომდინარეობს დასკვნა, რომ 1144-ე სტროფი ინტერპოლაციაა. ვფიქრობთ, ფატმანს არავითარი სიცრუე არ უთქვამს, მაგრამ მისი აზრის პირდაპირი მნიშვნელობით გაგების შემთხვევაშიც შეუძლებელია სადაო სტროფის ჩანართობის დამტკიცება.

ბოლოს კიდევ ერთი საკითხი: 1144-ე სტროფის ამოღებით ტექსტში ჩნდება ხარვეზი. 1143-ე სტროფიდან 1145-ზე პირდაპირ გადასვლა უხერხულია და წარმოშობს გაუგებრობას. ფატმანმა და უსენმა "შევლნეს კარნი სრისანი" და შევიდნენ ნესტანთან. უსენი გაკვირდა "რა შუქნი ნახნა მზისანი" (1143). ისინი უკვე მისული არიან ამ "მზის შუქთან" და რაღა საჭიროა 1145-ე სტროფის დასაწყისში "მივედითო". ამის ახსნა შეიძლება მხოლოდ 1144-ე სტროფით. აქ ირკვევა, რომ ისინი შორიდან უცქეროდნენ ნესტანს, შემდეგ მიუახლოვდნენ და ავთანდილს ეუბნება ფატმანი "მივედითო", ე. ი. ნესტანთან ახლოს მივედითო; გარდა ამისა, ამ სტროფის პირველი ნახევარი გამომდინარეობს 1143-იდან, ხოლო მეორე ნახევრიდან გამომდინარეობს 1145-ე სტროფი.

ამრიგად, ჩვენი აზრით, ოთხივე განხილული სტროფი არის არა ინტერპოლაცია, არამედ რუსთაველის პოემის ძირითადი სტროფი, რადგან ისინი მომდინარეობს უძველესი ტექსტიდან, რომელიც თავისუფალი იყო ჩანართებისაგან.

ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔ **%**ᲐᲤᲐᲠᲘᲫᲔ.

ᲐᲒᲔᲘᲐ (ᲘᲜᲓᲝᲔᲗᲘ).

ლამის თერთმეტი საათია. რედაქციაში გაცხარებული მუშაობაა. თავჩალუნული კორექტორები ფეხებმოყანცალებულ მაგიდებს უსხედან. ისმის კალშების წრიბინი. კორექტორებს მარჯვენა ხელში კალმისგარი უჭირავთ, მარცხენაში — ამონაბეჭდი. მაგიდებზე ქაღალდების დასტებია დახეავებული. დაჭ-

იქვე, სანაგვე კალათებში ყრიან. გრძელ და განათებულ მეორე ოთანში საამწყობო საამქროა. თავჩალუნული ასოთამწყობი თავისი საქმით ისეა გატაცებულო, რომ საბეჭდი მანქანის გუგუნიც არ ესმის.

ბეჭდი მანქანის გუგუნიც არ ესმის. საამქროს აიგანე მთავარი რედაქტორი დგას. მუბლზე ცხვირსახოცი ჩამოუფარებია, ერთ ხელში ფანქარი უჭირაბს, მეორეში — ნაბეჭდი და ყურადღებით კითხულობს. რედაქტორი, როგორც წესია, დამჯდარი მუშაობს ხოლშე,
დღეს კი ჟურნალის საგანგებო ნომერს ამზადებს, რომლოტის ნინა
ორ გვერდზე კარგი მოთხრობა უნდა დაიბუჭლის და, ცოტა არ იყოს,
ღელატს.

კაცმა რომ თქვას, ასე სახელდახელოდ მართლაცდა საიდან უნდა გააჩინოს ორგვერდიანი მოთხ-

"მოდი, მე თვითონ დავწერ. მაგრამ ვაითუ კარგი არ გამოვიდეს", — ფიქრობს რედაქტორი და უცებ რაღაც აგონდება.

— ლატიფ! მიან ლატიფ! მიან აბდულ ლატიფ, მოდი აქ, ჩქარა!

მიან ლატიფმა ფინიასავით მიირბინა რედაქტორთან.

— იცი რა, ლატიფ, მოთხრობა გვჭირდება სასწრაფოდ. შენ უნდა დაწერო. დილამდე უნდა მოასწრო. აბა, შენ იცი,-

— მე... ეე...
— პო, შენ! ორგვერდიანი უნდა დაწერო. მორჩა და გათავდა! ხმა გააკმენდინა რედაქტორმა ლატიფს და საქმეს მიუბრუნდა.

— კეთილი, ბატონო, — ჩაიბურტყუნა ლატიფმა, ფეხი აითრია და თავის მოყანყალებულ მაგიდას მიუჯდა.

მიან აბდულ ლატიფი, ან უბრალოდ — ლატიფი, როგორც მას ეძახიან, ამბობენ, სულელი კაცია, რომელსაც მხოლოდ ერთი ნიჭი აქვს — იგი სამსახურში აკეთებს კველაფერს, რასაც კი ავალებენ სულ ერთია, რას.

ლატიფის თანამდებობა არავინ იცის: მთავარ რედაქტორს პგონია, არომ იგი რიგით რედაქტორს პგონია, არომ იგი რიგით რედაქტორს, აუ-რექტორები ფიქრობენ, რომ ლატიფი ჩემანეპანის ასისტენტის, ხოლო ასისტენტებს მიაჩნიათ, რომ ლატიფი ერთი უსაქმური ასთამწყობია, ასოთამწყობების აზრით, იგი დატიფის ფრო აღარ რჩება ნე-რილების მიგან-მოტანისთვიუს, რა-დგან საქმით ძალიან დატეირთუ-ლია და ყველა თანამდებობაზე მუ-შაობს. თუმცა იგი ისე სჭირ

SPSCO MORPOSOF

დება ვინმეს, როგორც გალია აქლემს.

ახლა ლატიფი სკამზე ზის. მარცხენა ხელში სამელნე უკავია, მარჯვენაში — კალმისტარი, მუხლებზე ქალალდი დაუდვია და ტვინს იჭყლეტს.

ოწგვერდანია მოთხრობა... რომანტოული?... სიყვარულზე?... ეპ, არაფერი გამოდის... თუმცა... ლატიფს მოულოდნელად გაახსენდა, რომ სიყმანგილეში, როცა სოფელაღმოსავლეთით ერთი პატარა ეპალესია იყო. იქვე ხეხილი გაეშანებინათ. ერთხელ ლატიფმა დაინახა, რომ ხესთან ქალოშვილი იდგა. ლატიფი შუკუმზნელად აცილდა ხეზე, ნაყოფი მოწყვიტა და ქალიშვილის ნინ ჩამოაგდო. ქალიშვილმა უკმეხად მიახალაშა

— ვინ გთხოვათ, მოწყვიტეთო! ქალიშვილმა ხილი მიირთვა და ლატიფს არც კი გასცნობია, ისე წავიდა.

მოთხრობის ფაბულა თანდათან განვითარდა.

მეორე დღეს ხესთან ისევ შეხვდნენ ერთმანეთს ისინი. ქალიშეილმა ვატს ეთხრა თავისი სახელი მადალსა, ვაჟმაც უთხრა ქალიშეილს თავისი სახელი — ჩიტრანგადი... ნამდვილად რომანტიული ამბავია... მაგრამ მადალსა მოულოდნელად სხვას გაჰყვა ცილად ვინმე ბალრამს, ქათმების ფერმის შეპატრონეს, მადალსა... ქათმები... ბალრამია.

. საათმა დარეკა: ტინ! ტინ! ლატიფმა სკამი კორექტორისკენ შემოაბრუნა. როცა ლატიფი სკამს შემოაბრუნებს ხოლმე, მისი აზრებიც პრუნავენ და მიმართულებას იევლიან:

"რომანტულს ნატურალისტური სჯობს... მოდი, როგორც სინამდვილეშია, ისე დავწერ", — გაიფიქრა ლატიფმა და კალამი მოიმარჯვა.

ბალრამის ფერმაში ჭირი ჩნდება—ქაომები იხოცებიან. წინილები ფეხებს ძლივს მიათრევენ. ბალრამს განსაკუთრებით უყვარს ერთი ქათამი, იგი უცხოურია, მაგრამ წარმოიდგინეთ, ისიც დააგადდა.

მადლასმა ქათამი გულში ჩაიკრა. ქათამმა სული დალია. ცოლქმარი ქათამს დასტირიან.

ფიქრს ფიქრი ენაცვლება: კალიდასა "მარადიულ გოდებაზე" წერდა, ლატიფმა კი თავის მოთხრობას "გოდება ქათამზე" უნდა დაარქაას...

უცებ ისევ დარეკა საათმა. ლატიფი ნამოხტა, აივანზე გავიდა, გადაიხედა: გაზეთების გამყიდველი ქუჩაში რალაცას გაჰყვიროდა.

3მ, ქვეყანაზე ტაიფუნი მძვინვარებს და ერთი მოთხრობის ფაბულის მიგნება განა რა უსაშველო უნდა გახდეს? გაზეთები სავსეა რომანტიკული, ნატურალისტური თუ მოდერნისტური ფაბულებით.

ლატიფი მაგიდას მიუბრუნდა. ხელში გაზეთი აილო და ხარბად დაინყო გადათვალიერება: იტალია ნინ მიინევს — მუსოლინი ბრძა ნებს, მამაკაცებო, შეიარალდით გერმანია გაჰყვებო, შეიარალდით გუნიზლდით, სიძნელეები გადაე ლახეთ! ბრიტანეთი ხალხს მოუწო დაბს — გაუუფრთხილდეთ მშვიდო ბას! — საფრთხეში კარო, შევიარა დეთ, — ღალადებს ესპანეთი, აბისინიაში ცხენების შეჯიბრია, მან ჯურიაში — ომი.

ლატიფს ელანდება ვეება ზარბაზნები, კვამლის ლრუბლები, ჭექაქუხილი, ნივილ-კივილი, გვამები ზევით, ქვევით, მარჯვნივ, მარცხნივ, ირგვლივ დამწვრის მძაფრი

სუნი ტრიალებს...

ლატიფი გამოფხიზლდა.
" აგობებს ომზე დანეროს.
ღმერთო, რა მოუსვენარი არსებაა
ადამიანი: სადაც კაბებს კერავდნენ,
ახლა იქ იარაღს ჭედენ; სათამა-
შოების ფაბრიკები ამზადებს ბომ-
ბებს, ღვინის ქარზნები — დენთს.
ეგროპა გადაირია; ქვეყანა გაგიჟ-
და; "აუ, ამ არეულობას მე მოვუვ-
ლი?" — ფიქრობს ახლად შექმნი-
ლი მოთხრობის გმირი.

ლატიფს ძილი მოერია. ჩათვლიმა და ეზმანა:

დილის ექვსი საათია. შინ მივიდა. ყველას ძინავს. კარი დაკეტილია. დააკაკუნა. თითქოს მეხი გავარდაო — ესმის ცოლის ხმა:

— ააა! შენ უკვე მიირთვი სადილი, არა?!

ლატიფი ადგილზე გაქვავდა: — აბა რით? ფული რომ არა

მაქვს?! — მაშასადამე, ჩვენც უნდა გავიხმოთ კუჭი, არა?!

ცოლმა კარი ცხვირწინ მიუხურა. ლატიფს გამოეღვიძა. კალამს ხელი დაავლო და განაგრძო:

ლო დავლო და გასაცითო. ადამიანების თვილნინ მსუქანი დედალი იწვის. ცეცხლის ალი სწრ-ა ფად იზრდება. მოთხრობის გმირი ცეცხლს ვერ აქრობს, რადგან თვითონვე გადაიქცა დედამინად იგი ლოცვას იწყებს, სევდიანაზდ ეგი რობს იმაზე, თუ რა ეშველება ამდენ მონას, რა არის მონობის მიზე-

— ცივილიზაციის დაღუპვა თუ ცივილიზაცია? ამაზე თვითონ ცივილიზაცია გასცემს პასუხს.

აი, ასეთი სიტყვებით დაასრულა ლატიემა თავისი მოთხრობა. ადგა, რედაქტორთან მიობნიზა და მის წინ სარივით დაესო. რედაქტორმა მოთხრობა გამოართვა. სწორავად გადავლო თვალ, ლატიუც მიაშტერდა, თვალები დაუბრიალა და ილრიალა:

იდიოტო! რატომ?..

რედაქტორმა მოთხრობა ჯერ

შუაზე გადახია, მერე — რთხად, მერე ნაკუნ-ნაკუნად აქცია, თან ისე დინჯად, თითურს ენსნუბოდა კი—

— ექვსი საათი ორგვერდიანი მოთხრობის შესაქმნელად სავსებით საკმარისია!

— კეთილი. წავალ შინ და იქ დავწერ.

— ჩქარა! ჩქარა! ჩქარა!

ლატიფს თითქოს სიზმარი აუხდა: შინ მივიდა. კარზე დააკაკუნა. კარი არავინ გაუღო. ქანცგამოლეული კიბეზე ჩამოჯდა. ლატიფი ახლაღა მიხვდა, ვინ არის იგი, სად არის, რატომ არის ასეთი მიუსაფარი და არასმქონე, მიხვდა, რომ ამ ქვეყანაზე იგი მხოლოდ ერთი პატარა ლაქაა. უჩვეულო მოთენთილობა იგრძნო. თავის მოკვლა მოუნდა. ჯიბეში ხელი ჩაიყო, მაგრამ დანა არ აღმოაჩნდა, მხოლოდ პაგარა ფანქარი იპოვა. ამოიღო და განცხადების წერა დაიწყო: "გთხოვთ, გამათავისუფლოთ"... ლატიფი შეცბა — რომელი თანამდებობიდან?!

ადგა და განცხადების წერა ხელახლა დაიწყო: "განხოვო, გამბთავისუფლოთ საკუთარი თავისგან", ლატიფმა განცხადება დაკეცა, იღლიაში ამოიდო და რედაქციისკენგაქანდა. რედაქტორი ადგილზე ალარ დაბცდა. ლატიფი თავის სკამზე ჩამოჯდა. უკვე თენდებოდა.

მოულოდნელად ბიჭუნამ მკლავზე მოქაჩა. ლატიფი შეკრთა.

— დედამ ბადაგი იშოვა და სასმელი მოგიმზადა. დამაბარა, მამიკომ ცოტა ფული ნამოიძღვანიოს, მალე ბპაი დუჯიას დღესასწაული იწყება და დაგვჭირდებაო.

ბიჭუნამ სახლისკენ მოკურცხლა. მიან ლატიფმა მძიმედ ამოიხვნეშა, განცხადება გადმოაბრუნა და ზედ კუთვნილი გასამრჯელის წინასწარი მიღების განცხადების წერას შეუდგა.

ამ დროს რედაქტორი ნამოადგა თავზე. განცხადება ხელიდან გამოგლიჯა, ჯერ ფურცლის ერთი მხარე ნაიკითხა, მერე გადმოაბრუნა, მეორე განცხადებას გადაავლო თვალი და იყვირა:

— "გამათავისუფლეთ საკუთარი თავისგან". რა არის ეს?! — ახალი მოთხრობის ფაბულა,

ბატონო რედაქტორო! კართან მისული რედაქტორი შე-

მობრუნდა და ხმამაღლა თქვა:
— მიან ლატიფ, შენ სამუდამოდ
დარჩები შენს თანამდებობაზე!

მაგრამ ლატიფს არაფერი ესმოდა — იგი გამალებული წერდა ახალ მოთხრობას.

პინდურიდან თარგმნა ნიკოლოზ კენტოშვილმა.

PLAUFIC

0350ºM 3066M30

(გულგარეთი).

გასულ შემოდგომაზე ჩემს მშოგაულ მებოცგოა-მუ იქმა ბარ-ბლიურ მხარეს ვეწვიე. ერთხელ სა-ნადიროდ წაგედი. ნაშუადღევს სიცხემ იკლო და თევზსაშენში შე-ვიარე, რომ ბიძია მიტიასთან წყავიარე, რომ ბიმია მიტიასთან ხყა-ლი დამელია. გახრიოკებულ ბორ-ცვებს შორის მოქცეულ მომცრო ტბასთან ძესულიერი არ ქაჭანებდა. შამბნარში ხანდახან კობრი გაიდშკმნარში სანდაბან კობრი გაიდ-გაფუნებდა, ანდა ბაცაცი დაიციცი-ნებდა და მუქი მწუანე ყავისფერი ტაბი გარშემო ისვე ისადუპრებდა იდუმალი მდუმარება, რომელიც ლრმა ძილისთვის განაწყობდა ადა-მიანს. ბიძია მიტიას არ ეძინა. თე-თრად შეფთეძილ სახლლან მიახ-ლოვებისთანავე ბიძია მიტიას ხმა შემომესმა და ისე მომეჩვენა, ითი-ქოს იგი ვიღაცას ენხუბებოდა. — ააა! გერ მომატყუვებ, ოხის-ნვერავ, ვერ მომატყუვებ, ზერ გერ მის განსუბა მეორე ხმამ, — პატოსნად ვთამა-შობ, შენ თვითირ თახლითობ!

— ნუ ილათსეს... მეორე სმამ, — პატიოსნად ვთამა-შობ, შენ თვითინ თახლითობ! მაშინვე ვიცანი მლვდელი კოს-ტადინის მკვეთრი ტენორი და გა-მახსენდა, რომ ბიძია მიტი, ვილაათეიდა, როი ბიბია იიტია, ვო-რე კოოპერატივში შევიდოდა, ყო-ველდლე დადიოდა მღვდელთან ნარდის სათამაშოდ. კოსტადინი ჩვენს გვერდით ცხოვრობდა, როცა ვიგონებ, როგორი იყო მღვდელი ვიგონებ, როგორი იყო მღვდელი იმ წლებში. ყოველოფის იღლი-აში წარდამოჩრილი მასსენდება. ორივენი ისეთი აზარტული მოთამა-შეები იყვნენ, რომ კბილის საჩი-ჩენზე ნამოგებული (იყენსა ლახათ-ლუსუმის პრიზის დასაუფლებლად მოელი დღე და ღამე შეეძლოთ ეგორებინათ კამათელი. "აი რა მთელი დღე და ღამე შეეძლით ეგორებინათ კამათელი, აი რა არის გატაცება, — გაგიფიქრე და კართან შევჩერდი, — ნარმოგიდგე-ნიათ, ერით ხელი ნარდის სათამა-შოდ მოხუც მღეფიკლს არ შეეზარა, რომ პაჰანაქება სიცხეში სოფლი-დან აქამდე სამი კილომეტრი ეჩა-Ghama

ნიალა".
— მო-ი-ცა! — წამოიძახა უცებ ბიძია მიტიამ, — დააბრუნე ქვა თავის ადგილზე! — ვითომ რატომაო?! ფანჯი-სე

დაჯდა. ფანჯი-იაქე.

— ფანვღი-სე.

ფანჯი-იაქე. თუ ბრმა ხარ, ნუღარ თამა-Amb.

ხელმეორედ გააგორე კამათე-

ლი.
— შვილო ჩემო, ეგ ნომრები არ გაგივა! მოიტა, თუ გინდა, შენს კა-მათლებს სასიკეთოდ შევულოცავ! — ქუდზე შემილოცე! — აიღერ-

ლა ბიძია მიტია და ნარდის ქვა დასცხო დაფას. საინტერესო იყო, გესმინათ ბიძია მიტიასთვის, რომელიც იმის ნაცვ-ლად, რომ ეზოში გამოსულიყო და ჩრდილში დაესგენა, ჩახუთულ ოთახში იჯდა და მღვდელთან ჩხუamams.

იოიდა. — ღვთის მსახური ხარ_და ბო-შასავით ილანძღები! — ისევ გაკე-ნწლა ბიძია მიტიამ მღვდელი. — შენ კი კამათელი გიმართ-— შენ კი კამათელი გიმართ-

ლებს...

ლებს...

— სულ წყვილ-წყვილს აგორებ და მე მიმართლებს? ბუზლუნა კა- ცი ხარ, ჩემო მიტია, უფალო, მო- მიტევე! სულ ერთია, მაინც ნააგებ! განგებ გნებდები ხოლმე, რომ თამამის დასანცისმივა არ გადაირიო...

— ცბედე, იცბედე! — ოცი წელი და, გადაირიო...

— ცბედე, იცბედე!

ჰადაპა, ორჯერ აუ გექნება მო- გაგებება გარებდები განტის გატიკა, შვილო ჩემო...

— ცბედე, იცბედე!

ჰადაპა, ორჯერ აუ გექნება მო- გებული. ისიც იმიტომ, რომ შემე-

გებული. ისიც იმიტომ, რომ შემე(ეოფე...
— მამაო, თურმე ქკუა და მასსოვრობა აღარ შეგრჩენია გოგრაში! ასი ლევი რომ მოგივე, დაგავინცდა? იმ ფულით სააღდგომოდ
ახალი ქუდი ვისოდე, მთელი ჯგრო
მავას მოწმეები. გარდა ამისა, შენგან მოგებული ფულით იმდენი
დახათ-ლუხუმი მაქეს ნაქამი, ერთ აგაონი ევრ ნაიდებს.
— აი, სწორედ იმიტომ მინდა
შენთან თამაში, რომ ბოშების ჯიდაგიას ხარ, უფალი, მომიტევე!
— თუ გინდა, ნუ ვითამეპშებთ!.
— ეს უკანასკნელი ამიშებები!.
— ეს უკანასკნელი ისტის ისეთ
დღეს დაგაყრი, სიკვილაშდე ევრ
დაგიურები მიდი რამე ახი ლევი
მოიგომ სიქამი დაგავინცდა, სახა—
დაიც სიქამი განის განის
გეკოცნა, რომელიც ბარის
გეკოცნა, რომელიც ბარის
გეკატრონემ უკანასლში ამოისაგა?!

— პო-პო-პო! — განისიხია ბიძია მიტიამ, — ვიცოდი, ამას რომ მეტყოდი. მაშ ასე! მაშ ასე!

ბიძია მიტიათ. მაშ ასე! მაშ ასე! შეხედე, მამაო, ჩემი ქვები ისე გა ნლაგდა, ველარ გადაახტები, იცი, ასეთი პოზიციისთვის სტამბოლში რას იძლევიან? აი ამას! ხა, ხა,

ეგ საკუთარ ცოლს მიართვი, უფალო, გომიტევე! — შემიძლია ცოლსაც მივართ**ვა**

— ძეძიძლია ცოლსაც მივაოთვა და ძალუა ფოფოდიასაც. — ღმერთო, შეუნდე! — აბა, ახლა დაიძინე! — მხია-რულად შეჰყვირა ბიძია მიტიამ,—

როცა ყველა ქვას გავალ, მაშინ გა-გალვიძებ! მოიცა, კამათლებს ხელს ნუ ახლებ! მიყურე, რა ოსტატი ვარ!... ახლა შები რიგია, მიდი, ვი-დრე ჩარი-დუს გააგორებ, ყველა ქვას გავალ!

ქვას გავალ!
მლვფელმა, ეტყობა, სწორედ ჩარი-დუ გააგორა და თანდათან დაენია მონიბალმდეგეს, ბიძია მიტახმას არ ილებდა, მაგრამ როდა
გამარჯვება ხელოდან გაუსხლტდა,
გამნარებულმა შესძაბა:
— თაღლითი ხარ და მეტი არაფერის წვეროსანო თხავ!
— ნუ სცოდაგ, შვილო ჩემო...
— შენ კი ჯოჯოხეთის მამხალა
სარ!

bs6!

ხარ! — ვინ, მე? — შენ. — ხმა ჩაინყვიტე, თორემ ისე გთხლიშავ მაგ გაქონილ გოგრაში,

ეტყობოდა, საქმე ჩხუბამდე მი-ვიდოდა. მოთამაშეები რომ დამე-შოშმინებინა, კარზე დავაკაკუნე. — მობრძანდით! — დაიძახა

ბიძია მიტიამ. ზღურბლზე გაოცებული შევჩერ-დი. ბიძია მიტია მარტო იჯდა ოთ-

sban. — ვისთან თამაშობდი?

— ვისთაი თამაიოიდი!
— ააა!... ჩემს თავს ვეთამაშებო-დი, — თქვა მასპინძელმა და ნარდი გვერდზე გადადო. — ტყუი. მღვდელი სად გაქრა?

— რომელი მღვდელი? იმ ბილნ ოსტადინს სათოფედაც არ გავიკა-

დიდხანს ცხარხარებდი. ბიძია მიტია მზესუმზირას აკნატუნებდა და გაოცებული შემომცქეროდა. — ნამდვილი არტისტი ყოფილ-ხარ! — ვთქვი, როცა სიცილით

გული ვიჯერე.

იქლი ფ-ფე-ფე-ენ, — გულგრილად შემეხმი-ანა ბიძია მიტია, — მარტოობა რას არ გააკეთებინებს კაცს! არტიტს კი არკეთებინებს კაცს! არტიტს კი არკეთებინებს კაცს! მარტოო-ბაში, ახალგაზრდაც, ადამიანი იძე-თია, როგორიც არის სინამდვილეში!

თარგმნა **ოთარ დემეტრაშვილმა**.

გარეკანის პირველ გვერდზე: ძველი თბილისის უბანში. სერგო ედიუერაუვილის ფოტო.

გადაეცა ახაწყობად 22/VII-80 წ., ხელმოწერილია დახაბეჭდად 27/VIII-80 წ., ქალალდის ზომა $70 imes 108^{1}/_{8}$, ფიზიკური ფურცელი 2,5, პირობითი ნაბეჭდი ფურცელი 3,5, სააღრიცხვოხაგამომცემლო თაბახი 4,2, ტირაჟი 57.000, ზეკვ. 2118, უე 18807. ფახი 80 კაპ.

Ежемесячный общественно-политический и литературно-художественный журнал «Дроша» (на грузинском языке). Издательство ЦК КП Грузин

საქართველოს კპ ცკ-ის გამომცემლობის სტამბა, თბილისი, ლენინის 14 Типография издательства ЦК КП Грузии, Тбилиси, ул. Ленина, 14.

რედაქციის მისამართი 880008, თბილისი 8, რუსთაველის პრ. **42**. ტელ. — მთავარი რედაქტორის—99-54-66, 3/8გ. მდივნის — 99-82-69, განყოფილებათა გამგეების — 98-28-42, 99-01-89, რედაქციის სამდივნოსი — 99-54-66.

რედაქციაში შემოსული მასალა ავტორს არ უბრუნდება.

დარეგანის სასახლესთან.

მწვანე აბანოების რესტავრა-ცია.

სერგო ედიშერაშვი-ლის ფოტო.

მეტეხის ხედი დარე**კან**ის სასახ-ლიდან.

ნ. ბარათაშვილის ძეგლი თბილისში.

სასტუმრო "აჭარა".